

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik-podjetnik.si

18. Forum:

Vladi predstavili zahteve obrti in podjetništva

Aktualne informacije spremljajte na prenovljeni spletni strani

www.ozs.si

*Na mobilni telefon si naložite novo spletno stran **ozs.si***

Operacijski sistem iOS (iPhone):

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v aplikaciji Safari
2. na dnu zaslona izberite ikono za deljenje vsebine

3. izberite Add to Home screen

Operacijski sistem Android in drugi:

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v brskalniku
2. izberite ikono za izbor več možnosti

3. izberite možnost Dodajanje na začetni zaslon/
Add to home screen

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

Vlada obljubila dialog

Mesec maj je zagotovo najbolj zaznamoval osrednji zbornični dogodek, že 18. Forum obrti in podjetništva. Na njem smo predsedniku vlade Robertu Golobu, ministrom ter državnim sekretarjem predstavili letošnje najpomembnejše zahteve slovenske obrti in podjetništva. Ključno za nas je bilo, da nam je premier obljubil, da bomo probleme malega gospodarstva odslej reševali v dialogu.

Trenutno pa imamo na mizi kar nekaj zakonodajnih predlogov, ki imajo velik vpliv na slovenske obrtnike in podjetnike, tako v finančnem kot administrativnem smislu. Na majski seji upravnega odbora smo zato razpravljali o vseh najbolj aktualnih zakonodajnih spremembah. Prav gotovo je najbolj razburil predlog zakona od delovnih razmerjih, ki bi lahko povzročil dodatne obremenitve za gospodarstvo. Ker pogajanja med socialnimi partnerji še potekajo, o posameznih členih še ne moremo javno govoriti. Smo pa na seji in na pogajanjih izrazili odločno nestrinjanje do uvedbe 30-urnega delovnika in obvezne božičnice. Po eni strani govorimo o drastičnem pomanjkanju kadra, po drugi strani pa bi želeli uvesti krajši delovni čas. To bi za številne panoge, ki si krajšega, 30-urnega delovnika ne morejo privoščiti, pomenilo izgube kadra. Slednjega pa je že sedaj težko dobiti.

Opredelili smo se tudi do predloga zakona o dolgotrajni oskrbi. Upravni odbor OZS je sklenil, da bi se dolgotrajna oskrba lahko financirala z ustrezno reorganizacijo zdravstva in socialnega varstva iz že pobranih prispevkov, saj nas OECD opozarja, da so prispevki za socialna zavarovanja v Sloveniji med najvišjimi. Med našimi člani pa obstaja bojazen, da bi dolgotrajna oskrba lahko posegla celo na trg delovne sile.

Konec maja se je izteklo obdobje, v katerem je davek na dodano vrednost na dobavo elektrike, zemeljskega plina, lesa za kurjavo in na daljinsko ogrevanje za vse uporabnike znižan z 22 odstotkov na 9,5 odstotka. Vlada se ni odločila za podaljšanje ukrepa, smo pa v OZS še pred tem ministrstvo za finance pozvali, da se v luči negotovih razmer na svetovnih trgih podaljša in ohrani ukrep nižje stopnje DDV najmanj do konca leta 2023. Dodatno obremenjevanje gospodinjstev, končnih potrošnikov in zavezancev brez pravice do odbitka DDV bo po naši oceni rezultiralo v zmanjšani potrošnji, posledično v nižji gospodarski rasti in nenazadnje manjših prilivih v davčno blagajno.

Aktivne so bile tudi naše sekcije in območne zbornice. V maju smo tako poleg foruma uspešno izvedli številne strokovne dogodke, festivale in seminarje. Vse aktualne informacije si lahko preberete na naši prenovljeni spletni strani www.ozs.si, spremljate nas lahko tudi na uradni Facebook strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in v naši novi oddaji Vizionar, ki je predvajana vsako soboto popoldne na 1. programu TV Slovenija in na TV Maribor, ponovitvi pa sta ob ponedeljkih.

Iskreno hvala, da nas s svojim članstvom podpirate. Povezani smo močnejši!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik LII, številka 6, junij 2023
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:
Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:
Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416

**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in
priprava za tisk:** Žiga Okorn in Barbara Sirk,
www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

Že od leta 1969

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

AKTUALNO

4-15

IZ OZS

16-18

PODJETNO

20-26

SEKCIJE

28

OBRTHNIKOV SVETOVALEC

31

00Z

56-69

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

70-71

NAŠI ČLANI

72-75

OBRTHNIKOVA BORZA

78-80

NASLOVNICA
Mira Črešnar

◀ 18. Forum obrti in podjetništva

OZS je maja predsedniku vlade in ministrom predstavila letošnje zahteve slovenske obrti in podjetništva. Med ključnimi zahtevami so razbremenitev stroškov dela, znižanje reguliranih cen električne energije in plina, pospešitev postopkov pri pridobivanju delovnih dovoljenj, celovit pristop k promociji obrtnih poklicev, pri preoblikovanju dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja pa ne sme priti do regresije. **stran 6**

Varnost in pretočnost na slovenskih avtocestah ▶

O tem, kaj vse vpliva na zagotavljanje čim večje varnosti in pretočnosti na naših avtocestah, so slovenski prevozniki razpravljali na strokovnem posvetu na sejmu Gospodarska vozila v Celju. Poleg OZS in GZS so na njem sodelovali še Agencija RS za varnost prometa, Policijska uprava Celje in DARS. **stran 12**

OBRTHNIKOV
SVETOVALEC
31

◀ Strokovno srečanje avtoserviserjev

V sklopu tradicionalnega sejma Avto in vzdrževanje, ta je v Celju nastal prav na pobudo naše strokovne sekcije avtoserviserjev, je 20. maja 2023 sekcija pripravila svoj dan odprtih vrat, ki je potekal kot obširno strokovno srečanje avtoserviserjev. Člani sekcije in njihovi gosti so se najprej srečali na okrogli mizi Vozila - kadri - energija: danes in jutri! Beseda je tekla o možnostih izobraževanja, pridobivanja kadrov, pa tudi o razvoju panoge ter potrebah stroke povezane s prihodnostjo električne mobilnosti. **stran 54**

Dan obrti in podjetništva v Tolminu

Sredi maja so v Tolminu v okviru Dneva obrti in podjetništva pripravili predstavitve obrti in deficitarnih poklicev, predstavila so se lokalna podjetja, podjetniki ter nekatere službe zaščite in reševanja. Popoldne so pripravili še okroglo mizo na temo pridobivanja kadrov, zvečer pa so podelili še jubilejna priznanja. **stran 62 ▶**

SEJA UO OZS

OZS proti uvedbi

30-urnega delovnika in obvezni božičnici

Člani Upravnega odbora OZS so na njihovi majski seji med drugim razpravljali o zakonodajnih spremembah na področju trga dela. Bili so soglasni, da ne pristajajo na 30-urni delovnik, obvezno božičnico ter na dodatne finančne in administrativne obremenitve delodajalcev.

Glede sprememb Zakona o delovnih razmerjih je **predsednik OZS Blaž Cvar** uvodoma poudaril, da pogajanja še potekajo, zato o posameznih členih in pogajalskih izhodiščih ne moremo javno govoriti. »Se pa že dlje časa govori o uvedbi 30-urnega delovnika, čemur v OZS nasprotujemo. Mnogi imamo že sedaj težave priti do kadra. V mnogih panogah je potrebna fizična prisotnost zaposlenega. Tiste panoge, ki ne bi imele možnosti uvedbe 30-urnega delovnika, bi bile tako v še težjem položaju pri pridobivanju kadrov. Nasprotujemo tudi uvedbi obvezne božičnice, saj si nekatera podjetja tega ne morejo privoščiti,« je še pojasnil Cvar.

Glede 30-urnega delovnika je imel pomisleke tudi **Bogdan Oblak, predsednik OOO Logatec**: »Mi se pogovarjamo o pomanjkanju delovne sile, po drugi strani pa želijo uvesti krajši delovni čas. To ne gre skupaj, saj logike tu ni.« »Do dodatnih obremenitev je bil kritičen tudi **predsednik OOO Maribor Marko Gorjak**, ki je dejal: »Nemško gospodarstvo že ima recesijo, tudi naša podjetja to že občutijo. Ne smemo si privoščiti nikakršnih dodatnih obremenitev.«

Peter Pišek, podpredsednik OZS, je poudaril, da »obrtniki in podjetniki radi dajo nagrade svojim zaposlenim, saj kadra ni.« In še: »Tisti, ki so dobri, jih tudi

nagradimo. Vendar morajo biti nagrade neobvezne in neobdavčene.«

Zoran Simčič, podpredsednik OZS, pa se je spraševal, zakaj resorno ministrstvo ne udari po mizi. »Sprašujem se, zakaj resorji med seboj ne usklajujejo predlogov. Pričakujem zaščito gospodarskega ministrstva,« je bil jasen Simčič.

Da trenutna politika vlade ne gre v smeri izboljševanja pogojev poslovanja za slovensko gospodarstvo je menil **predsednik DS Marko Lotrič**. »Treba je vedeti, da če ugasnejo velika podjetja, bodo tudi manjša. Problemi nastajajo, ko se proizvodnja seli iz Slovenije v Evropo, to pa je zaskrbljujoče,« je opomnil Lotrič.

Glede Zakona o delovnih razmerjih je sicer **direktor OZS Danijel Lamperger** izrazil enotnost delodajalskih organizacij o tem, da je treba čim prej priti do čisto-pisa predlogov ministrstva: »Samo tako bomo lahko konstruktivno nadaljevali pogajanja,« je prepričan.

Upravni odbor je sprejel sklep, da ne soglaša s spremembami, ki pomenijo dodatne administrativne in finančne obremenitve za delodajalce. Cvar je obenem izpostavil, da imajo socialni partnerji v tem trenutku iz posameznih ministrstev naenkrat preveč zelo pomembnih tem oziroma sprememb zakonodaje. Upravni odbor tako predlaga, da se na Ekonomsko-socialnem svetu predlogi zakonskih

sprememb v okviru načrtovanih reform obravnavajo in presoja celostno.

Na seji UO tudi o drugih zakonodajnih temah

Na seji so obravnavali tudi teme, kot so pridobivanje tuje delovne sile ter dolgotrajna oskrba.

UO OZS je tako sprejel sklep, da se predlaga sprememba zakonodaje na način, ki bo omogočala pridobitev delovnih dovoljenj za tujce »na zaupanje«. Obenem pa UO OZS predlaga, da se pobrana sredstva iz naslova prispevka za varnost in zdravje pri delu namenijo delodajalskim združenjem za namen izvajanja projektov za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu, to pa glede na noveliran seznam poklicnih bolezni.

Na seji so obravnavali tudi predlog zakona o dolgotrajni oskrbi. Upravni odbor OZS je sklenil, da bi se dolgotrajna oskrba lahko financirala, z ustrezno reorganizacijo zdravstva in socialnega varstva, iz že pobranih prispevkov, saj nas OECD opozarja, da so prispevki za socialna zavarovanja v Sloveniji med najvišjimi. »Dolgotrajna oskrba ne sme poseči na trg delovne sile. Marsikdo se lahko odloči, da bo raje kot delal skrbel za svojega starša. Ne sme priti do tega, da se bodo ljudje raje odločili za to možnost,« je še zaključil direktor Lamperger.

MIRA ČREŠNAR

18. FORUM OBRTI IN PODJETNIŠTVA

OZS Golobu in ministrom predstavila zahteve obrti in podjetništva

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je maja na 18. Forumu obrti in podjetništva predsedniku vlade in ministrom predstavila letošnje najpomembnejše zahteve slovenske obrti in podjetništva. Med ključnimi zahtevami so razbremenitev stroškov dela, znižanje reguliranih cen električne energije in plina, pospešitev postopkov pri pridobivanju delovnih dovoljenj, celovit pristop k promociji obrtnih poklicev, pri preoblikovanju dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja pa ne sme priti do regresije.

»Letošnje zahteve, ki obsegajo 125 različnih pobud ali rešitev, nosijo naslov konkurenčno gospodarstvo je pogoj za uspešno družbo. Premalokrat se namreč zavedamo preprostega dejstva, da je

gospodarstvo tisto, ki polni proračun, ki zaposluje in na ta način daje kruh ne le zaposlenim, ampak tudi njihovim družinam. In le če bomo imeli dobro delujoče gospodarstvo, bomo imeli tudi dobro

delujočo socialno državo,« je uvodoma izpostavil **Blaž Cvar, predsednik OZS**.

V prvem delu foruma je potekal pogovor s **predsednikom Vlade RS dr. Robertom Golobom**, ki je že na začetku dejal, da obljub ne bo več dajal, ampak bo raje delal. Glede pomoči v času energetske draginje pa je Golob dejal: »Vi se ukvarjate z vašim poslom, energetska podjetja se morajo s svojim. Zato smo jih založili s sredstvi, da ustvarjajo pogoje za to, da boste vi lahko delali. To je osnovno pravilo, ki mora veljati. Pogoji se vam ne smejo poslabšati,« je dejal Golob. Na vprašanje glede sprememb pri normiranih je Golob dejal, da so posegli v sistem zaradi tistih, ki neupravičeno izkoriščajo sistem. »V drugem delu smo prisluhnili OZS, in sicer pri normiranih, ki so dvojni. Eni so tisti, ki imajo posel za preživljanje, drugi pa samo preko s. p.-ja optimizirajo svoje davčne obremenitve. Prvim bomo prisluhnili, druge, ki izrabljajo sistem, pa bomo obdavčili,« je poudaril Golob in dejal, da se zaveda, da je obremenitev dela v Sloveniji med najvišjimi v svetu, obremenitev premoženja pa med najnižjimi v svetu. »Kako bomo to uravnotežili, bo še dolga debata. Torej, kako na eni strani pravično obremeniti

delo in na drugi premoženje. Predloge pa morajo najprej predebatirati socialni partnerji,« je pojasnil.

Direktor OZS Danijel Lamperger, ki je moderiral pogovor z Golobom, je na premierja naslovil vprašanje o morebitnih novih obremenitvah gospodarstva. Golob je odgovoril: »Nihče ne razmišlja o tem, da bi obdavčil gospodarstvo kar tako. Želimo samo pravičnejšo porazdelitev. Danes je ključni problem pomanjkanja delovne sile, kar kaže na to, da je gospodarstvo vitalno. Če si lahko kdaj privoščimo prestrukturirati gospodarstvo, je to zdaj. Danes vztrajati na pro-

gramih, kjer ni prihodnosti, je nacionalna neumnost. Tega se bom držal. Imamo milijardna sredstva za podporo razvojnemu prestrukturiranju, za zeleni preboj in digitalizacijo.«

Podpredsednik OZS Peter Pišek je izpostavil problem dolgotrajnih delovnih dovoljenj. »Želimo, da bi imeli tudi mi možnost imeti delovno dovoljenje na

zaupanje, kar poznajo tudi v Nemčiji in na Hrvaškem. Delavec bi tako lahko začel takoj delati, v tem času bi stekel postopek za delovno dovoljenje,« je pojasnil Pišek.

Avtoprevoznik Aleksander Bizjak pa je dejal, da so morali odpreti podjetje na Hrvaškem, da je lahko zaposlil Filipince. Trenutno pa zaposluje kar 200 Filipincev.

Pri vprašanju glede kadrovske problematike se je Golob strinjal z obrtniki in podjetniki, da brez uvoza tuje delovne sile ne bo šlo. Komentiral je tudi zakon o tujcih: »Sprejet je bil zakon o tujcih, ki je bil slabo razumljen tudi v državnem svetu, a bodo rezultati pokazali, da je to prava smer. Zakon bo skrajšal upravne postopke, šli smo v prednostni sistem,« je pojasnil Golob in dodal, da obstaja vladna iniciativa, da se na Filipinih odpre konzulat, katerega naloga bo prav iskanje ustrezne delovne sile.

Golob je v pogovoru z obrtniki in podjetniki med drugim poudaril, da moramo prestrukturirati proizvodnjo, da smo lahko na tem delu konkurenčni. »Ta del ima danes prioriteto in ta sredstva so dovoljena tudi s strani Evrope. Kar zadeva storitveni del, je težko računati na sredstva. Prepričan sem, da potrebuje ta del veliko delovne sile in mislim, da sam zna poskrbeti za konkurenčnost. Boljša

pot je povečevanje dodane vrednosti in števila zaposlenih. Opažam še en trend, kjer ima Slovenija velike priložnosti. Ves svet se obrača stran od fosilne plastike in se obrača k organski plastiki. To bi, glede na to, da vas je na tem področju veliko, veljalo izkoristiti,« je še pozval Golob. Ob robu srečanja pa si je izposodil slogan zbornice *povezani smo močnejši* in dejal: »Ko ste povezani, je dosti lažje najti program, s katerim vas bo vlada podprla.«

Ministri in državni sekretar o aktualnih temah

V drugem delu foruma so na okrogli mizi, ki jo je vodil direktor OZS Danijel Lamperger, spregovorili minister **Luka Mesec**, ministrica za digitalno preobrazbo **dr. Emilija Stojmenova Duh**, ministrica za javno upravo **Sanja Ajanovič Hovnik** in državni sekretar na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport **Matevž Frangež**.

Glede spremembe pri evidentiranju delovnega časa je minister **Luka Mesec** dejal: »Predlog o evidencah delovnega časa je bil star pet let, ko smo ga dobili v roke. Glede na to, da sem kot minister zavezan k spoštovanju socialnega dialoga in si prizadevam za konsenz med socialnimi partnerji, smo lani oblikovali pogajalsko skupino, ki se je ukvarjala s tem vprašanjem. Ta je v nekaj srečanjih to rešila in ugotovila, da enotne evidence ne bo, ker ta ni potrebna. Socialni partnerji boste povabljeni k oblikovanju pravilnikov, ki bodo podrobneje urejali področje evidentiranja. Če v njih ne bo mogoče rešiti vseh odprtih vprašanj, bomo zakon novelirali.« Glede zagotavljanja delovne sile pa je Mesec dejal, da prenavljajo sporazum z Bosno in Hercegovino, prav tako je v pripravi sporazum s Srbijo, Moldavijo, Gruzijo in Filipini, sporazum z Ukrajino čaka, da se razreši vojno vprašanje, poleg tega pa podpisujejo tudi socialni sporazum s Turčijo. Poleg trga dela po besedah ministra oblikujejo platformo, ki bo v pomoč pri evidentiranju pridobljenih veščin in učinkovitega vnašanja v delovni proces.

O dolgotrajnih postopkih pridobivanja delovnih dovoljenj pa je ministrica **Ajanovič Hovnik** dejala: »S prošnjami za pohitritev birokratskih postopkov pri

pridobivanju delovnih dovoljenj sem se srečala že prvi dan na ministrstvu. Vede la sem, da pridobivanje delovnih dovoljenj traja predlogo, v resnici pa si nisem predstavljala, za kakšen izziv gre. Bolj ko sem se lotevala te zadeve, sem ugotavljala, da ni problem v upravnih enotah, ampak v zakonodaji. Zato se moramo v prihodnje začeti pogovarjati o spremembah zakonodaje, ki bodo premišljene, usklajene z vsemi, ki jih bo zakonodaja zadevala, in s tistimi, ki jo bodo izvajali. Na eni strani imamo tako zakonodajo, ki

ni dobra, na drugi strani pa še nepopolne vloge. Tudi to podaljšuje postopke. Predvidevamo avtomatizacijo in digitalizacijo različnih postopkov in procesov, ampak to še ne bo rešilo vseh problemov.«

Na temo digitalizacije je ministrica **Stojmenova Duh** dejala, da Strategija digitalna Slovenija predvideva digitalizacijo vrste storitev za državljane, pri čemer je nujno, da vsak osvoji digitalne kompetence, da se lahko znajde v vsakdanjem življenju. »Kar zadeva gospodarstvo, pa ministrstvo za digitalno preobrazbo za-

ZAHTEVE SLOVENSKE OBRTI IN PODJETNIŠTVA 2023, ZAHTEVAJO TAKOJŠNJE REŠITVE

1. Reorganizacija postopkov pridobivanja delovnih dovoljenj s ciljem hitreje zaposlitve tujega delavca
2. Sprememba dohodninske lestvice in znižanje prispevkov (razvojna kapica)
3. Uvedba investicijskih olajšav za vlaganja v nepremičnine, namenjene poslovni rabi
4. Učinkovit zdravstveni sistem z aktivno vlogo delodajalcev pri upravljanju ZZZS in brez dodatnih obremenitev delodajalcev s prispevki
5. Sistemski, celovit in nacionalno koordiniran pristop k aktivnostim promocije poklicev ter vključitev vseh deležnikov (učenci, šole, starši, delodajalci) v imidž kampanjo obrtnih poklicev
6. Sistemsko financiranje reprezentativnih zbornic

gotavlja podporno okolje za podjetja, sredstva za preobrazbo so na voljo prek različnih ukrepov, prizadevamo pa si tudi, da vam bodo na voljo strokovnjaki s tega področja,« je še pojasnila.

Državni sekretar na MGTŠ **Matevž Frangež** pa je na okrogli mizi najprej poudaril dobro sodelovanje z delodajalskimi združenji, kar se je še posebej izkazalo pri oblikovanju ukrepov za zmanjševanje posledic energetske druginje. »Predlagam, da bi na ta način lahko sodelovali tudi pri uresničevanju vaših zahtev, pri čemer bi bilo smiselno narediti prioriteten seznam. Dejstvo je, da vstopamo v obdobje največjih sprememb na področju gospodarstva. Zavedati se moramo, da imamo veliko priložnosti za zeleni

prihod, digitalizacijo itd., hkrati pa se zavedamo tudi slabosti, kot so togi postopki, počasno sprejemanje sprememb in to nam lahko kakšno priložnost tudi odnese,« je menil Frangež.

Letošnje zahteve obsegajo kar 125 zahtev, razdeljene pa so v pet sklopov, in sicer: davčni sistem, trg dela, zdravstveni sistem, izobraževalni sistem, digitalizacija in znanje za zeleni prehod ter podporno okolje in odprava administrativnih ovir. Zbirko vseh zahtev najdete na spletni strani OZS, najhitreje pa do nje pridete s pomočjo QR kode.

MIRA ČREŠNAR

Zahteve slovenske obrti in podjetništva 2023 so v celotnem obsegu objavljene **na spletni strani OZS**, najhitreje pa do njih lahko dostopate kar s pomočjo QR kode. Kot običajno pa bodo zahteve na voljo tudi v obliki knjižice, ki jo bo mogoče dobiti na OZS oziroma na območnih zbornicah.

KJE SO IZRABLJENA VOZILA?

V Sloveniji neznano kam izgine 80 odstotkov izrabljenih vozil

V Sloveniji neznano kam izgine okrog 40 tisoč izrabljenih vozil, kar povzroča veliko škodo za okolje in zdravje ljudi. Problem bi morali zato reševati medresorsko in prednostno. To so ključne ugotovitve okrogle mize z naslovom Komu koristi, da sistem izrabljenih vozil ne deluje?, ki jo je 18. maja v okviru sejma Avto in vzdrževanje organizirala Sekcija avtoserviserjev pri OZS.

»Po podatkih sekcije avtoserviserjev pri OZS v Sloveniji neznano kam izgine 40 tisoč vozil. To pa predstavlja kar 900 ton nevarnih odpadkov. Žalostna sem, da to področje ni prioriteta inšpekcij. Ne govorimo samo o okoljski inšpekciji. Tukaj bi morali problem reševati različne inšpekcije. Zame ni

vozil, ki to počnemo skladno s predpisi, se sprašujemo, kakšna bo prihodnost. Mimo nas razgrajujejo vozila na črno. Moramo se pogovarjati o prihodnosti, o razvoju, ne pa o tem, kam izginjajo izrabljena vozila,« je še poudarila.

V letu 2022 je bilo zgolj 8228 vozil legalno razgrajenih po podatkih MOP.

odločamo med tem, kaj bo povzročilo večjo škodo. Žal je tudi pri nas premalo resursov. Če bi imeli več resursov, bi obravnavali več primerov. Žal ne moremo pokriti vseh odlagališč. Kam gredo ta vozila, to ni v naši domeni. Dejstvo pa je, da se s temi vozili nekaj dogaja, saj ne ostanejo na odlagališču. To bo treba nasloviti. En del so surovine, drugi del, ki nas bolj zanima, pa je okolje kot tako. Na dnevni ravni na naše ceste postavimo toliko novih vozil, da bo treba ustrezno poskrbeti tudi za stara,« je dejala **Mirana Omerzu z Inšpektorata za okolje in energijo**.

Na vprašanje, zakaj inšpekcije naredijo svojega dela, pa je **okoljski inšpektor Dejan Mandič** dejal: »Imamo 3500 neobdelanih prijav. Mi sledimo tistim zadevam, ki povzročajo največja tveganja za okolje. Kar se tiče izrabljena vozila, je usmeritev, da če je več kot pet izrabljenih vozil, je to druga prioriteta. Naše delo je takšno, da se moramo prednostno ukvarjati z večjimi problemi. Mi si želimo imeti več inšpektorjev, da bi lahko rešili več problemov.«

Peter Tomše iz sektorja za ravnanje z odpadki z okoljskega ministrstva je poudaril, da se z vprašanjem, kam vozila izginejo, ukvarja tudi Evropska komisija in to vprašanje naslavlja že 10 let. Direktiva o izrabljenih vozilih je že zelo stara, je priznal Tomše, zato pripravljajo nadgradnjo direktive »Sistem ravnanja z izrabljenimi vozili mora biti tak, da preprečuje zlorabe. Inšpektor bi moral biti zadnja inštanca,« je dejal Tomše in predstavil statistiko na ravni EU: »V EU ponikne neznano kam 4 mi-

opravičilo, da se ne da. Mora biti volja, da se to področje uredi,« je dejala **Nataša Mikulin, predsednica Odbora za izrabljena vozila pri OZS**. Izpostavila je tudi problem odpadnih surovin izrabljenih vozil. »Ne vemo, kam gre odpadno olje, hladilne tekočine, odpadki. 80 odstotkov surovin iz izrabljenih vozil gre na azijske trge. Razgrajevalci izrabljenih

Novih vozil je bilo registriranih 46.339. Slovenija je leta 2018 v želji po zmanjšanju onesnaževanja okolja uvedla dajatev na odjavljena vozila. Ukrep pa žal ni pokazal želenih rezultatov, število izdanih dajatev narašča, število zbranih izrabljenih vozil pa strmo upada.

»Smo tisti, ki moramo kot nadzorni organ skrbeti za okolje. Vedno se

lijone vozil na leto. Ocene so bile, da se razgradi 6 milijonov vozil. Ključni razlog je nepovezanost in pomanjkljivost na področju registracije vozil, zakonodaji in evidencah. Povprečna starost izrabljenih vozil v EU je 15 do 20 let, pri nas 15,6 let. Med ključnimi ukrepi za preprečevanje tega je registracija s celoživljenjskim obdobjem. Nekatere države pa so uvedle spodbude za tiste, ki oddajo vozilo v razgradnjo.« Tomše med drugim meni, da bi morale po vzoru Francije imeti bolj proaktivno vlogo tudi zavarovalnice.

Podobne ukrepe je sekcija avtoservisierjev pri OZS sicer predlagala odločevalcem že pred desetimi leti.

Govorci so se dotaknili tudi problema ponarejanja listin o uničenju vozil. »Kadar registracijska organizacija ni prepričana o avtentičnosti potrdila, pošljejo to v presojo ministrstvu za okolje, podnebje in energijo. Od upravnih enot še nisem dobil vzorca potrdila iz tretjih držav, od drugih organov pa jih tedensko dobimo v presojo,« je pojasnil Tomše.

Borut Mišica z GZS je menil, da je problem večplasten. »Strinjam se, da dajo nekateri vozilo v razgradnjo šušmarjem, a menim, da je treba narediti obširnejšo analizo stanja.« **Iztok Horvat z ministrstva za javno upravo** pa je dodal, da so upravne enote le eden izmed registrskih organov. »Vedno so možna ponarejanja potrdil o uničenju vozil. Seznam pooblaščenih organizacij za razgradnjo obstaja. Ali je potrdilo avtentično, pa je zelo težko ugotoviti.«

S strani publike je bilo slišati, da je ta posel dobičkonosen, saj, ob upoštevanju, da gre za 40 tisoč vozil, to pomeni 12 milijonov evrov »težak« posel. Publika je pozvala tudi h kaznovanju tistih, ki se nelegalno ukvarjajo z razgradnjo vozil. Ob robu okrogle mize so se predstavniki stroke in ministrstva strinjali, da bo treba začeti aktivneje reševati tudi ta problem. Stroka je predlagala ustanovitev delovne skupine, ki se bo ukvarjala s tem problemom. Podpora pri reševanju problematike pa je na okrogli mizi izrazil tudi predsednik OZS Blaž Cvar.

MIRA ČREŠNAR

MOJSTRSKI IZPITI

Bliža se drugi letošnji pristopni rok za prijavo na mojstrski izpit

Razmišljate o vpisu na mojstrski izpit? Ne odlašajte predolgo, saj se jesenski rok za prijavo v okviru 25. razpisa za mojstrske izpite nezadržno bliža. Vlogo za pristop k mojstrskemu izpitu z dokazili je treba oddati najkasneje do 22. septembra.

Pravico do opravljanja mojstrskega izpita ima, kdor:

- je pridobil srednjo poklicno izobrazbo in ima vsaj tri leta izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit;
- je pridobil srednjo strokovno izobrazbo in ima vsaj dve leti izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit;
- ima najmanj višjo strokovno izobrazbo in vsaj eno leto izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit.

Delovne izkušnje niso vezane na redno delovno razmerje, kandidat za pristop k mojstrskemu izpitu pa mora k vlogi obvezno priložiti potrdilo delodajalca oziroma delodajalcev, iz katerega bo razvidno obdobje pridobivanja izkušenj ter dela in naloge, ki jih je kandidat pri njem opravljal.

Pisne prijave za **jesenski pristopni rok k opravljanju mojstrskega izpita, ki je 10. oktobra**, kandidati pošljejo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev in ostalo zahtevano dokumentacijo na predpisanem obrazcu, ki ga dobijo na območnih obrtno-podjetniških zbornicah, Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ali na spletni strani OZS, **najkasneje do 22. septembra** na Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana, s pripisom 'Mojstrski izpiti' ali jo prinesejo osebno.

Mojstrski izpit je možno opravljati na 54 različnih mojstrskih nazivov. Ob tem spomnimo, da sta bila lani dodana dva nova, in sicer:

- **mojster suhomontažne gradnje in**
- **mojster polagalec talnih oblog.**

Za kandidate, ki bodo oddali popolno vlogo in bodo izpolnjevali pogoje

za pristop k mojstrskemu izpitu, bo Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije **10. oktobra 2023 pripravila informativni dan**, na katerem bodo izvedeli vse podrobnosti o poteku in izvedbi mojstrskih izpitov.

Vse dodatne informacije v povezavi s prijavo so kandidatom na voljo na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, področje mojstrskih izpitov, telefon: 01 58 305 74 ali 01 58 305 09.

E. M.

VARNOST IN PRETOČNOST NA SLOVENSKIH AVTOCESTAH

Varnost so življenja, pretočnost pa denar

O tem, kaj vse vpliva na zagotavljanje čim večje varnosti in pretočnosti na naših avtocestah, so slovenski prevozniki razpravljali na strokovnem posvetu, ki sta ga na sejmu Gospodarska vozila v Celju pripravili strokovni sekciji prevoznikov obeh naših stanovskih organizacij OZS in GZS. V razpravo sta povezali še Agencijo RS za varnost prometa, Policijsko upravo Celje in DARS, vsi skupaj pa so si bili enotni, da je ključ do uspeha edino v dobrem medsebojnem sodelovanju in povezovanju, ki ga organizacije že gojijo.

Dobrih sto udeležencev strokovnega posveta Varnost in pretočnost na slovenskih avtocestah sta uvodoma pozdravila gostitelja posveta **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za promet pri OZS, in **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS. Izrazila sta zadovoljstvo, da je prevoznikom ponovno uspelo povezati res veliko število tistih, ki skupaj zagotavljajo varen, pretočen in gospodarsko uspešen splet slovenskega cestnega transporta, poudarila sta tesno povezanost obeh stanovskih organizacij in njuno aktivno sodelovanje s strokovnimi in državnimi organi ter vrsto vzpostavljenih dialogov, ki bodo lahko vse skupaj povezali in vodili do skupnih ciljev, kar je predpogoj in edina pot za uspešno delovanje tako cestnega transporta kot družbe nasploh.

Še posebej sta izpostavila, da je varnost v cestnem prometu prevoznikom prioriteta na vsakem koraku, ki je povezana tako z varovanjem življenj kot uspešnim poslovanjem njihovih podjetij, ter izrazila prepričanje, da bo tudi ta strokovni posvet zagotovo pripomogel k iskanju inovativnih rešitev in hkrati vse ključne tudi spodbudil k sodelovanju.

Cestni transport skokovito narašča

Uvodna govornica **mag. Simona Felser**, v. d. direktorja Agencije RS za varnost prometa, je uvodoma izpostavila, da cestni transport v Sloveniji skokovito narašča, z jim pa je posledično ogrožena tudi prometna varnost. Do konca aprila so bili vozniki tovornih vozil tako udeleženi v 749 prometnih nesrečah, povzro-

čili pa so jih 62 %, v posledicah teh nesreč so življenje izgubile 4 osebe, od tega dva voznika tovornih vozil, 9 oseb je bilo hudo poškodovanih, 78 oseb pa lažje poškodovanih. Izrazila je zaskrbljenost, da je bilo pri voznikih tovornih vozil letos ugotovljenih že skoraj 16.300 kršitev prometnih predpisov, kar je 15,8 odstotnih točk več kot v enakem obdobju lani. Med ključnimi kršitvami je navedla prekoračitve hitrosti, uporabo mobilnih telefonov, multimedije in drugih naprav med vožnjo, neuporabo varnostnega pasu, slabo pritrjen tovor in nepravilno prehitivanje.

Delo voznikov je zelo odgovorno

Agencija za varnost prometa zato nadgrajuje usposabljanja, saj se zaveda, kako pomembna je varna vožnja voznikov tovornih vozil in avtobusov. Delo voznikov velikih vozil je zelo odgovorno, izpostavljeni so mnogim tveganim situacijam, v katerih je ključno dobro poznavanje in obvladovanje vozila, razmer na cestah ter predvidevanje možnih scenarijev, na katere se je potrebno stalno odzivati. Letos so posebej ozaveščali tudi potnike v avtobusih, da je uporaba varnostnega pasu na medkrajevnih linijah obvezna tudi zanje.

Homologacije, pritrjevanje tovara in novosti na naših avtocestah

V nadaljevanju so svoje teme predstavili še **mag. Tomaž Svetina** iz agencije za varnost prometa, ki je spregovoril o

Strokovni sekciji prevoznikov obeh naših stanovskih organizacij OZS in GZS sta v Celju pripravili strokovni posvet Varnost in pretočnost na slovenskih avtocestah, k razpravi pa poleg velikega števila svojih članov pritegnili tudi Agencijo RS za varnost prometa, Policijsko upravo in DARS, s katerimi ob skupnih ciljih gojita zgledno sodelovanje.

vplivu vozil na varnost v prometu z vidika homologacije in tehničnih pregledov, mag. Elvis Alojzij Herbjaj, vodja oddelka za cestni promet, Sektor uniformirane policije, ki je predstavil vrsto napak pri pritrjevanju in prevozu tovora ter tehnične hibe na vozilih, ki jih zazna policija na slovenskih cestah, in **mag. Ulrich Zorin**, direktor projektov, področje upravljanja DARS, ki je podrobneje predstavil trenutno stanje in izzive družbe za avtoceste za zagotavljanje varnosti in pretočnosti ter opisal trenutno aktualne projekte posodobitev in izgradnje parkirišč.

Cestna infrastruktura več ne dohaja rasti prometa

Med ključnimi ugotovitvami zaključne razprave strokovnega posveta je, da slovenska infrastruktura v podporo cestnemu transportu ne dohaja skokovite rasti transportnega sektorja in s tem

prometa, ki se je v zadnjih letih povečal tudi do šestkrat. Naslavljajo skupni apel državi, ki je dolžna poskrbeti za varnost ljudi, tudi tistih v tranzitu, da na vseh nivojih in širokem spektru resorjev čim prej poskrbi za odpravo teh anomalij. Gre predvsem za posodabljanje in gradnjo novih avtocest, zagotavljanja parkirišč in povezane infrastrukture za tovarna vozila ter opreme in kadrov za res učinkovit nadzor na naših predvsem s tranzitom iz vzhodnoevropskih držav že močno preobremenjenih avtocestah.

Mobiteli in utrujenost ter opitost in tehnična neoporečnost vozil

Na področju zagotavljanja varnosti v cestnem prometu se udeleženci posveta zavzemajo za preventivo, ozaveščanje, izobraževanje in uporabo novih tehnologij. Največje grožnje varnosti so upora-

ba mobilnih telefonov in drugih naprav med vožnjo, utrujenost voznikov, nepravilno razporejen in pritrjen tovor ter slednja, ki izstopata predvsem pri tranzitu iz vzhodne Evrope, tehnična oporečnost vozil in opitost voznikov.

Skupne preventivne akcije v pozitivnem duhu in medsebojnem povezovanju

Strokovni posvet slovenskih prevoznikov na temo varnosti in pretočnosti na slovenskih avtocestah so zbrani zaključili z zavezo, da se s ciljem preventive ponovno čimprej srečajo, strokovni sekcijski obeh stanovskih organizacij OZS in GZS pa sta zagotovili, da bosta še naprej tvorno sodelovali, izpostavljali probleme, predlagali rešitve, predvsem pa v pozitivnem duhu povezovali vse, ki kakorkoli sodelujejo v procesu slovenskega cestnega transporta.

ANTON ŠIJANEC

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (do 30. 6. 2023)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozu v cestnem prometu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov
- Predlog Zakona o tržni inšpekciji
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog Zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije
- Predlog Zakona o digitalizaciji zdravstva
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru
- Predlog Zakona o razvoju in ohranjanju rokodelstva
- Predlog zakona o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19
- Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o spodbujanju investicij

5. Sprejeto v državnem zboru:

- Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu

Izgubljammo vsaj milijardo dodane vrednosti in 200 milijonov davkov

Če ne bomo z ukrepi zaščitili našega gospodarstva, bomo na letnem nivoju izgubili prek ene milijarde dodane vrednosti in 200 milijonov evrov davkov, je bila ključna ugotovitev okrogle mize, na kateri so minuli mesec gospodarstveniki ponovno opozorili na nekonkurenčnost slovenskega gospodarstva na globalnem trgu. Med razlogi so izpostavili previsoke cene električne energije in zahtevali primerljive ukrepe soočanja z energetske krizo kot v drugih državah EU.

Po besedah ekonomista **dr. Igorja Mastena** z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani imamo v Sloveniji še vedno inflacijo nad 9 %. Študije kažejo, da so povprečni roki povratka k inflacijskim ciljem dolgi od 4 do 5 let, je izpostavil Masten. »Če sklepamo iz zgodovine, potem lahko povratek na stare ravni pričakujemo okoli leta 2027,« je dejal Masten in dodal, da je na trgu še vedno prisotno podcenjevanje te ugotovitve. Če temu dodamo pritisk s trga dela, imamo zaokrožen nabor dejavnikov, ki prispevajo k ohranjanju visoke inflacije. »Nismo še imeli tako velikega razkoraka med pričakovanji trga in zavezami oziroma ukrepi centralnih bank na drugi strani,« je dejal Masten.

Po navedbah **dr. Mojmirja Mraka** z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani ta trenutek prihaja do dramatičnih sprememb pri instrumentu, ki ga v Evropi poznamo pod pojmom državne pomoči. Kitajska in ZDA gredo z velikimi vložki v gospodarstvo, v Evropi pa imamo s tem moralne težave, je prepričan Mrak, saj na enotnem evropskem trgu državne pomoči niso neomejene. V času globalizacije so bili ključni elementi razvoja gospodarstva gospodarskega značaja, danes pa ključni dejavniki niso več samo gospodarski, ampak so širši. Mrak je trenutne razmere ponazoril tudi s primerom Kitajske, ki državne pomoči razume po svoje, drugače kot zahod. Evropa

bo morala spremeniti sistem državnih pomoči in ga zrahljati.

Po podatkih GZS se je v obdobju od oktobra lani do marca letos industrijska proizvodnja skrčila v 10 od 24 predelovalnih dejavnosti. Več kot 10-odstotni padec proizvodnje so zabeležili v papirni industriji (-18 %), proizvodnji kemičnih izdelkov (-17 %), kovin (-11 %), pohištva (-11 %) ter obdelavi in predelavi lesa (-11 %). Alarmanten je podatek, da predstavlja jo dejavnosti, ki so v zadnjega pol leta beležile padce industrijske proizvodnje višje od 5 %, skupaj skoraj 40 % celotne industrijske proizvodnje.

Ohlajanje je opazno tudi v trgovini. Po izračunih TZS na osnovi podatkov SURS-a je od zadnjega četrletja lani viden znaten padec realnih prihodkov glede na enako obdobje predhodnega leta v nekaterih kategorijah trgovine. V trgovini na drobno je realni prihodek marca letos v primerjavi z lanskim letom padel za 12,8 %, v trgovini na drobno brez motornih goriv za 9,3 %, v trgovini na drobno z živili za 8,3 % in trgovini na drobno z neživili za 11,1 %. Padci so vidni tudi v letošnjem tromesečju 2023 v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Na okrogli mizi so svoja videnja predstavili tudi gospodarstveniki

»Počasi vrag jemlje šalo,« pravi **Marko Drobnič**, predsednik uprave Taluma, ki izpostavlja, da podjetja predvsem v industrijskih dejavnostih že čutijo zaskrbljujoče znižan obseg naročil. Dodaja, da »če smo skozi zadnji kvartal zgubljali pozicijo na globalnem trgu, konkurenčnost v drugem kvartalu zgublamo tudi na evropskem nivoju.« Po Drobničevih besedah imajo vedno manj vzvodov v svojih rokah. »Drugi krojijo okoliščine, zlasti na začetku vrednostnih verig,« je bil jasen in nadalje: »Ali bomo protekcionistično pristopili in po vzoru drugih držav zaščitili to industrijo tudi v Sloveniji ali bomo pač sprejeli odločitev, da te industrije ne bo več?« Komentiral je tudi razliko v pogojih pri cenah energentov med evropskimi državami (na primer Nemčija je uvedla kapico na ceno energentov tudi za velika in energetska intenzivna podjetja). Meni, da slovenska energetska intenzivna industrija, kjer je delež energentov v lastni ceni proizvodnje relativno velik, tudi z lastno inovativnostjo in visoko energetska učinkovitostjo ne more eliminirati te razlike. Posledično te industrije ne bo več.

Matjaž Čemažar, direktor Domela, je potrdil, da Evropa globalno in Slovenija znotraj EU zgubljata na konkurenčnosti. Domel je proizvajalec elektromotorjev in ti so sestavljeni iz določenih delov. Na primer magneti, čeprav smo proizvodnjo povsem prepustili nadzoru Kitajske. Potrebujemo tudi baker, vendar je predelava v EU dražja kot na Kitajskem. Tudi proizvodnjo primarnega aluminija smo v Sloveniji opustili in ga uvažamo. Železo in jeklo pa sta zaradi energetska intenzivne panoge in visokih cen energije

je dvakrat dražja v EU kot na Kitajskem.

Kot je pojasnil **David Kovačič**, direktor družbe Spar Slovenija d. o. o., trgovcem naraščajo stroški dela ter gradbeni in logistični stroški ter stroški energije. »Lani smo še lahko absorbirali stroške, da jih nismo prelili v cene, letos tega ne moremo več.« Upad trgovine na drobno je po besedah Kovačiča tudi posledica dviga drugih osnovnih stroškov. Slabša se razpoloženje potrošnikov, kar se že odraža tudi v upadu realnih prihodkov.

Aleš Pulko, direktor Pulko Ventil Ruše, se strinja, da bo izgubljena konkurenčnost v prihodnosti velika težava – tudi v segmentu mikro in malih podjetij, ki so na velika podjetja vezana kot dobavitelji. Pogosto so tudi (preveč) navezana na nemški trg. Z zamikom čutijo posledice znižanih naročil, s katerimi se že soočajo velika podjetja. Tudi MSP, ki imajo sicer regulirano ceno elektrike, plačujejo več kot v Nemčiji. Cena je po njegovih besedah nižja tudi na Hrvaškem.

Toni Balazič, direktor Panvite, je poleg višjih cen energentov kot v tujini izpostavil tudi problematiko višjih stroškov dela. Tako na primer hrvaški zaposleni ob primerljivi bruto plači prejme okvirno za 15 odstotkov višjo neto plačo. Vprašanje konkurenčnosti je vprašanje horizontalnega pristopa. Zato je po njegovem prepričanju potreben dogovor na ravni države.

Minister **Bojan Kumer** se je odzval na razpravo gospodarstvenikov. Orisal je situacijo na področju cen energentov v lanskem letu in se zavzel za učinkovitost nadaljnjega dialoga. Dodal je: »Gospodarstvo so bila vedno pljuča razvoja in ta pljuča je treba napolniti s kisikom.«

Predsednik OZS **Blaž Cvar** želi poglobljen dialog z vlado. Odprtih je namreč

veliko vprašanj. Energetika je le eno, seveda bolj pereče. Ampak pogovoriti se je treba tudi o obremenitvah gospodarstva, ki so že zdaj nad povprečjem EU, in poskrbeti za kadre, kar je prav tako pereč problem.

Tibor Šimonka, predsednik GZS, je pozval k oblikovanju konsenza o pomenu industrije, ki jo je potrebno nujno zaščititi. Ukrepi morajo biti sprejeti takoj, sicer bodo jeseni padci industrijske proizvodnje še bistveno izrazitejši.

Mariča Lah, predsednica TZS, se je vprašala, »ali bomo v bodoče še siti. Niti ta niti prejšnja vlada se namreč ne ukvarjata s prehransko varnostjo.« Podvomila je tudi v pravilnost ekonomskih politik, ki jih vodi država. Monitoring državnih institucij se namreč izvaja izključno na maloprodajnih cenah. To gre v smeri uničenja vseh v verigi, od kmeta do trgovca in vseh vmes.

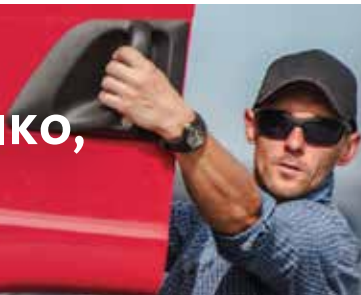
Marko Lotrič, predsednik ZDOPS, je dogodek označil kot klic na pomoč, kako naj gospodarstvo preživi. Ugotavlja, da vse napovedane reforme predvidevajo zgolj dodatne obremenitve gospodarstva, ne pa ukrepov, ki bi mu omogočili, da bi »lažje dihalo«. Tudi sam je pozval k čimprejšnji izgradnji JEK2, saj samo od sonca in vetra ne moremo živeti.

Marjan Trobiš, predsednik ZDS, je izpostavil, da gospodarstvo dejansko ni konkurenčno in ga je treba razumeti kot vir dohodka, ne pa kot breme.

Dogodek z naslovom "Bo slovensko gospodarstvo preživelo energetska krizo?" so organizirali Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije.

MIRA ČREŠNAR

”S TO KARTICO PRIHRANIM TOLIKO, DA VAM RAJE NE POVEM!”

PRESEDNIK OZS PRI ČLANIH

Na Dolenjskem gospodarstvo razpršeno, a uspešno

Na regijskem obisku v Novem mestu sta predsednik OZS Blaž Cvar in direktor OZS Danijel Lamperger obiskala podjetje Mizarstvo Bogovič in podjetje Plastika Bevc. Na obisku so se jima pridružili še predstavniki OOO Novo mesto, predsednica Mojca Andolšek, član nadzornega odbora Andrej Papež in direktorica Emilija Bratož.

izdelek v več izvedbah. Praktično gre za serijsko proizvodnjo,« je pojasnil Tomislav Bogovič.

Večino, skoraj vse izdelke, izvozijo, saj so skozi leta postali zanesljivi dobavitelji številnim poslovnim partnerjem na evropskem in drugih tujih trgih, za iskanje novih poslov pa je, kot pravi Bogovič, ključen nastop na specializiranih sejmih v tujini.

»Začeli smo z enostavnim, zelo poceni izdelkom. Z razvojem, posodobitvami, avtomatizacijo in izobraževanjem pa smo postopoma presedlali v višji rang,« je povedal Bogovič in dodal, da kontinuirano vlagajo v nove tehnologije in razvoj izdelkov, svojim poslovnim partnerjem pa tako zagotavljajo kakovosten servis, od zamisli do implementacije izdelka. Pri tem pove, da ključno vlogo poleg tehnologije v podjetju igrajo predvsem kadri. Trenutno jih je v podjetju zaposlenih nekaj manj kot 30.

Kakovostne rešitve za sproščen spanec

Družinsko podjetje Bogovič, ki ga vodi Tomislav Bogovič, je bilo ustavljeno leta 1995. Sprva so se ukvarjali z izdelavo masivnega pohištva, od leta 2000 pa se osredotočajo izključno na izdelavo lesenih posteljnih vložkov. »Imamo en

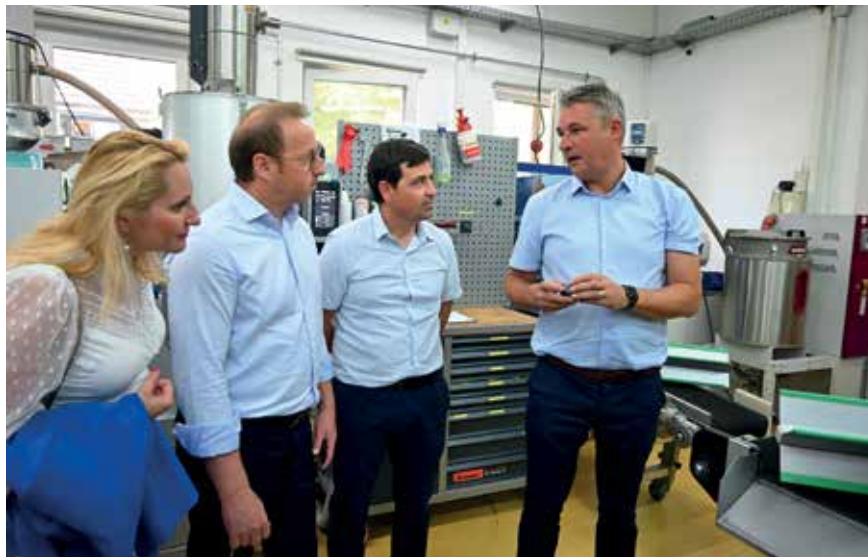

V svoji proizvodnji uporabljajo izključno vezan brezov les in masivni bukov les. Do uvedbe sankcij zaradi vojne v Ukrajini so brezo uvažali iz Rusije in Belorusije. Kasneje so bili, kot je dejal Bogovič, prisiljeni iskati nove možnosti, ki pa, kot pravi, komaj zadostijo potrebam podjetja. Z masivnim lesom, ki ga že v obliki polizdelkov dobivajo iz Hrvaške in Bosne, nikoli niso imeli težav.

Prav o lesu kot surovini je tekla beseda na obisku predsednika OZS. Bogovič je potrdil, da imajo slovenski lesarji velik problem kupiti slovenski les. Čudi ga, da jim, kljub prizadevanjem sekcije lesarjev v OZS, državne inštitucije ne pomagajo oziroma celo zavirajo in onemogočajo razvoj lesne panoge.

Plastiki dajejo vrednost že več kot 40 let

Predsednik OZS je v sklopu regijskega obiska obiskal tudi podjetje Plastika Bevc. Podjetje, v katerem je danes petnajst zaposlenih, je leta 1980 ustanovil Jože Bevc, družinsko tradicijo pa nadalju-

je Matjaž Bevc. Z dolgoletnim vlaganjem v znanje in tehnološko opremo ter vestnim poslušanjem želja strank so postali eden vodilnih ponudnikov plastičnih izdelkov in storitev v Sloveniji.

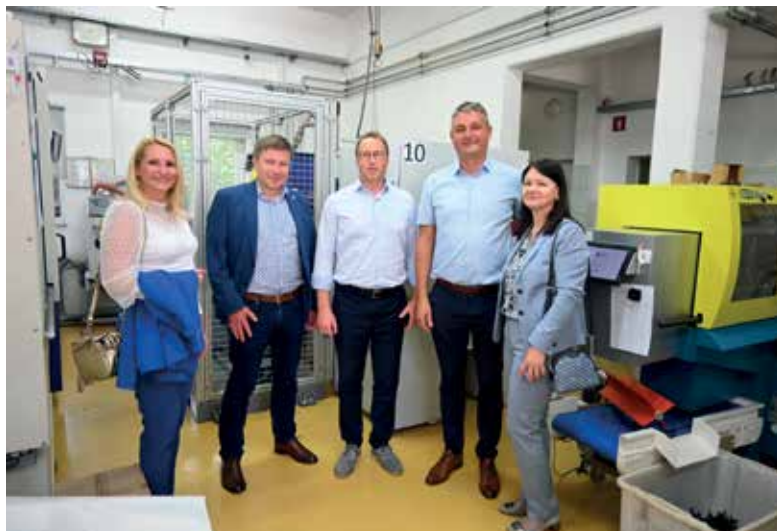
Njihovi izdelki so danes razširjeni v gradbeni, pohištveni, kovinskopredelovalni in elektro industriji. Okoli 70 odstotkov proizvodnje je namenjene znanim kupcem, pomemben delež pa predstavlja tudi njihov standardni program z več kot 1200 izdelki. To pomeni, da imajo 1200 različnih orodij, delajo pa relativno majhne serije. »Serije z nekaj tisoč kosi so za nas že zanimive, zato smo se kar specializirali v tej smeri,« je povedal Bevc.

Na leto izdelajo več kot 20 milijonov plastičnih izdelkov, od čepov, nogic, pokrovčkov, distančnikov do vezic. Bevc:

»Smo tehnološko podjetje, ki s svojim znanjem in tradicijo omogoča razvoj plastičnih izdelkov po meri. Smo odziven, inovativen in stabilen partner na področju brizganja plastike. Naši zaposleni, njihovo znanje, predanost delu in težnja k popolnosti pa so tisti, ki delajo razliko.«

V podjetju so uspešno končali proces digitalizacije, vsako leto povečujejo delež reciklirane plastike, ki jo uporabljajo, s sodobnimi stroji zmanjšujejo porabo energije in obremenitve okolja, v prihodnje pa jih čaka izgradnja novega poslovnega objekta in selitev proizvodnje v obrtno cono Šentjernej. S selitvijo bodo dobili boljše delovne pogoje, dodatno bodo posodobili in avtomatizirali stojni park in s tem povečali tudi zmogljivost.

EVA MIHELIČ

DUPOS, ŠTIRINAJST LET DELOVANJA

Pokojnina, kaj je to in kako do nje?

Glede na aktualne dogodke v Sloveniji in želje upokoјencev po višjih pokojninah, je nujno in prav, da se ponovno poglobimo v vprašanje, kaj so pravzaprav pokojnine in od kod se napajajo.

Že stoletje ali več imajo države v razvitem gospodarskem svetu v okviru državnih institucij oblikovan »pokojninski sklad«, iz katerega se izplačujejo temeljne pokojnine posamezniku – upokoјencu – po pogojih, ki jih je izpolnjeval ob upokoјitvi za izmero »državne« pokojnine. Ker v ta sklad so, smo in vplačujejo del

se samozaposleni lahko odločili za sebi primerno izbrano vplačilno kategorijo, na podlagi katere smo potem odvajali prispevek v pokojninski sklad. Posledica tega med danes še živečimi upokoјenimi samozaposlenimi, ki so ob tem »špekulirali«, je, da imajo izjemno nizko pokojnino in mnogi resne težave s preživetjem.

Zakaj je bil prej poudarek na »državnih« pokojninah? Ker so to pokojnine, ki jih je in jih izplačuje ZPIZ na podlagi izračuna vrednosti pokojnine na dan upokoјitve posameznika.

Seveda, kdor ima v času poslovne aktivnosti (to velja predvsem za samozaposlene in tudi sicer za male podjetnike ali obrtnike) ugodno finančno stanje in si lahko izplačuje dobiček iz poslovanja, del tega lahko nameni tudi drugim oblikam oplemenitenja vloženega kapitala, da bi ohranil ali celo povečal realno vrednost vloženega denarja in tako ustvaril lasten fond za čas upokoјitve. Seveda pa vlaganje v posebne sklade zahteva dodatna znanja, ki pa jih večina samozaposlenih nima.

Prav naša generacija obrtnikov in malih podjetnikov, ki je dolgo delovala v bivši državi Jugoslaviji in se upokoјila v novi državi Sloveniji, se je srečala s hudimi administrativnimi rezi in uskladitvami vrednosti denarja.

Posledice so seveda najbolj prizadele najnižje kategorije upokoјenih v Sloveniji po letu 2000, med katerimi je veliko števílo bivših samozaposlenih. Ti so bili žrtve nepričakovanih sprememb ob nastanku nove države, čeprav ji je uspelo preprečiti bankrot pokojninskega sklada, ki bi, če bi do tega prišlo, usodno prizadel vse upokoјence.

Iz tega lahko izpeljemo nekaj izhodišč, ki so na podlagi domačih izkušenj pomembna predvsem za mlade in sploh

poslovno aktivne obrtnike in male podjetnike, še posebej samozaposlene:

– pokojnina je za vsakega vplačnika prispevkov v pokojninski sklad renta, saj nastaja na podlagi osebnih dohodkov posameznika. Zato, ko je enkrat odmerjena, mora ostati njena višina nedotakljiva s strani državne strukture upraviteljev vseh vrst;

– vsak mora od začetka svoje poslovne aktivnosti skrbeti tudi za svoje upokoјensko obdobje, četudi se zdi, da je to skoraj nedosegljivo. Z vplačevanjem prispevkov v ZPIZ izpolnjuje vsak vplačnik solidarnostni delež za sicer osebno nepoznanega prejemnika pokojnine, da bi čez 40 ali več let drugi nepoznani njemu zagotavljali finančno stabilnost njegove »državne« pokojnine;

– samozaposlenim, predvsem začetnikom, pa tole: poslovni svet je vedno turbulenten, praviloma z velikimi rezultatskimi nihaji. Ko so ti ugodni, svetujem, da podjetnik poišče strokovno pomoč pri pravih svetovalcih in del ugodnega kapitala vloží tudi v vzporedno obliko varčevanja denarja za obdobje po upokoјitvi, čeprav se pojavlja razmišljanje, zakaj bi varčeval na dolgi rok, saj ne bom dočakal upokoјitve. Še kako hitro pride, a popravkov za nazaj ni!

JOŽE ELERSIČ,

PREDSEDNIK DRUŠTVA DUPOS

Vodstvi OOO Nova Gorica in društva DUPOS sta maja sprejeli obnovljen Sporazum o dolgoročnem sodelovanju v območnem prostoru širše Goriške.

bruto osebnega dohodka delovno aktivni (zaposleni ali samozaposleni) in to vse, dokler so delovno aktivni, **je to dejansko solidarnostni državni sklad**, ki posamezniku pogojno zagotavlja preživetje tudi po upokoјitvi.

Kolikšen prispevek od bruto osebnega dohodka posameznik vplačuje na podlagi zneska višine njegove plače v pokojninski sklad, odredi aktualna državna uprava (politika) glede na oceno dolgoročne vzdržnosti poslovne operativnosti tega sklada.

Obstajala je tudi bistvena razlika pri vplačilih zaposlenih in samozaposlenih. Medtem ko so zaposleni dobili odredbo glede na višino svoje bruto plače in jim je delodajalec tako odvajal v sklad, smo

Vse upokoјene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posređujte po e-pošti **dupos.je@siol.net** in sporočite svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. Vljudno vabljeni v čim večjem števílu!

SOS obrtnik je opcija, kjer lahko najdete obrtnike za nujna opravila. Ti so na voljo 24/7.

NAJVEČJI SLOVENSKI OBRTNIŠKI PORTAL

Uspešen prevzem družinskega podjetja (2. del)

Kdaj je pravi čas, da se starši umaknejo? Kolikšen delež lastništva še obdržijo zase? Koliko so naslednikom še na voljo za posvetovanje? Kako naj potomci vodijo družinsko podjetje? Kaj vse se je potrebno dogovoriti, če je naslednikov več?

V večina vprašanj, ki nam jih zastavljajo prenosniki družinskih podjetij, je vezanih na davčno zakonodajo. Zanima jih renta, davčno optimalna izplačila, pravni in davčni vidik podaritve deležev itd. Nekateri pa postavljajo vprašanja glede nadaljnjega vodenja podjetja. Češ: »To je pač pri nas dogovorjeno.« Je res? Naša praksa kaže, da ni ravno tako.

Praktično pri vseh naših primerih se izkaže sledeče:

1. Na operativnem nivoju dela so sicer dogovorjeni, vendar funkcije niso jasno določene.
2. Popis nalog je pavšalen. Najmanj, kar manjka, so postavljene prioritete.
3. Ni jasnosti, kaj je solastniško odločanje. Meša se z operativnim.

Trije prevzemniki

Srednje veliko zelo znano slovensko podjetje se je znašlo pred menjavo generacije. Vsi trije potomci so že bili vpeti

v poslovanje. Najstarejša hči že več kot deset let aktivno vodi finance in računovodstvo. Mlajša sinova sta vpeti v proizvodnjo, prodajo in marketing. Oče je bil še vedno aktiven direktor in je o vsem odločal samostojno. Mama je hčeri pomagala pri računovodstvu.

Nekako tipična zgodba, ki jo je začel oče. Mama se mu je kmalu pridružila pri vodenju financ in računovodstva. Ob zaposlitvi hčere ji je postopno prepuščala vodenje z jasno idejo, da se bo po upokojitvi postopno popolnoma umaknila. Oče je svojega naslednika še »iskal«.

Čeprav je imel zgolj še dve leti do upokojitve, se še ni »odločil«, kdo ga bo nasledil. Z našega vidika se je čas počasi iztekal. Zakaj? Ker vodenja podjetja s šestdesetimi zaposlenimi ne moreš prevzeti čez noč, če nimaš primernih izkušenj. Sinova sta se »skrivala« za svojim delom v prodaji in proizvodnji. Hči je imela veliko dela s financami in o tem ni razmišljala.

Na naše vprašanje: »Kdo bo direktor?« je oče odgovoril, da se bodo to zmenili med samim procesom oblikovanja družinske ustave. Seveda je to možen odgovor. A kaj hitro se je izkazalo, da je sinova strah in si tega ne želita. Hči se je videla kot vodja financ in bi jo dodatne zadolžitve preveč obremenile.

Ker je bilo vprašanje zahtevno, je bilo res najbolje, da se tekom procesa izkaže, kdo bi bil najbolj primeren kandidat. Oče je pričakoval, da se bomo tega vprašanja lotili nemudoma in najprej razrešili to dilemo. Pojasnili smo mu, da se vsakega primera lotimo celostno in da je to zgolj eno od nedorečenih področij. Ker je vztrajal pri svojem, sem postavil tri dodatna vprašanja. Odgovorili so zgolj delno na enega. Na ostali dve niso imeli odgovora.

S tem je oče spoznal, da se je res najbolj smiselno zadeve lotiti celostno. Začeli smo z individualnimi razgovori z vsakim naslednikom posebej. Izkazalo se je, da nihče nima jasne slike, kaj bodo njihove funkcije v prihodnosti. Zagotovo pa so vedeli, da nihče ne želi biti direktor. Zavedali so se, da nimajo ne znanja ne energije stopiti v očetove velike čevlje.

Ključni problem je bil v tem, da je oče pričakoval, da se ob predaji način poslovanja in vodenje podjetja ne bosta spreminjala. To ni mogoče. Pri vsakem prenosu družinskega podjetja se to spremeni ali pa poslovanje preprosto ne more biti več tako učinkovito. Zakaj?

Vsak vodja ima svoj način. In če način vodenja ni prilagojen vodji, le-ta ne vodi učinkovito. Seveda se mora vodja prilagajati. A prilagaja se na svoj način.

Bigstock

Če mora vodja delati po »načrtu« nekoga tretjega, to na dolgi rok ne bo uspešno. Zato je izjemno pomembno, da starši pri procesu predaje vodenja podjetja slišijo želje naslednikov.

Skozi proces smo ugotovili, da se oba sinova bojita očetovih pričakovanj. Ko smo to ozavestili in naglasili, se je strah zmanjšal. Oče je spoznal, da je smiselno slišati potomce. S tem jim je dal prostor, da so izrazili svoje mnenje. Želja vseh treh je bila, da bi v prihodnosti nastavili direktorja, ki bi operativno vodil podjetje. Oče se je temu najprej uprl.

Zato smo se najprej dogovorili glede solastništva. Skupen konsenz je bil, da bo oče najprej predal vsakemu 20-% delež podjetja. Kaj smo s tem dosegli? Oče je ohranil 40 %. Če bi bili nasledniki enotnega menja glede posameznih odločitev, bi ga preglasovali. S tem so dobili tako odgovornost kot moč odločanja. Če bi bil oče in še eden od naslednikov proti predlogom, bi obveljala njuna beseda, ker imata skupaj 60 %.

Določili smo tematike solastniških sestankov, način komunikacije in odločanja. Jasno smo opredelili, kaj so teme solastniških in kaj operativnih sestankov. Določili smo tudi funkcije naslednikov v tistem trenutku in v prihodnosti. Čas in način sestopa staršev, predvsem očeta, je jasno določen. Nasledniki sedaj bolj zaupajo sami sebi. Večja je jasnost in medsebojno zaupanje.

Vse te dogovore smo zapisali v družinsko ustavo. Obenem tudi vizijo nadaljnjega razvoja podjetja in strategijo poslovanja. S tem je družina dobila popolno jasnost za prihodnost. Med tem procesom se je tudi izkazalo, da v resnici nihče od potomcev ne bi vodil podjetja optimalno. Tudi vsi skupaj ne.

Poleg tega bi potrebovali ljudi, da bi nadomestili naslednike. Zato so se skupaj odločili, da bodo leto pred očetovo umaknitvijo iskali direktorja. Prepričali jih je naš način dela, zato se bomo v kratkem zopet povezali, da naredimo jasno profilacijo in najdemo primerno osebo.

Iskanje direktorja v manjšem podjetju

Podjetje ima sedemnajst zaposlenih. Večino izdelkov ustvarijo sami. Vodja

proizvodnje je še relativno mlad, zato so imeli to področje dobro pokrito. Ključen izziv je bil, da prevzemnica ni obvladovala stroke. Ker sta se umikala tako oče kot mama, je bil izziv še toliko večji.

Skozi nekaj konkretnih razgovorov z vso družino smo prišli do zaključka, da bi potrebovali primernega strokovnjaka. Le-ta bi nadomestil predvsem očeta. Starša sta menila, da bo dovolj, če najdemo nadomestilo za očeta. Naloge mame bi prevzela hči. Videli smo, da bo za uspešno nadaljevanje potrebno precej več. Hči se je z nami strinjala.

Pripravili smo podroben načrt prenoša odgovornosti, ki je zajemal tudi skrajšnji odhod enega od starejših tehnologov. Sicer je imel do upokojitve resda še dve leti, a ta čas se zelo hitro obrne. Ker se je tudi hči z nami v celoti strinjala, sta starša potrdila načrt.

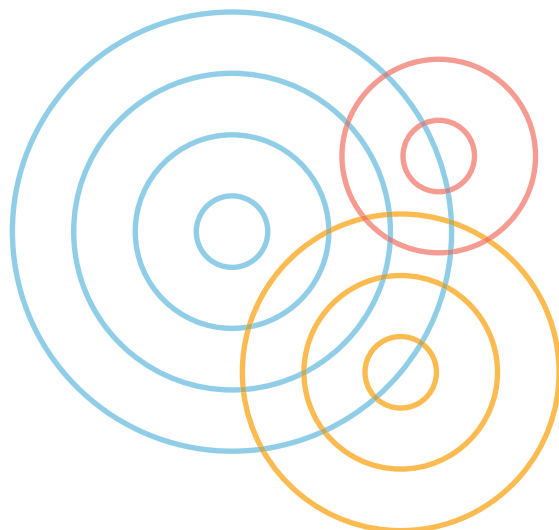
Izkazalo se je, da bomo za učinkovito predajo znanja potrebovali dva strokovnjaka. Hčeri sprva ni dišala ideja, da bo ona direktorica. Ko smo ji predstavili naše razmišljanje o načinu sodelovanja z omenjenima strokovnjakoma, je pristala. Všeč ji je bilo, da bo kot lastnica na srečanjih »zgolj« pogajalka. Predstavitev tehničnih rešitev bo naloga strokovnjakov.

Kljub temu da ima podjetje zgolj 17 zaposlenih, je bila naša ideja, da imamo zaposlenega tehničnega direktorja. S tem dosežemo, da ga kupci jemljejo kot kredibilnega sogovornika, mladi direktorici pa na ta način ne bo potrebno soočati o vseh zadevah. S tem smo jo časovno razbremenili. Lahko je nemoteno opravljala svoje zadolžitve.

Ključen izziv v njihovem primeru je bil, kje najti primernega strokovnjaka in ga dolgoročno zadržati. Najprej smo naredili:

- jasen popis zadolžitve s prednostnimi nalogami,
- želeno izobrazbo in potrebne izkušnje,
- osebnostne značilnosti.

Slednjim smo dali zelo veliko težo. Ključno je bilo, da najdemo osebo, ki se bo osebno ujela z naslednico. Skupek vseh zelenih znanih in osebnostnih značilnosti smo skupaj z nalogami spretno spisali v mikaven oglas. V njem

smo med drugim zapisali, da je možnost pridobiti lastniški delež podjetja. Zakaj?

Pri generiranju jasne strukture nadaljnjega vodenja se je izkazalo, da primernega strokovnjaka v podjetju ne bodo zadržali, če ne bo postal delni solastnik. Zato se je družina strinjala, da se sčasoma nanj/-o prenese 20-% delež podjetja.

Na razpis so se prijavili trije primerni kandidati. V podjetju LIGHT smo z njimi opravili dva kroga temeljitih razgovorov. Med obema razgovoroma so dobili zelo konkretne naloge, ki so nam jih poslali v predhoden pregled. Izbrani kandidat je skoraj 100 % ustrezal željam in oče je nanj takoj začel prenašati izkušnje.

Dogovorili smo se, da bo oče ostal aktiven še štiri leta. S tem smo začasno razrešili izziv upokojitve tehnologa. Do takrat bo oče ves svoj čas namenil mentoriranju tehničnega direktorja v sodelovanju s hčerjo. Ob upokojitvi tehnologa bo za nekaj let prevzel njegovo funkcijo, ki jo bo kasneje postopno predal novemu.

Družina je bila izjemno zadovoljna z našim načinom dela. Čeprav smo staršema na začetku povzročili nekaj hude krvi, sta bila zelo hvaležna, da smo vztrajali pri našem načinu dela. Poudarjala sta, da si nista znala niti predstavljati, da tak način obstaja in dejansko deluje v praksi.

Hči je po tem procesu zažarela in v zelo kratkem postala prava direktorica, kar jima je še posebej všeč. Zaposleni so izjemno zadovoljni. Poudarjajo, da so sedaj zaradi boljše komunikacije manj obremenjeni in bolj učinkoviti.

UROŠ KAVS, LIGHT, WWW.LIGHT.CYOU

ZGODBA O VODENJU

Načini (stili) vodenja

Običajno je za polno zaposlenega vodjo iskanje pravega pristopa vodenja časovno potratna naloga, pogosto tlakovana s poskušanjem in opuščanjem nedelujočih načinov. Da je naloga še težja, pa različni avtorji prispevajo bolj ali manj kompleksne rešitve. Katero pot uporabiti? Osebnost mi je najbližji pristop, ki upošteva dve perspektivi, in sicer na eni strani način, kako delegiramo naloge, aktivnosti, in na drugi, kako s komunikacijo vplivamo na odnos do zaposlenih.

Deloma takšen opis v strokovni literaturi najdemo kot situacijsko vodenje. Izhodiščna predpostavka naj bo, da je 1. slog vodenja sestavljen iz vedenjskih vzorcev osebe, ki vpliva na zaposlene, in da je 2. učinkovit vodja tista oseba, ki zmore prepoznati, kaj potrebujejo zaposleni, in nato prilagaja svoj slog vodenja, da ustreza tem potrebam.

Glede na način, kako delegiramo naloge in kako vplivamo na razvoj zaposlenih, govorim o petih različnih slogih vodenja:

- avtokratsko vodenje,
- delegirajoče vodenje,
- coaching vodenje,
- demokratično vodenje,
- odsotnost vodenja.

Organizacija kot oblika organiziranja je hierarhična struktura, kjer so (naj bi bile) jasno začrtane odgovornosti in naloge. Pri **avtokratskem slogu** vodja osredotoča komunikacijo skoraj izključno na izvajanje aktivnosti in doseganje ciljev ter porabi manj časa za gradnjo odnosov in razvoj kompetenc zaposlenih. S takšnim načinom daje navodila o tem, kaj in kako naj zaposleni dosežejo cilje, in jih skrbno nadzira. Uporabljamo ga takrat, kadar želimo, da je nekaj narejeno hitro, z manj razmišljanja in prispevanja virov, na primer v okoljih, kot so *vojska, policija, uvajanje v delo, delo v kriznih razmerah, lahko tudi masovna proizvodnja itd.* Značilnost situacij, kjer uporabljamo avtokratski slog vodenja, je, da zahteva visoko stopnjo upoštevanja struktur in

nizko stopnjo prispevanja lastnih virov.

Delegirajoče vodenje je pristop, kjer se vodja osredotoča na izvajanje aktivnosti in doseganje ciljev, vendar hkrati dopušča, da zaposleni v doseganje ciljev prispevajo del svojih virov in kapacitet. Navodila, ki jih vodja daje, imajo jasno smer delovanja, način, kako cilj doseči, pa je bolj ohlapen in omogoča, da zaposleni prispevajo svoje načine, ideje, predloge in rešitve. Vodja, ki uporablja ta slog, lahko predloge upošteva in jih potrjuje, na podlagi lastne presoje jih lahko tudi zavrne. Delegirajoči slog vodenja je uporaben v okoljih, kjer ni potrebe po močni hierarhiji, kjer se delo lahko izvaja na različne načine, seveda pod pogojem, da se doseže cilj.

Participativno (coaching) vodenje uporabljamo takrat, ko želimo v ljudeh razvijati njihove vire in potencialne. Za participativni slog vodenja je značilno, da zahteva največ vključevanja vodje, usmerjanja, različnih načinov komunikacije in močno razvite kompetence na primer biti v odnosu z ljudmi, asertivnost, potrpežljivost itd. Pri tem pristopu se vodja še vedno osredotoča na cilje, vendar pri tem razmišlja in se vede na način, da s svojim vplivanjem razvija kapacitete zaposlenih pri opravljanju nalog. Participativni način med drugim vključuje edukacijo, poslušanje, pohvale in priznanja, vodja išče in daje povratne informacije. Vodja, ki uporablja ta slog, brez težav daje priznanja, pohvale in odnosno (socialno) podporo zaposle-

nim. Kljub zahtevnosti ima participativni slog vodenja mnogo pozitivnih stranskih učinkov na posameznika, skupino in tudi na vodjo. Zaposleni, ki so vodeni na participativen način, imajo v veliki meri zadovoljene tako psihološke (struktura, potrditev, dražljaj itd.) kot tudi odnosne potrebe (varnost, biti sprejet, vplivati na druge, biti vplivan itd.) in se v delovnem okolju počutijo pripadno. Koristi za vodjo so, da s participativnim načinom vodenja razvija tudi svoje lastne kapacitete in obstoječim načinom delovanja vedno znova dodaja nove.

Demokratičen slog vodenja je primeren za visoko funkcionalne posameznike in skupine, ko želimo, da sami upravljajo večino procesov. Pri tem pristopu vodja omeji delegiranje nalog in vključevanja odnosov, kar pri zaposlenih vzbuja zaupanje in dviguje motivacijo v zvezi z nalogo. Vodja zmanjšuje lastno udeležbo pri načrtovanju, nadzoru podrobnosti in pojasnjevanju ciljev. Ko se skupina strinja o tem, kaj naj storijo, ta slog omogoča zaposlenim prevzem odgovornosti za opravljanje dela tako, kot se jim zdi primerno. Zaposleni ob vodji, ki uporablja demokratičen slog vodenja, pogosto prevzamejo tudi del odločevalne vloge, ki se izraža kot prevzemanje odgovornosti, organizacija dela, upravljanje dela ali celotnega procesa. Vodja daje zaposlenim nadzor nad vsakodnevnimi odločitvami, vendar ostane na voljo za reševanje problemov.

Za učinkovitost in uspešnost je najbolj problematična **odsotnost vodenja**.

To običajno ne pomeni, da vodja ne obstaja, temveč, da ne izvaja svoje vloge. Odsotni vodja funkcijo lahko ima, vendar je ne izvaja. Za razumevanje razlike med funkcijo in izvajanjem funkcije si lahko zamislimo partnerski odnos. V partnerskem odnosu sta funkciji mož in žena, vloga pa opredeljuje, kako vsak izmed njiju počne stvari. A če vlogi ne izvajata ali jih ne izvajata v skladu s pričakovanji, pride do problemov v odnosu. V organizaciji se problemi opazijo, ko so zaposleni prepuščeni sami sebi in je rezultat bolj posledica naključij kot pa ciljno usmerjenih aktivnosti. Možne situacije, kjer opazimo odsotnost vodenja, so na primer:

- Vodja daje naloge navzdol nestrukturirano, ne da bi poznal kapacitete svojih zaposlenih in/ali skupin. Naloge si sledijo ena za drugo, brez jasnih priorit, navodil in brez preverjanja vmesnih ciljev.

- Vodja se umika, odnosno in fizično ni na voljo, ko ga zaposleni potrebujejo. Vodenja, ki jih opazimo, so na primer zapiranje v pisarno, neodzivnost v različnih oblikah komunikacije, zavračanje zaposlenih, ko iščejo jasna navodila z besedami, kot so: »Pa že veste, kaj morate narediti, saj že dolgo delate pri nas!«, pogosta zasedenost, pomanjkanje navodil itd.

- Pojav odsotnosti vodenja se zgodi tudi takrat, ko imajo zaposleni psihološko in/ali funkcijsko več neposredno nadrejenih vodij. Nejasna vodstvena struktura povzroča zmedo in zaposleni ob navzkrižnem vodenju ne vedo, koga v resnici naj upoštevajo.

Beseda odsotnost vodenja morda zaveja v smislu razumevanja, da so vodje v brezdelju ali fizično odsotni. Lahko tudi, a bolj gre za pojave, ki pri zaposlenih povzročajo zmedo, stres in neučinkovito trošenje virov (čas, energija, denar, drugi viri). *Primer: Na delavnicah za preprečevanje in odpravljanje stresa sem med poslušanjem in opazovanjem prišel do zaključka, da je eden izmed vzrokov stresa v organizaciji »delegiranje« brez nadzora. Vodje tako zaposlenim delegirajo naloge v količinah, ki jih niti slučajno ne zmorejo učinkovito opraviti. Na prvi pogled se zdi, da je možen slog vodenja avtorski, v resnici pa gre za odsotnost vodenja, saj*

vodja v takšnih primerih nima stika z realnostjo (količina nalog, prioritete, jasna navodila, kapaciteta zaposlenih, potreben čas za opravljanje naloge, kakovost itd.).

Razvojna raven posameznika

Tudi pomemben del opisanega modela se nanaša na razvojno stopnjo zaposlenih. Razvojna raven posameznika je stopnja, do katere mere so zaposleni usposobljeni in zavezani, da izpolnijo določeno nalogo. Zaposleni so na visoki razvojni ravni, če so motivirani in samozavestni pri svojem delu ter vedo, kako to delo opraviti. Nasprotno so na nizki razvojni ravni, kadar nimajo dovolj znanj in spretnosti za opravljanje nalog, vendar mogoče verjamejo, da imajo motivacijo ter samozavest, da opravijo delo. *Primer: V organizaciji so zaposlili osebo, ki prvič pride na delovno mesto. Demokratski slog vodenja bi bil v tem primeru nesmiseln, saj oseba nima osnovnih informacij, kaj in kako mora nekaj delati. V primeru, da ne bo primerno seznanjena s procesi dela in odnosi, bo sama razvila svoje načine, ki ne bodo nujno učinkoviti ... in običajno niso. Najbolj pogosto bo postala nefunkcionalna.*

Za vse zaposlene, ki se šele vključujejo v delovne procese, je zato bolj primeren avtorski slog vodenja. Ko zaposleni osvoji osnovna znanja in kompetence, se vodja lahko odloči in na primer izbere delegirajoči slog vodenja, kjer bo osebo s svojimi navodili in nasveti usmeril po pravi poti, se pravi, da bo oseba upoštevala navodila vodje in občasno prispevala ideje in možnosti, ali pa se bo vodja odločil za participativni slog vodenja, kjer bo s svojo vključenostjo v razvoj zaposlenega poskrbel, da se bo skozi čas in učenje ta zaposleni vzpostavil v osebo z razvitimi kapacitetami in kompetenca-mi. Izkušene, kompetenčne zaposlene, ki so strokovnjaki na svojem področju, bi avtorski slog vodenja omejeval in zaviral. V takšnem primeru bi se vodja bolj primerno odločil za uporabo demokratskega

sloga vodenja. Zaposleni bodo prispevali, prevzemali odgovornost, pripadni bodo skupini in organizaciji. Največjo dodano vrednost bodo prepoznali v samostojnosti delovanja.

Kakšen slog uporablja popoln vodja?

En sam, najboljši slog vodenja ne obstaja. Organizacije, ki delujejo v močno konkurenčnih okoljih, so v stalnem raziskovanju novih možnosti. Nesmiselno je porabljati vire organizacije za vzdrževanje slabih odnosov, neangažiranost zaposlenih, neučinkovitih procesov, nizko kakovost izvedbe, slab rezultat in podobne pojave neučinkovitosti. Zato sodobni pristopi vodenja vabijo v smer razvoja, da vodja osvoji različne sloge vodenja. Vodje s takimi pristopi lahko prepoznajo potrebe, izzive in priložnosti zaposlenih, se nanje hitro in primerno odzivajo ter jih uporabljajo za doseganje svojih namer. Kaj se od vodij pričakuje? Da k obstoječim vedenjem in kompetencam ter načinom razmišljanja dodajo nove, s katerimi bodo razširili svoje izbire. Tako bodo povečali svojo vplivnost, odprli nove možnosti delovanja, organiziranja človeških in drugih virov ter zagotavljanja učinkovitosti in uspešnosti. Različni načini vodenja nakazujejo, kako lahko vodje postanejo še bolj učinkoviti pri številnih različnih izzivih, ki jih ponujajo organizacijska okolja, in zagotavljajo rešitve glede na potrebe razvoja posameznikov v skupini.

Naloge za bralce

1. Opazujte svoje sodelavce pri delu in razmislite, kakšen stil vodenja bi bil najbolj primeren za njih. Zabeležite si različne načine in jih izvajajte v praksi.

2. Opazujte svoje vodenje in načine, kako vodite. Lahko tudi vprašate svoje zaposlene, kakšen način bi jim najbolj ustrezal. Primerne načine ohranite in okrepite, če so načini vodenja neprimer-ni, jih zamenjajte.

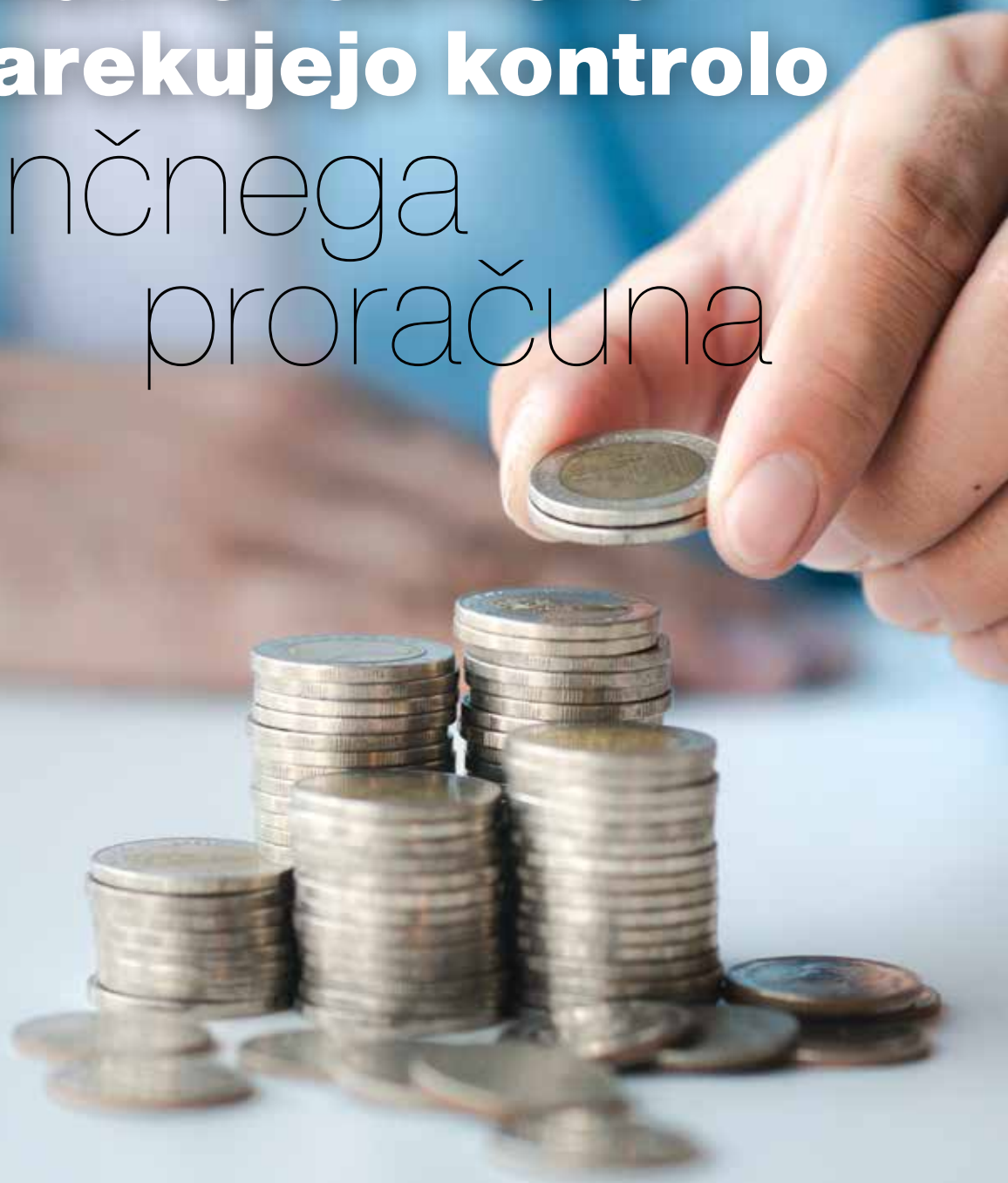
3. Naredite si akcijski načrt, cilje, korake, časovno opredelite in čim bolj specifično opišite, kako boste določen način vodenja izvajali. Začnite z izvedbo in spreminjajte toliko časa, dokler ne dosežete zelenega cilja.

Če želite, lahko razmišljanja naloge delite na naslov denis.hilcer@kadroom.si. Vesel bom vaših mnenj in kakšnega vprašanja ali komentarja na 040 933 536.

DENIS HILČER,

POSLOVNI TRENER IN COACH

Trenutne razmere narekujejo kontrolo finančnega proračuna

Pojav visoke inflacije in z njo podražitev osnovnih stroškov za bivanje, cen v trgovini, vzpon cen energentov itn. postavljajo pred posameznike vedno večji izziv. Za enak življenjski standard oziroma kakovost življenja moramo namenjati vedno večji del osebnega finančnega proračuna. Če smo mogoče še leto ali dve nazaj za vse naše »stroške življenja« namenili zgolj en del finančnega proračuna, se ta del zdaj vztrajno povečuje praktično pri vseh posameznikih.

Ker trenutno nič ne kaže na to, da se bodo cene življenjskih dobrin in storitev kdaj vrnile na raven izpred koronakrize, mora danes vsak posameznik prevzeti kontrolo nad finančnim proračunom in se lotiti kontrole odhodkov ter optimizacije stroškov.

Pri tem si lahko pomagamo s kar nekaj orodji in seveda z namenom, da nas povišani življenjski stroški ne obremenjujejo, ampak jih imamo pod kontrolo in dosežemo to, kar je smisel finančnega proračuna – da konec meseca še kaj ostane, kar lahko investiramo in s tem gradimo večjo finančno varnost in dolgoročno finančno neodvisnost.

Osební finančni proračun

Osební finančni proračun ali družinski proračun (če par vodi finance skupaj) je zelo podobna zadeva, kot jo premorejo vsa podjetja. Kot mora podjetje voditi svojo bilanco stanja in imeti neprestano pregled nad svojimi odhodki in prihodki ter ostankom dobička, ni nič drugače tudi z našim osebnim finančnim proračunom.

PRI DRUŽINSKI FINANČNI BILANCI MORAMO IMETI KONSTANTEN PREGLED IN KONTRLO NAD NAŠIMI ODHODKI.

Smisel kontrole nad prihodki in odhodki je v tem, da je vsak osební ali družinski proračun v pozitivnem stanju – da nam torej ostane več, kot zapravimo. In če nam ostane vsak mesec več, kot smo potrošili, lahko omenjeno pozitivno razliko potem investiramo naprej.

KLJUČNO PRI DRUŽINSKEM PRORAČUNU JE VEDNO TO, DA IMAMO POZITIVEN DENARNI TOK.

Da bi dosegli pozitiven denarní tok, je potrebno v prvi vrsti poskrbeti za učinkovito kontrolo nad prihodki in predvsem odhodki. Kontrola odhodkov nam omogoča ustvariti prihranke, iz katerih lahko nato uresničujemo naše finančne cilje – varčevanje za pokojnino, naše otroke, zlato rezervo, nakup nepremičnin.

Za pridobitev kontrole nad mesečnimi prihodki in odhodki je v začetku potrebno narediti temeljito analizo. Analiza nam pokaže, ali nam ostaja dovolj denarja glede na naše prihodke in/ali ga preveč uhaja za stvari, ki niso nujne in jih ne potrebujemo takoj.

Praktičen nasvet: če do danes še niste nikoli naredili analize vašega osebnega finančnega proračuna, potem se lahko tega lotite na zelo enostaven način. V obdobju enega meseca vodite vse vaše odhodke in na koncu meseca naredite natančen pregled in analizo. Za učinkovit pregled lahko uporabljate programsko opremo excel, za še bolj enostavno uporabo pa so vam danes na voljo tudi pametne aplikacije – kot je primer aplikacije Toshl.

Z analizo boste ugotovili, kakšno je vaše stanje (pozitivno ali negativno) konec meseca, predvsem pa boste pridobili vpogled v to, kam denar odteka. Zelo priporočljivo je, da delate vsak mesec redno kontrolo vaših odhodkov – aplikacija Toshl vam omogoča tudi tekoči pregled stroškov in omejitev vaše porabe ter ve-

liko drugih dodatnih aktivnosti.

Pri družinskem proračunu je namreč najbolj pomembno to, da nam konec meseca v proračunu ostane več, kot smo zapravili. S tem se namreč povečuje finančna varnost.

Pregled in optimizacija stroškov

Za zdrav družinski finančni proračun moramo nujno kontrolirati in obvladovati predvsem tekoče mesečne izdatke (določeni nasveti so povzeti po knjigi Zakaj sem brez denarja avtorja Aleša Babiča). Pri kupovanju in trošenju nas večinoma obvladujejo naše potrošniške želje (želje niso vedno naše potrebe), ki se jim lahko upremo na različne načine:

Vprašajmo se, če izdelek res nujno potrebujemo.

Izračunajmo, koliko časa moramo delati, da zaslužimo za stvari, ki si jih želimo.

Razmislimo, ali izdelek res potrebuje mo takoj ali lahko nakup premaknemo v prihodnost.

V trgovini kupujemo vedno stvari iz seznama, ki si ga naredimo doma.

Nikoli ne kupujemo tistega, kar si želimo, ampak le tisto, kar nujno potrebujemo!

Že pri sami mesečni analizi izdatkov boste zagotovo ugotovili, da bi z zamenjavo mobilnega operaterja ali ponudnika elektrike lahko dodatno prihranili, odkrili pa boste tudi skrite, majhne stroške, ki jih lahko omejite.

Pri pregledu izdatkov večine klientov po navadi hitro ugotovimo, da lahko dodatna sredstva za varčevanje najdemo že v optimizaciji obstoječih stroškov in izdatkov:

– Preglejte vse svoje »naročnine« in ugotovite, katere resnično koristite in katere plačujete samo zato, ker ste se v preteklosti tako odločili in jih danes mogoče sploh ne potrebujete več.

– Preglejte svoje morebitne zadolžitve (limiti, krediti, kreditne kartice) in ugotovite, katere dolgove lahko pokrijete čim prej, saj nam vsi najeti dolgovi odnašajo dodaten denar.

– Skrbno analizirajte svoje prehranjevalne navade – načrtovanje tedenskega jedilnika močno zmanjša izdatke za nakup

hrane; prav tako lahko kakšno kosilo v restavracijah zamenjate za kosilo doma.

– Vse večje nakupe ali izdatke načrtujte vnaprej in s tem dodatno prihranite (first ali last minute dopusti, kupovanje oblačil na razprodajah, nakupi opreme za dom z dodatnimi popusti v času sejmov ali promocijskih aktivnostih).

Pri optimizaciji izdatkov je verjetno ključno predvsem to, da dobro pregle damo in preverimo tudi naše zadolžitve in dolgove. Najvišja stopnja zadolženosti družinskega proračuna ne bi smela biti višja od 40 odstotkov rednega mesečnega prihodka.

Prav tako morate preveriti, katere vrste so vaše zadolžitve. Če imate, na primer, hipotekarni kredit z ugodno obrestno mero za vaše domovanje, v katerem se dobro počutite in ta kredit brez težav servisirate, potem je to ok.

Če pa imate na karticah odprte limite, najete drage potrošniške kredite ali celo cel kup kreditnih kartic zaradi odložitve plačil, pa je jasno, da so ti dolgovi dragi in odnašajo denar iz družinskega proračuna.

Na ta način boste zelo težko dosegli vašo osebno finančno svobodo s preveli kim deležem dolgov, sploh tistih, ki vam odnašajo veliko več denarja, kot ga lahko na primer zaslužite z vašimi investicijami. Optimizacija vaših tekočih mesečnih življenjskih stroškov je nujna in jo lahko naredite takoj zatem, ko ste skrbno analizirali, kam sredstva mesečno odtekajo.

»LJUDJE KUPUJEJO STVARI, KI JIH NE POTREBUJEJO, Z DENARJEM, KI GA NIMAJO!«

Naravni standard in pravilo 10 %

Vse preveč ljudi danes še vedno živi daleč nad svojimi finančnimi zmožnostmi in so v dolgovih ter prezadolženi – v tem primeru živijo umetni standard, ki si ga ne želimo.

Naravni standard je veliko bolj zdrav in dolgoročno vzdržen in pomeni, da posamezniki živijo znotraj svojih finančnih zmožnosti in da jim vsaj nekaj na koncu meseca ostane. Kot smo ugotovili, je optimizacija naših odhodkov nujna. Optimizacija nam sporoči tudi, v kakšnih

okvirjih lahko živimo, in zato si moramo vedno določiti proračun, znotraj katerega lahko živimo svoj mesečni standard.

V vašem proračunu morate natančno določiti, koliko namenjate za fiksne stroške in koliko boste ob tem še porabili za preostale tekoče obveznosti (šolanje otrok, trgovina, hobiji ...). Če ste preko analize prihodkov in odhodkov ter optimizacije stroškov prišli do pozitivne razlike, morate to takoj pričeti varčevati in nato investirati naprej!

Pravilo 10 % pravi, da začnete takoj 10 % svojega mesečnega prihodka varčevati in nikoli ne odnehajte. To velja za idealno opcijo. Če ne gre 10 %, pa je izjemno pomembno, da poskušamo vsaj z nekaj evri na mesec, kar je bolje kot nič in vsekakor pomeni gradnjo dolgoročne finančne stabilnosti.

Zato morate to pravilo upoštevati resno in morate vedno – dokler vam to ne postane navada – investirati vsaj nekaj odstotkov od vaših prihodkov, ki jih prejmete na vaš osebni račun. Neverjetno je namreč, kako veliko razliko lahko ustvarite na dolgi rok, če ste pri tem početju potem disciplinirani in to redno izvajate.

Poglejmo še eno izmed idej možnosti razporeditve vaših mesečnih prihodkov, da boste lahko vseskozi investirali pozitivne presežke. Idealno bi bilo, če bi bil vaš prihodek vsak mesec razdeljen takole:

- 55 % tekoče zadeve in stroški bivanja,
- 10 % izobraževanje,
- 10 % varčevanje na dolgi rok (ne dotikaj se),
- 10 % investicije, kot so avto, hiša itn.,
- 10 % zabava (porabiti vsak mesec sproti),
- 5 % dobrodelni nameni.

Če ste pravilno prevzeli kontrolo nad vašim denarjem, ste že v osnovi veliko prihranili. Če ste dodatno še oklestili svoje dolgove (tisto, kar je odtekalo), je prihranek še višji. To, da uspemo dobro kontrolirati naše odhodke, je prvi pogoj za uspešno upravljanje z osebnimi financami. Še posebej v časih, v katerih živimo danes.

MATJAŽ ŠTAMULAK,
NEODVISNI FINANČNI SVETOVALEC IN
PREDAVATELJ, WWW.CRESUS.SI

Spet nove možnosti prihrankov!

**”KARTICA JE SUPER.
UPORABLJAM JO
VSAK DAN,
ŠE MED
VIKENDOM.”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

4. DNEVI SLOVENSKEGA LESARSTVA

Poudarek na aktualnih izzivih lesarske panoge

V Laškem so minuli mesec potekali tradicionalni Dnevi slovenskega lesarstva, ki so posebno pozornost namenili aktualnim energetske izzivom, dobavnim verigam v lesnopredelovalni industriji, razvojnim spodbudam, kadrom v lesarstvu, promociji poklica lesarja, razvoju novih izdelkov in blagovnih znamk, krožnemu dizajnu ter digitalizaciji. Slovenija je bogata z lesom, ki je trajnosten in obnovljiv vir, za njegovo predelavo pa je potrebno veliko manj energije kot pri kakšni drugi surovini, vendar pa je treba z lesom ustrezno upravljati, je bilo slišati na dogodku, na katerem je bilo veliko pozornosti namenjene tudi kadrom v tej panogi.

Osrednji nacionalni strokovni dogodek slovenske lesne industrije je potekal v Kongresnem Centru Thermana Park Laško. Poleg različnih okroglih miz, strokovnih predavanj in diskusij je bilo veliko priložnosti tudi za mreženje med udeleženci. Na dogodku so bila podeljena tudi priznanja za najboljša dela dijakov srednjih lesarskih šol, kar priča o prisotnosti mladega kadra z velikim potencialom, ki se zaveda bogatih priložnosti v lesarstvu.

Začetek dogodka je zaznamoval nagovor **Matjaža Hana**, ministra za gospodarstvo, turizem in šport, ki je poudaril pomen lesne industrije. Han je izpostavil aktivnosti, ki jih je ministrstvo izvedlo v zadnjem letu od prejšnjih Dnevov slovenskega lesarstva in dodal: »Cilj naših aktivnosti je ustvariti ugodno poslovno okolje za lesnopredelovalna podjetja ter

omogočiti nadaljnji pozitivni razvoj lesne industrije, ki temelji na domači surovini – lesu.« Po njegovem mnenju je spodbujanje razvoja lesne panoge ključno za trajnostno prihodnost.

Rok Capl, vršilec dolžnosti direktorja javne agencije SPIRIT Slovenija, je izpostavil številne aktivnosti, ki jih agencija SPIRIT izvaja za promocijo slovenske lesne industrije. Poudaril je tudi sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi institucijami: »Mladim želimo približati les kot naraven material in predstaviti različne možnosti njegove uporabe ter raznolikost poklicev v lesarstvu. Posebej smo se osredotočili na dvig ugleda poklica lesarja, ki še vedno velja za deficitaren poklic.«

Predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar** je poudaril pomen malih podjetij, ki prevladujejo v lesnopredelovalni industriji. »Da je večina

podjetij majhnih, ni ravno najboljše, saj to kaže, da številnim očitno ni uspel preskok, da bi se razširili,« je dejal in opozoril na težave, s katerimi se srečujejo podjetja pri nabavi surovin. »Slovenija je bogata z lesom, kljub temu pa imajo podjetniki veliko težav z dobavami lesa po konkurenčni ceni. Družba Slovenski državni gozdovi je tako zvišala cene lesa, da je ta cenejši iz uvoza, tudi če upoštevamo stroške prevoza,« je dodal. Na pomen izobraževanja mladih je opozorila tudi generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije **Vesna Nahtigal**, ki je ocenila, da so poklici v lesarstvu poklici prihodnosti.

V uvodnem predavanju je **dr. Dejan Paravan**, generalni direktor podjetja Gen Energija d. o. o., predstavil aktualno energetske problematiko podjetij ter načine za njeno reševanje. V nadaljevanju so bile predstavljene razvojne spodbude, možnosti podpore države pri razvoju in investicijah podjetij ter rešitve za motnje v dobavnih verigah, s poudarkom na praktičnih primerih. Veliko zanimanja je požela okrogla miza na temo zagotavljanja kadrov v lesarstvu, kjer so udeleženci poudarili pomen vajeništva. Gospodarstvo vsako leto potrebuje več kadrov s področja lesarstva, zato šole enostavno ne morejo slediti temu trendu. Zato bo potrebno še več storiti na področju promocije poklica.

»Zagotavljanje kadrov v lesarstvu in promocija poklica lesarja mora biti naša prednostna naloga. Ne skrivamo

Dnevov slovenskega lesarstva se je udeležil tudi predsednik OZS Blaž Cvar.

tega, kar imamo, ampak želimo deliti naše znanje in izkušnje z drugimi,« pravi **Jure Tešar** iz podjetja Bobič Yacht Interior d. o. o. »Ena od naših praks je organiziranje ekskurzij, kjer omogočamo obisk šolam in drugim zainteresiranim skupinam. Tako jim omogočamo vpogled v realnost lesarskega poklica in jim predstavimo številne možnosti in priložnosti, ki jih ta poklic ponuja. Poleg tega smo pripravljeni sodelovati s šolami, saj verjamemo, da je pomembno v izobraževalne programe vključiti tudi lesarstvo. Sodelovanje z osnovnimi šolami nam omogoča, da predstavimo današnji poklic lesarja in prikažemo, kako se lesarska industrija razvija ter kakšne spretnosti in znanja so potrebni v tem poklicu. Zavedamo se, da se pogoji na trgu spreminjajo in da so pričakovanja velika. Kljub temu se zavezujemo, da bomo zagotavljali dobre pogoje za svoje zaposlene, vendar pa se zavedamo, da to ni dovolj. Zato se aktivno povezujemo z izobraževalnimi ustanovami in skupaj delamo na ustvarjanju boljše prihodnosti za lesarsko industrijo.«

Prvi dan posveta se je končal s pogovorom z dijaki lesarskih šol, ki ga je moderiral **Rok Terkaj**, in podelitvijo priznanj za najboljša dela dijakov srednjih lesarskih šol, ki so jih dobili dijaki iz Gimnazije in srednje šole Kočevje, Srednje šole za lesarstvo Škofja Loka, Srednje lesarske šole Ljubljana, Srednje gradbene in lesarske šole Novo mesto in Srednje lesarske in gozdarske šole Maribor. Nagrajene lesarske dosežke so si lahko udeleženci posveta tudi ogledali v dvorani Kongresnega Centra Thermana Park Laško.

Drugi dan dogodka je bil posvečen modelu za napoved ekonomskih in okoljskih vidikov predelave in uporabe lesa, razvoju novih izdelkov, lastni blagovni znamki, tujim primerom podpore podjetjem pri razvoju izdelkov ter digitalnemu in zelenemu prehodu. Prav tako je potekala razprava o razvojnih strategijah, krožni ekonomiji, lastnih blagovnih znamkah in digitalizaciji. Četrte dneve slovenskega lesarstva so sklenila mednarodna poslovna srečanja podjetij s področij pohištva, lesene gradnje in opreme.

Veliko zanimanja je požela okrogla miza na temo zagotavljanja kadrov v lesarstvu, kjer so udeleženci poudarili pomen vajeništva. Gospodarstvo vsako leto potrebuje več kadrov s področja lesarstva, zato šole enostavno ne morejo slediti temu trendu. Zato bo potrebno še več storiti na področju promocije poklica.

Dogodek sta organizirala SPIRIT Slovenija in Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ob podpori partnerjev Gospodarske zbornice Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

MIRA ČREŠNAR, SLIKI: STA

1 LETO BREZPLAČNIH UGODNOSTI ZA PODJETNIKE

Da bo vaš čas čim bolj izkoriščen, smo pripravili ponudbo, ki bo hiter in zanesljiv internet prinesla v vsak kotiček vaše pisarne; poskrbela, da bodo težave z vašimi napravami hitro odpravljene in da boste klice po Sloveniji opravljali brezplačno.

POMOČ, KO JO POTREBUJETE
S Prednostno obravnavo vam bodo naši svetovalci ob težavah z vašimi napravami priskočili na pomoč in tako poskrbeli, da te ne bodo vplivale na vaše poslovanje.

WIFI V VSAKEM KOTIČKU VAŠE PISARNE
S Turbo WiFi-jem lahko ločite omrežje za domačo in službeno uporabo ter dosežete hitrosti interneta do 1,3 Gbit/s – in to v vseh kotičkih vašega poslovnega prostora.

NEOMEJENI KLICI PO SLOVENIJI
Ob sklenitvi naročnine na paket Net boste prejeli dve IP-številki za brezplačne klice v vsa slovenska omrežja.

V PAKETU NET
Novim naročnikom je paket Net na voljo po enotni ceni 22,95 €/mesec* – in to za celo leto.

*Novim poslovnim naročnikom fiksnih paketov NEO A, NEO B, NEO C, Net ter NEO TV in obstoječim poslovnim naročnikom, ki prehajajo na fiksne pakete (NEO A, NEO B, NEO C, Net, NEO TV), in ki v obdobju od 1. 5. 2023 do 31. 8. 2023 naročijo katero od navedenih storitev, pripada 100 % popusta na naročnino te storitve za obdobje 12 mesecev brez vezave. Po pretečenem 12-mesečnem brezplačnem obdobju se storitve pričnejo zaračunavati po takrat veljavnem ceniku. Ugodnost ne velja za fizične osebe. Ugodnost na Poslovni telefoniji velja za največ 2 telefonski številki. Ugodnost se ne izključuje za posamezno storitev, torej naročnik lahko naroči samo eno izmed storitev ali pa vse 3 naenkrat ali pa naroči posamezno storitev postopoma. Cene so v EUR brez DDV in zaokrožene na dve decimalki. Za več informacij o prodajni ponudbi obiščite www.telekom.si, prodajno mesto Telekoma Slovenije ali pokličite 080 70 70. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana

TelekomSlovenije

Vedno na boljše.

SVETOVNA RAZSTAVA RHS CHELSEA FLOWER SHOW

Slovenska hortikultura gospodarska delegacija iz Londona prinesla nove trende

Slovenska hortikultura gospodarska delegacija je minuli mesec obiskala svetovno razstavo RHS Chelsea Flower Show v Londonu in nazaj v Slovenijo prinesla nova znanja in trende s področja cvetličarstva in vrtnarstva. Izhodno delegacijo sta pripravili SPIRIT Slovenija, javna agencija v sodelovanju s Sekcijo cvetličarjev in vrtnarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

»Obisk dežele, kjer je hortikultura tradicija večstoletna, je bil za slovenske cvetličarje in vrtnarje izjemnega pomena. Predstavili so nam nove trende in tehnike v cvetličarstvu in vrtnarstvu, ki so tesno povezani s trajnostjo, komunikacijo in ohranjanjem naravne dediščine. Predstavljena nova znanja so zelo pomembna predvsem zato, ker bomo tako znali še bolj smiselno uporabljati naše naravne danosti z eno najbolj izjemnih biodiverzitet na svetu,« je po obisku svetovne razstave dejal predsednik sekcije cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS **Simon Ogrizek**.

Delegacija, v kateri so bili predstavniki šestih hortikulture slovenskih podjetij, je v okviru obiska opravila številne poslovne pogovore s predstavniki britanskih in mednarodnih združenj in podjetij.

Predstavitve hortikulture trendov v oblikovanju vrtov in krajine ter cvetličarskih pristopov so slovenski delegaciji med drugim predstavili Brian Wills Pope iz British Florist Association, Rain Wang iz Interflora China ter predstavniki Kraljevih botaničnih vrtov, Kew Garden in St. James Park.

M. Č.

EUROFLEURS 2023

Evropsko tekmovanje mladih cvetličarjev

V Arboretumu Volčji Potok bo od 23. do 27. avgusta potekalo evropsko tekmovanje mladih cvetličarjev, ki ga organizirata Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev OZS in Arboretum Volčji Potok, pod vodstvom mednarodne cvetličarske organizacije – Florint. Ob robu tekmovanja bo 24. avgusta potekala tudi letna generalna skupščina Florint.

Trajnost in pristop k cvetličarstvu »nazaj k osnovam« bosta glavni temi evropskega tekmovanja za mlade cvetličarje. Tekmovalci, trenutno jih je prijavljenih osem, bodo morali izdelati pet cvetličnih izdelkov, od prostega aranžmaja, v roki vezanega šopka, dekoracije za piknik, poročnega šopka in presenečenja.

Florintovo evropsko tekmovanje mladih cvetličarjev ima dolgo tradicijo, ki sega desetletja nazaj. Letošnje tekmovanje na prostem bo potekalo od 24. do 26.

avgusta, ko se bo končalo z gala podelitvijo priznanj najboljšim. Arboretum Volčji Potok bo tekmovalcem brez dvoma nudil čudovito kuliso za ustvarjanje. Vse dni bodo njihovo delo lahko spremljali tudi obiskovalci arboretuma, kreacije pa bodo na ogled tudi po 27. avgustu.

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
junij 2023

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina junijskega Svetovalca:

- ▶ Regres za leto 2023
- ▶ Kaj prinašajo spremembe zakona na področju evidenc delovnega časa
- ▶ V veljavo stopila novela Zakona o tujcih
- ▶ Pravilnik o poklicnih boleznih se lahko že uporablja
- ▶ Zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku
- ▶ Razpis za MSP na obmejnih problemskih območjih
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
Regres za leto 2023

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:
**Pravilnik o poklicnih boleznih
se lahko že uporablja**

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Regres za leto 2023

Delavci so upravičeni do regresa za letni dopust skladno z delovnopravnimi predpisi. ZDR-1¹ določa, da mora biti regres za letni dopust izplačan najmanj v višini minimalne plače (za leto 2023 ta znaša 1.203,36 EUR), višje izplačilo pa lahko določa kolektivna pogodba dejavnosti, pogodba o zaposlitvi ali interni akt delodajalca. Izplačilo regresa mora biti izvedeno najpozneje do 1. julija tekočega koledarskega leta, pri čemer se lahko s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti, le v primeru nelikvidnosti delodajalca, določi tudi kasnejši rok izplačila regresa, vendar najkasneje do 1. novembra tekočega koledarskega leta. Ob izplačilu regresa je delodajalec dolžan delavcu izročiti pisni obračun. Načeloma velja, da mora biti regres izplačan v denarju, vendar nekatere kolektivne pogodbe določajo tudi možnost delnega izplačila regresa v nadenarni obliki (bonih). Pravica do regresa je neločljivo povezana s pravico do letnega dopusta, zato je delavec, ki dela krajši delovni čas ali se je zaposlil/prekinil delovno razmerje med letom, upravičen do sorazmernega dela regresa. Izjema so delavci, ki delajo krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu (67. člen ZDR-1). Ti so upravičeni do izplačila regresa v polni višini, kot da bi delali polni delovni čas.

Davčno obravnavo regresa določata ZDoh-2² in ZPIZ-2³. 13. točka 44. člena ZDoh-2 določa, da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja ne vštevata regres za letni dopust, določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji po zadnjem podatku Statističnega urada Republike Slovenije. Ker pa se povprečna mesečna plača spreminja, je zakonodajalec na letni ravni določil limit, in sicer bo izplačilo regresa neobdavčeno do višine 100 % povprečne letne plače zaposlenih v RS. Eventuelno obdavčitev regresa bo davčni organ poračunal ob letni odmeri dohodnine. Po 3. odstavku 144. člena ZPIZ-2 se prispevki za socialno varnost plačujejo od zneska regresa za letni dopust, ki presega 100 % zadnje znane

povprečne plače po podatkih Statističnega urada RS. Če se regres izplača v dveh ali več delih, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa ugotovi celotna višina regresa in izvrši obračun prispevkov od posameznih delov regresa.

Delavec je zaposlil z 16. 5. 2023. Koliko regresa mu pripada za tekoče koledarsko leto? Kdaj moramo izplačati regres?

Delavcu pripada sorazmerni del regresa, in sicer za vsak dopolnjen mesec zaposlitve 1/12, torej skupaj 7/12 in 16/31 za mesec maj. Praksa izračuna regresa ni enotna, pa vendar gre iz zadnjih inšpekcijskih postopkov razbrati, da je potrebno pri izračunu sorazmernega dela regresa upoštevati tudi dneve zaposlitve in ne le dopolnjene mesece. Delodajalec je dolžan novo zaposlenemu delavcu izplačati regres najkasneje do 1. 7. 2023.

Delavec se bo zaposlil 1. 9. 2023. Koliko regresa mu pripada za tekoče koledarsko leto? Kdaj moramo izplačati regres?

Delavcu pripada sorazmerni del regresa, in sicer za vsak dopolnjen mesec zaposlitve 1/12, skupaj 4/12. Delodajalec je dolžan novo zaposlenemu delavcu izplačati regres najkasneje do konca leta 2023. Primerno je, da se o datumu izplačila regresa dogovorita v pogodbi o zaposlitvi.

Delodajalec ima zaposlena dva delavca, ki delata krajši delovni čas, in sicer je delavka zaposlena za 20 ur na teden v skladu s predpisi o starševskem varstvu, delavec pa za 10 ur na teden po lastni želji. Koliko regresa pripada delavcema?

Delavka, ki dela krajši delovni čas na podlagi posebnega predpisa o starševskem varstvu, ima enake pravice kot delavci, ki delajo s polnim delovnim časom, zato ima pravico do celotnega regresa. Delavec, ki dela 10 ur na teden ima pravico do regresa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi in je upravičen je do četrtnine regresa, če znaša polni delovni čas pri delodajalcu 40 ur na teden.

Delavec je sporazumno prekinil delovno razmerje s 1. 10. 2023. Lahko zahtevamo vračilo sorazmernega dela regresa?

V primeru prenehanja delovnega razmerja ima delodajalec pravico zahtevati sorazmerni del izplačanega regresa, delavec pa ga je dolžan vrniti. Če delodajalec ne zahteva vračila regresa in ga delavec ne vrne, po pojasnilu davčnega organa ni potrebno popravljati REK obrazca in delavcu za neupravičen del regresa obračunati bonitete.

Imamo delavko na porodniškem dopustu. Ali je upravičena do celotnega regresa in kdaj ji je potrebno regres izplačati?

Delavka na porodniškem dopustu je upravičena do celotnega regresa. Regres ji izplačajte hkrati z ostalimi delavci, najkasneje do 1. 7. 2023.

V letošnjem letu želimo izplačati regres v znesku, ki je višji od minimalne plače. Kaj moramo storiti?

Zakon o delovnih razmerjih določa, da mora biti regres izplačan najmanj v višini minimalne plače. V kolikor želi delodajalec izplačati višji regres kot to določa ZDR-1 ali kolektivna pogodba, višino regresa določi s sklepom.

Davčni organ v pojasnilu Regres za letni dopust navaja, da pravica do regresa pomeni pravico delavca, zato mora biti višina regresa za letni dopust vnaprej določena, vključno z navedbo, da bo izplačana v več obrokih, nepogojna in neodvisna od bodočega poslovnega rezultata in likvidnosti družbe, saj je to v korist in varstvo te delavčeve pravice, kar omogoča predvidljivost in tudi izožljivost te pravice.

Ali lahko izplačamo regres v več delih?

Regres je mogoče izplačati v več obrokih, vendar mora biti zadnji obrok izplačan najkasneje do 1. 7. oziroma do 1. 11. tekočega leta, če je delodajalec nelikviden po 14. členu ZFPPIPP⁴ in kasnejši rok izplačila omogoča zavezujoča kolektivna pogodba.

Je potrebno vsem delavcem izplačati regres v enaki višini?

ZDR-1 ne določa, da mora delodajalec vsem delavcem izplačati regres v enaki višini, določa le najnižji znesek regresa za letni dopust. V kolikor želi delodajalec izplačati regres zaposlenim v različnih zneskih, naj to uredi v internih aktih, pri čemer morajo biti merila in kriteriji za izplačilo nediskriminatorni, objektivni, preverljivi in delavcem vnaprej znani.

Regres bomo izplačali v dveh delih. Prvi del bo izplačan 1. 7. 2023 v višini minimalne plače, drug del regresa pa bomo izplačali v decembru, če bo poslovni rezultat to omogočal. Ali lahko drug del regresa izplačamo neobdavčeno?

Višina regresa za letni dopust mora biti vnaprej določena, vključno z navedbo, da bo izplačana v več obrokih, nepogojna in neodvisna od bodočega poslovnega rezultata in likvidnosti družbe. Z davčnega vidika se bo eventualno izplačilo v decembru štelo za drug dohodek iz delovnega razmerja in bo obdavčeno s prispevki in dohodnino.

Delavec je zaposlen pri dveh delodajalcih. Ali mora drugi delodajalec ob izplačilu regresa obračunati dohodnino?

Delavec je pri obeh delodajalcih upravičen do sorazmernega dela letnega dopusta in regresa za letni dopust. Oba delodajalca lahko upoštevata ugodnejšo davčno obravnavo regresa in jima pri izplačilu ni potrebno odvesti dohodnine, če posamično izplačilo ne presega limita. Ker pa se regres všteta v letno odmero dohodnine in bo v primeru preseganja zavezanec obdavčen, je dopustno, da delavec obvesti delodajalca, da ne želi, da se pri izplačilu upošteva ugodnejša davčna obravnava. Prvi delodajalec bo v takem primeru obračunal dohodnino po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka, drugi delodajalec pa po stopnji 25 %.

Delavec je z majem nastopil daljšo bolniško odsotnost. V letošnjem letu je izkoristil le 3 dni dopusta. Ali mu regres

izplačamo sorazmerno glede na koriščenje letnega dopusta in mu preostanek izplačamo, ko bo le-tega dejansko izkoristil?

Pravica do regresa je vezana na pravico do letnega dopusta, pri čemer ni vezana na dejansko izrabo dopusta. Delavcu je potrebno izplačati celoten regres za leto 2023 do 1. 7. 2023.

Delavcu bomo v letošnjem letu izplačali regres za letni dopust v višini 1.500 EUR za leto 2023 in regres za letni dopust za leto 2022 v višini 1.000 EUR. Ali je potrebno pri izplačilu regresa obračunati dohodnino in prispevke?

Regres izplačan v letu 2023 bo presegel zakonski limit (100 % povprečne mesečne plače), zato je potrebno ob izplačilu obračunati dohodnino po povprečni stopnji enomesečnega dohodka. Prispevki za socialno varnost pa niso vezani na izplačilo, temveč na leto upravičenja. Ker se regres izplačuje za leti 2022 in 2023 in za posamezno leto ne presega 100 % povprečne mesečne plače, ob izplačilu ni potrebno obračunati prispevkov za socialno varnost.

Delodajalec ne zavezuje nobene kolektivna pogodba dejavnosti. Ker opravlja turistično dejavnosti, bi želel regres za letni dopust izplačati v obliki koriščenja svojih kapacitet. Je to dopustno?

Delodajalec lahko izplača regres v nadenarni obliki le, če to možnost dopušča kolektivna pogodba dejavnosti, ki ga zavezuje. Nedenarne oblike izplačila ni mogoče določiti v internem aktu ali pogodbi o zaposlitvi. Prav tako ne sme izplačati regresa za letni dopust v nadenarni obliki, če se ravna po kolektivni pogodbi dejavnosti, ki ga dejansko ne zavezuje (dogovorna uporaba).

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo, ki se uporablja od 1. 5. 2023 določa, da se regres za letni dopust izplača najmanj v višini vsakokratne minimalne plače povečane za 5 %. Podjetje je 1. 3. 2023 že izplačalo regres v višini minimalne plače. Ali je potrebno delavcem izplačati še razliko regresa?

Če delodajalec zavezuje Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način) je dolžan delavcem do 1. 7. 2023 izplačati še razliko regresa v višini 60,17 EUR.

¹ Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 z dopolnitvami)

² Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22)

³ Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo in 40/23 – ZČMIS-1)

⁴ Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US in 57/23 – odl. US – U-I-414/20-13)

Nina Ličar,svetovalka s področja delovnega prava
in prava socialne varnosti

Kaj prinašajo spremembe zakona na področju evidenc delovnega časa

V Uradnem listu št. 50 z dne 5. 5. 2023 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV-A), ki je začel veljati 20. 5. 2023, **uporabljati pa se bo začel 6 mesecev po uveljavitvi**, to je z **20. 11. 2023**. Delodajalci imate tako dovolj časa, da se s sprejetimi spremembami seznanite in se nanje tudi pravilno pripravite.

Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV) je bil tako noveliran prvič po sprejetju leta 2006, pobudo za sprejete spremembe pa je podal Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD). V skladu z letnimi poročili IRSD se namreč kršitve na področju evidenc delovnega časa, predvsem evidence o izrabi delovnega časa, pojavljajo kot ene izmed najpogostejših kršitev na področju delovnih razmerij.

Med pomembnejše spremembe ZEPDSV velja omeniti dopolnitev obsega podatkov, ki se vodijo v evidenci o izrabi delovnega časa. V evidenco o izrabi delovnega časa je v skladu z 18. členom ZEPDSV trenutno potrebno vpisati:

1. podatke o **številu ur** (to pomeni, da se piše le št. opravljenih ur, npr. 8 ur);
2. skupno število opravljenih delovnih ur s polnim delovnim časom in s krajšim delovnim časom od polnega z oznako vrste opravljenega delovnega časa;
3. opravljene ure v času **nadurnega dela**;
4. neopravljene ure, za katere se prejema nadomestilo plače iz sredstev delodajalca z oznako vrste nadomestila;
5. neopravljene ure, za katere se prejema nadomestilo plače v breme drugih organizacij ali delodajalcev in organov z oznako vrste nadomestila;
6. neopravljene ure, za katere se ne prejema nadomestila plače;
7. število ur pri delih na delovnem mestu, za katera se šteje zavarovalna doba s povečanjem oziroma na katerih je obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje z oznako vrste statusa.

Po ZEPDSV-A bo v evidenci o izrabi delovnega časa od vključno 20. 11. 2023 potrebno voditi tudi:

8. čas **prihoda** na delo in **odhoda** delavca z dela;
9. izrabo in obseg izrabe **odmora** med delovnim časom (način beleženja se bo prepuščal delodajalcem, torej ni nujno, da se čas izrabe vpiše neposredno ob izrabi odmora, lahko je vpisan tudi vnaprej, če se npr. čas odmora pri delodajalcu

- izrablja konstantno ob vnaprej točno določenem času);
10. opravljene ure v drugih posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz **razporeditve delovnega časa** (zlasti nočnega, nedeljskega, izmenskega, prazničnega dela, dela v deljenem delovnem času in druge razporeditve delovnega časa, določene z zakonom ali kolektivno pogodbo);
11. opravljene ure v **neenakomerno razporejenem** delovnem času ali v **začasno prerazporejenem** delovnem času;
12. vpis **tekočega seštevka ur v tednu, mesecu oz. letu**, iz katerega je razvidno referenčno obdobje, ki se upošteva za neenakomerno razporeditev in za začasno prerazporeditev polnega delovnega časa (delodajalec, ki evidenco delovnega časa vodi ročno, bo lahko podatek vpisoval tedensko).

Novela ZEPDSV-A nadalje določa tudi **obveznosti delodajalca na področju obveščanja delavca** o evidenci o izrabi delovnega časa. Izrecno je tako zapisano, da delodajalec delavcu **zagotavlja vpogled** v podatke iz evidence o izrabi delovnega časa, ki se nanašajo nanj, kar je sicer v skladu z zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov veljalo že doslej.

Delodajalec bo od 20. 11. 2023 imel tudi obveznost delavca **pisno obvestiti o podatkih iz evidence** o izrabi delovnega časa za pretekli mesec, in sicer **do konca plačilnega dne**, pri čemer se bo pisno obvestilo lahko poslalo tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec. Za obveznost seznanitve se bo štel tudi neposreden elektronski dostop delavca do evidence o izrabi delovnega časa, ki ga zagotavlja delodajalec, pri čemer se mora pravica uresničevati brez prisotnosti delodajalca. Delavec bo enkrat tedensko od delodajalca lahko zahteval, da ga pisno seznani s podatki iz evidence o izrabi delovnega časa, pri čemer se bo za obveznost seznanitve štel tudi neposreden elektronski dostop delavca do evidence o izrabi delovnega časa, ki ga zagotavlja delodajalec.

V zvezi s hrambo evidence o izrabi delovnega časa je pomembna novost, da bo od 20. 11. 2023 delodajalec moral **na sedežu oziroma kraju opravljanja dela hraniti evidenco o izrabi delovnega časa in dokumentacijo**, na podlagi katere se v evidenco o izrabi delovnega časa vpisujejo podatki. Ta določba bo prinesla vrsto neprijetnosti delodajalcem, pri katerih se delo opravlja terensko, od doma ipd. V zvezi s temi vprašanji je dogovorjeno, da naj bi dileme uredil podzakonski akt, ki naj bi bil sprejet pred uveljavitvijo zakona, vendar trenutno osnutka še nismo prejeli v usklajevanje.

Pri mogočih načinih vodenja evidenc na področju dela in socialne varnosti ostaja v veljavi tudi ročni način, saj je zbornicam in delodajalskim organizacijam uspelo zaustaviti predlog po obveznem elektronskem vodenju evidence o izrabi delovnega časa. Je pa določeno **dveletno obvezno elektronsko vodenje evidence o izrabi delovnega časa v primeru storjenih kršitev s strani delodajalca**:

1. pravnomočno izrečene globe po 5., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. ali 15. točki 1. odstavka, 2. ali 3. odstavka 217.a člena

ZDR-1 (gre za prekrške, povezane z delovnim časom: naložitev nadurnega dela delavcu s krajšim delovnim časom, določanje polnega delovnega časa, odrejanje nadurnega dela, razporejanje delovnega časa, nočno delo, odmori in počitki) ali

2. pravnomočno izrečene globe po 1., 2., 3., 4. ali 5. odstavku novega 23. člena ZEPDSV-A (delodajalec ne vodi, ne hrani ali ne posodablja evidenc, navaja neresnične/neppravilne/nepopolne podatke, uporabi podatke za drug namen, ne predloži podatkov, ne obvešča delavca, ne hrani evidence/dokumentacije na kraju opravljanja dela).

Novela ZEPDSV-A prav tako predvideva **obvezno elektronsko vodenje evidence** o izrabi delovnega časa tudi v primeru **dogovora med delodajalcem in delavci o elektronskem vodenju** evidence o izrabi delovnega časa (na prostovoljni podlagi).

Na koncu velja omeniti še **kazni za prekrške**, ki so določene v višjih zneskih (od 1.500 do 20.000 EUR), prav tako pa se določajo tudi **novi prekrški** in sankcije zanje **na področju elektronskega vodenja evidence o izrabi delovnega časa** (kazni od 3.000 do 20.000 EUR).

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

V veljavo stopila novela Zakona o tujcih

V Uradnem listu številka 48 z dne 26. 4. 2023 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2G). Spremembe so stopile v veljavo naslednji dan, in sicer 27. 4. 2023.

Po novem se vroči prvo dovoljenje za začasno prebivanje osebno tujcu, za katerega se izda, oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku pri pristojnem organu, ki je dovoljenje izdal, kadar tujec izpolnjuje zahtevane pogoje. Prav tako se osebno vročijo odločbe, razen izjem, ki jih navaja zakon.

Tujec lahko prošnjo za začasno prebivanje vložil pri pristojnem organu v Republiki Sloveniji, pri diplomatskem pred-

stavnštvu ali konzulatu Republike Slovenije. Enak postopek osebne vročitve velja tudi za dovoljenje za začasno prebivanje, izdano v postopku podaljšanja ali izdaje nadaljnjega dovoljenja, le da način vročitve izbere vlagatelj.

V času veljavnosti enotnega dovoljenja lahko tujec po novem zamenja delovno mesto pri istem delodajalcu, zamenja delodajalca ali se zaposli pri dveh ali več delodajalcih na podlagi soglasja pristojnega organa, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev. Prošnjo za podajo soglasja pri omenjeni zamenjavi lahko vložil delodajalec ali tujec z ustreznimi dokazili za podajo soglasja. Za zamenjavo delodajalca ali delovnega mesta pri istem delodajalcu po enakem postopku lahko poda tudi tujec, ki ima veljavno modro karto EU. Soglasje v obeh primerih ne bo potrebno izključno v primerih, ki jih navaja zakon, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev.

Po novem se bodo prednostno obravnavale prošnje za izdajo enotnega dovoljenja za tujce, ki se bodo zaposlili pri delodajalcih v javnem sektorju. Na predlog zainteresiranega ministrstva ali drugega državnega organa pa obstoj javnega interesa ugotavlja Vlada Republike Slovenije.

Dovoljenje za prebivanje zaradi združitve družine se izda in podaljšuje na prošnjo tujca, ki mora priložiti dokazila o zadostnih sredstvih za preživljanje tistih družinskih članov, ki nameravajo prebivati v državi. Pri tem pa sredstva ne smejo biti nižja od ravni, določene za pridobitev pravice do denarne socialne pomoči v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvene prejemke. Dovoljenje za prebivanje zaradi združitve se podaljšuje pod enakimi pogoji, kot se izda, a pod pogojem, da polnoletni družinski član izpolnjuje pogoj znanja slovenskega jezika na vstopni ravni. Ta lahko znanje slovenskega jezika dokaže s spričevalom o uspešno opravljenem izpitu iz znanja slovenščine na vstopni ravni (A1 Skupnega evropskega jezikovnega ovira). Lahko pa tovrstno znanje slovenskega jezika dokazuje tudi s sprejemom v veljavne izobraževalne ali študijske programe v Republiki Sloveniji. Pogoja znanja slovenskega jezika ni potrebno izpolnjevati polnoletnemu družinskemu članu v primeru zdravstvenih razlogov.

Zahtevani pogoj o znanju slovenskega jezika je prav tako potrebno priložiti pri izdaji dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Zahtevana je raven znanja slovenščine na osnovni ravni (A2 Skupnega evropskega jezikovnega okvira). Tudi v teh primerih je potrebno dokazati znanje s spričevalom ali z vpisom v izobraževalne ustanove oziroma organizacije, ki izvajajo javno veljavni program izobraževanja »Slovenščina kot drugi tuj jezik«.

Prav tako se tujcem, ki niso državljani EU, z namenom hitrejšega vključevanja v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije brezplačno zagotavlja:

- programe učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe;
- programe medsebojnega poznavanja in razumevanja s slovenskimi državljani;
- informiranje v zvezi z vključevanjem v slovensko družbo.

Do programov učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe so upravičeni tujci, ki niso državljani EU, ki

prebivajo v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje ter njihovi družinski člani, ki imajo v Republiki Sloveniji dovoljenje za začasno prebivanje zaradi združitve družine.

Prav tako se v primerih obmejnih delavcev dovoljenje za začasno prebivanje, potrdilo o pravicah obmejnega delavca, odločbe o zavrnitvi izdaje dovoljenja za začasno prebivanje in ostala potrdila vročijo osebo tuvcu, za katerega se izdajo, oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku.

Naj še opozorimo, da se zakonske določbe glede predložitve potrdil o znanju slovenskega jezika, ko gre za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine in v postopku izdaje dovoljenja za stalno prebivanje, začnejo uporabljati 1. novembra 2024.

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Pravilnik o poklicnih boleznih se lahko že uporablja

Pravilnik o poklicnih boleznih, ki je bil konec februarja objavljen v Uradnem listu RS št. 25 in je začel veljati prvega marca, se od prvega maja tudi že uporablja.

Sprejemanje pravilnika je med delodajalci povzročilo veliko slabe volje in strahu. Ali je bila bojazen delodajalcev docela upravičena ali kljub številnim pomislekom morda le malce pretirana bo sčasoma pokazala praksa. Za začetek tako lahko delodajalcem svetujemo, da naj pravočasno in pravilno izpolnjujejo vse zakonsko predpisane obveznosti, ki se nanašajo na varnost in zdravje pri delu (preventivni in drugi zdravstveni pregledi zaposlenih, usposabljanje za varno delo, obdobjno pregledovanje delovnih sredstev, prostorov in opreme...). Vsekakor bi bila štartna pozicija delodajalca boljša, v kolikor se v takšnem ali drugačnem ugotovitvenem postopku izkaže, da je svoje tozadavne obveznosti korektno izpolnjeval.

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije se sicer strinjamo, da mora biti področje poklicnih boleznih ustrezno urejeno,

vendar smo delodajalske organizacije z končno vsebino pravilnika dokaj razočarane, saj smo v postopku sprejemanja pravilnika kot kaže zaman vztrajale, da bi bilo potrebno pri ugotavljanju poklicne bolezni delodajalcu omogočiti pomennejšo vlogo. V temu delu je ministrstvo sicer v določeni meri le prisluhnilo naši pobudi. Tako mora na predlog delodajalca in ne po uradni dolžnosti interdisciplinarna skupina strokovnjakov v postopku ugotavljanja poklicne bolezni opraviti ogled delovnega mesta, delovnih prostorov in delovnega okolja pri delodajalcu kot tudi opraviti razgovor s strokovnim delavcem za varnost pri delu, izvajalcem medicine dela ali drugo osebo, ki sodeluje pri zagotavljanju varnosti pri delu na delovnem mestu, za katerega se sumi, da je vzrok za poklicno bolezen. To upravičenje, ki smo ga v pravilnik uspeli izpogajati zadnji hip, naj delodajalec seveda v postopku ugotavljanja poklicne bolezni čim bolj aktivno uveljavlja, saj se na ta način lahko bistveno bolj objektivno in iz več zornih kotov ugotavlja dejansko stanje zadeve kot pa bi ga interdisciplinarna skupina ugotavljala lahko iz svojih pisarn zgolj na podlagi vloge delavca in ostale listinske dokumentacije.

Ena od najbolj nevrvalgičnih točk pravilnika pa je vsekakor ta, da pravilnik ne dopušča možnosti pritožbe ali kakega drugega pravnega sredstva zoper ugotovitev interdisciplinarne skupine o potrjenem obstoju poklicne bolezni. Že iz samega pravilnika namreč izhaja, da bo tozadavna ugotovitev interdisciplinarne skupine strokovnjakov o obstoju poklicne bolezni predstavljala podlago za odločanje o pravicah iz obveznega zdravstvenega oziroma pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Dejstvo je, da bodo delavcu v primeru ugotovljene poklicne bolezni, pripadale določene večje pravice, med drugim tudi tako na področju nadomestil iz naslova bolniškega staleža kot tudi iz naslova invalidskega zavarovanja. Navedene večje pravice delavca s priznano poklicno boleznijo bodisi neposredno bodisi posredno hkrati pomenijo večje obveznosti delodajalca pri katerem s eje ugotovila poklicna bolezen. Iz pravilnika sicer to neposredno ne izhaja, pa moramo vendarle opozoriti tudi na nevarnost, da bi ugotovljena poklicna bolezen delavca posledično povzročila tudi nekatere regresne zahtevke javnih zavodov, tako Zavoda za zdravstveno zavarovanje (ZZSZ) kot tudi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) do delodajalcev, verjetno pa tudi kake odškodninske zahtevke delavcev. Vsak od navedenih postopkov ima sicer svoje specifične in jih je težko »spraviti na isti imenovalec«, pa vendarle. Vsekakor bo delodajalec tudi v takšnih postopkih lahko izpodbijal tožbene zahtevke, ki bi temeljili na predhodno ugotovljeni poklicni bolezni. Ugotovljena poklicna bolezen na podlagi obravnavanega pravilnika bo sicer le eden od dokazov, toda z veliko dokazno močjo, ki mu bo lahko adekvatno pariralo le kvalitetno izvedensko mnenje ustreznega strokovnjaka, kar pa bo vsekakor povezano z visokimi dodatnimi stroški, zato tudi iz tega razloga ponavljam delodajalcem uvodni napotek, da naj poskušajo postoriti kar je v

njihovi moči, da do poklicnih bolezni ne pride, še posebej, če je bil morda že ugotovljen sum na obstoj poklicne bolezni. Prav tako apeliram, da so delodajalci čim bolj proaktivni že v samem ugotovitvenem postopku ugotavljanja poklicne bolezni. Seveda pa se zavedam, da popolnoma absolutne varnosti delavcev na delovnih mestih kljub dobrim namenom in izvajanju ustreznih ukrepov enostavno pač ni možno zagotoviti.

Staša Pirkmaier,

svetovalka – specialistka za delovno pravo

Zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku

Delodajalci se pogosto znajdejo v situaciji, ko imajo zaposlenega delavca, ki bi ga v času, ko zanj nimajo dovolj dela »posodili« drugemu delodajalcu, ki mu je delavec dal odpoved, ima pa že dogovorjen posel za naročnika. Kako pravilno postopati v izogib kazenskim sankcijam?

V takšnih primerih govorimo o tako imenovanem »posojanju« delavcev ter gre za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku.

Delodajalec lahko opravlja dejavnost zagotavljanja delavcev drugemu uporabniku le, če je pridobil dovoljenje na pristojnem ministrstvu za delo in je vpisan v register ali evidenco in izpolnjuje pogoje po Zakonu o urejanju trga dela (Ur. list RS, št. 80/2010 in nasl.) ter Pravilniku za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku (Ur. list RS, št. 15/14 in nasl.)

V kolikor imate kot delodajalec to dovoljenje za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela drugemu uporabniku, lahko delavca »posodite« drugemu delodajalcu. V nasprotnem primeru se šteje takšno zagotavljanje dela delavca za delo na črno ter prekršek. Na podlagi 5. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Ur. list RS, št. 32/2014, 47/2015) gre s tem, ko delodajalec omogoči posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi ter ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja ali ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz obveznih socialnih zavarovanj, za zaposlovanje na črno.

Delodajalec za zagotavljanje dela lahko začne z opravljanjem dejavnosti, če:

- mu v obdobju zadnjih dveh let ni bila pravnomočno izrečena globa zaradi kršitve predpisov, ki urejajo delovna razmerja, zaposlovanje in delo tujcev, varnost in zdravje pri delu, zaposlovanje na črno ter trg dela (ministrstvo preveri po uradni dolžnosti);
- v obdobju zadnjih dveh let ni imel neporavnanih zapadlih obveznosti iz naslova plačila za delo (ministrstvo preveri po uradni dolžnosti);
- v obdobju zadnjih dveh letih ni bil objavljen na seznamu davčnih zavezancev z zapadlimi neplačanimi davčnimi obveznostmi in na seznamu nepredlagateljev obračunov, ki ga objavlja Davčna uprava Republike Slovenije in Carinska uprava Republike Slovenije, in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti (ministrstvo preveri po uradni dolžnosti);
- izpolnjuje kadrovske, organizacijske, prostorske in druge pogoje, ki jih podrobneje predpiše minister, pristojen za delo;
- ima kot svojo glavno dejavnost registrirano dejavnost posredovanjačasne delovne sile (ministrstvo preveri po uradni dolžnosti);
- predloži bančno garancijo najmanj v višini 30.000 evrov.

Pogoje iz druge do šeste alineje mora delodajalec za zagotavljanje dela izpolnjevati ves čas opravljanja dejavnosti. Pravna ali fizična oseba, ki želi opravljati dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, ministrstvu, pristojnemu za delo, posreduje naslednjo dokumentacijo in sicer:

- izpolnjeno vlogo,
- kopijo pogodbe o zaposlitvi iz katere mora biti razvidna zaposlitev strokovne osebe za polovični delovni čas,
- kopijo diplome strokovne osebe (najmanj 6. raven izobrazbe),
- kopijo potrdila o opravljenem strokovnem izpitu strokovne osebe,
- opis delovnih izkušenj, iz katerega morajo biti razvidne dvoletne delovne izkušnje na delovnopravnem in kadrovskem področju,
- kopijo najemne pogodbe, v primeru najema prostora kjer se bo dejavnost opravljala,
- izpis iz zemljiške knjige, v primeru lastništva prostora kjer se bo dejavnost opravljala,
- tlorisno skico prostora kjer se bo dejavnost opravljala,
- seznam in opis tehnične opremljenosti za izvajanje dejavnosti,
- bančno garancijo v višini 30.000 EUR,
- izjavo, pod kazensko in materialno odgovornostjo, da so vsi podatki v vlogi resnični.

Če ministrstvo, pristojno za delo ugotovi, da delodajalec za zagotavljanje dela delavcev uporabniku izpolnjuje predpisane pogoje, mu izda dovoljenje za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku in ga vpiše v register domačih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku ali evidenco tujih

pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku.

Delodajalec, ki je pridobil dovoljenje in je vpisan v register ali evidenco poroča na zahtevo ministrstva, pristojnega za delo, na predpisanem obrazcu. Prav tako delodajalec za zagotavljanje dela odda poročilo neodvisnega revizorja vsako leto najpozneje do 30. junija tekočega leta za preteklo leto. Delodajalec za zagotavljanje dela, ki je dovoljenje pridobil po 30. juniju, poda prvo poročilo neodvisnega revizorja za obdobje od pridobitve dovoljenja do konca naslednjega koledarskega leta. Če delodajalec za zagotavljanje dela dejavnosti ni opravljal, ministrstvu, pristojnemu za delo, predloži izjavo neodvisnega revizorja, iz katere je razvidno, da dejavnosti ni opravljal.

Delodajalec, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcem drugemu delodajalcu sklene s temi delavci pogodbo o zaposlitvi. V pogodbi o zaposlitvi se delavec in delodajalec dogovorita, da bo delavec začasno delal pri drugih uporabnikih, na kraju in v času, ki je določen z napotitvijo delavca na delo k uporabniku. Z pogodbo o zaposlitvi določita, da bosta višina in plačila za delo in nadomestila odvisni od dejanskega opravljanja dela pri uporabnikih upoštevajoč kolektivne pogodbe in splošne akte, ki zavezujejo posameznega uporabnika.

ZDR-1 – kot pravno podlago za napotitev delavca na delo k uporabniku določa pisen dogovor med delodajalcem za zagotavljanje dela in uporabnikom, v katerem podrobneje določita medsebojne pravice in obveznosti za zagotavljanje dela, kot tudi pravice in obveznosti delavca in uporabnika. V pisnem dogovoru delodajalec za zagotavljanje dela in uporabnik ne moreta izključiti odgovornosti uporabnika za spoštovanje določb zakona, kolektivnih pogodb ter splošnih aktov uporabnika o varovanju zdravja pri delu ter o delovnem času, odmorih in počitkih.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Razpis za MSP na obmejnih problemstkih območjih

Slovenski regionalno razvojni sklad (v nadaljevanju SRRS) je 19. 5. 2023 v Uradnem listu RS št. 57/2023 objavil nov finančni produkt – BIZI NOO in BIZI NOO POSOJILLO, ki je namenjen mikro, malim in srednje velikim podjetjem (v nadaljevanju MSP) na obmejnih problemstkih območjih za projekte na področju snovne in energetske učinkovitosti. Vlagatelj lahko zaprosi samo za nepovratna sredstva (BIZI NOO) ali za nepovratna sredstva v kombinaciji z ugodnim posojilom (BIZI NOO POSOJILLO) v sklopu ene vloge.

Vlagatelji so lahko:

- subjekti, kot so opredeljeni v Zakonu o gospodarskih družbah, registrirani kot:

Nova kartica – nove možnosti prihrankov!

"MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO."

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

- pravna oseba (d. o. o., k. d., d. n. o., d. d., k. d. d., evropska delniška družba),
- fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost;
- subjekti, kot so opredeljeni v Zakonu o zadrugah, registrirani kot zadruga;
- subjekt mora biti vpisan v sodni oz. poslovni register pred 1. 1. 2020;
- subjekt mora delovati na obmejnem problemskem območju (v nadaljevanju OPO¹);
- upravičena velikost subjekta: MSP

Višina sredstev:

- nepovratna sredstva od 50.000 EUR do 160.000 EUR;
- ugodno posojilo od 25.000 EUR do 500.000 EUR.

Pogoji:

- minimalna vrednost upravičenih stroškov je 100.000 EUR, najvišja vrednost pa 1.000.000 EUR;
- lastna udeležba – najmanj 25 % upravičene vrednosti projekta;
- najvišji delež sofinanciranja projekta je odvisen od sheme državnih pomoči (max. glede na velikost in regijo projekta) oz. de minimis sheme (max. 75 % oz. 160.000 EUR).

Posojilni pogoji v primeru kombinacije:

- vlagatelj lahko poleg nepovratnih sredstev preko oddaje ene vloge zaprosi tudi za ugodno posojilo za zapiranje finančne konstrukcije projekta;
- fiksna obrestna mera od 2,95 % letno naprej (odvisna je od Skladove ocene projekta);
- ročnost: od 60 do 180 mesecev z vključenim moratorijem.

Cilji projekta

Upravičenec bo moral v enem letu po zadnjem izplačilu sredstev sofinanciranja izpolnjevati sledeča cilja:

- povečanje dodane vrednosti na zaposlenega in
- izvedeni ukrepi in doseženi rezultati za izboljšanje učinkovite rabe virov oz. vpliv investicije ter izdelka na snovno in energetska učinkovitost skladno s predloženim dokumentom Akcijski načrt okoljsko odgovornega ravnanja.

Upravičeni stroški

Obdobje upravičenosti stroškov je od oddaje vloge do 18. 10. 2025 in vključujejo:

- gradnjo, adaptacijo in rekonstrukcijo poslovnih zgradb/ drugih poslovnih prostorov (do največ 50 % upravičene vrednosti projekta);
- novo strojno opremo in delovne stroje (brez gradbene mehanizacije) ter v primeru »sheme de minimis« tudi novo opremo in stroje za manjšo porabo energije (npr. sončne elektrarne), ki je namenjena za samooskrbo vlagatelja;
- neopredmetena sredstva, ki so lahko le v obliki programske opreme in v povezavi z ostalimi upravičenimi stroški pri projektu.

Razpisni rok in način oddaje vloge

- Oddaja vloge je elektronska, preko aplikacije e-Rsklad, ki je dostopna na www.r-sklad.si.
- Oddaja se samo ena vloga (tudi v primeru kombinacije z ugodnim posojilom).
- Vlogo lahko oddate od objave javnega razpisa do posameznega razpisnega roka oz. do porabe sredstev, in sicer:
 1. rok do 16. 6. 2023,
 2. rok do 28. 7. 2023,
 3. rok do 01.09.2023,
 4. rok do 29.09.2023.

Več o razpisu in dokumentaciji (poleg Uradnega lista RS št. 57/2023) še na <https://www.srrs.si/javni-razpisi/bizis-noo/#dokumentacija>

¹ OPO vključuje: Ajdovščina, Apače, Bistrica ob Sotli, Bohinj, Bovec, Brda, Brežice, Cankova, Cerklje, Cirkulane, Divača, Dobrovnik, Dolenjske Toplice, Dornava, Dravograd, Gorje, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Jezersko, Kanal, Kobarid, Kobilje, Komen, Kostanjevica na Krki, Kostel, Kozje, Kočevje, Kranjska Gora, Kungota, Kuzma, Lendava, Lovrenc na Pohorju, Loška Dolina, Loški Potok, Luče, Majšperk, Metlika, Mežica, Miren - Kostanjevica, Moravske Toplice, Muta, Ormož, Osilnica, Pesnica, Pivka, Podlehnik, Podvelka, Podčetrtek, Poljčane, Postojna, Preddvor, Prevalje, Puconci, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Renče - Vogrsko, Ribnica na Pohorju, Rogatec, Rogašovci, Ruše, Selnica ob Dravi, Semič, Sežana, Slovenj Gradec, Solčava, Središče ob Dravi, Sveta Ana, Sveti Tomaž, Tišina, Tolmin, Trzin, Velika Polana, Videm, Vipava, Vuzenica, Zavrč, Črenšovci, Črna na Koroškem, Črnomelj, Šalovci, Šentjernej, Šmarje pri Jelšah, Žetale.

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Ne spreglejte izobraževanj v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije

6.

junij

Bilance niso finance – brezplačna strokovna delavnica

Da lahko preživimo, potrebujemo denar in ne dobička. Računovodski izkazi ne zagotavljajo plačilne sposobnosti, zato je potrebo poznati pravila obvladovanja denarnega toka. So pa pomembni za izhodiščno oceno finančne bonitete pri bančnem zadolževanju.

Predavatelj: dr. Jožko Peterlin

7.

junij

Povečaj svoje prepričevalske spretnosti – zvito, ne na silo!

Prepričevanje je ključ do uspeha in najpomembnejša sposobnost v življenju, saj poveča naš vpliv in pospeši doseganje ciljev. Preproste in učinkovite komunikacijske tehnike in triki, ki jih bomo obravnavali, nam omogočijo takojšnjo uporabo v praksi. Obstoječe (do zdaj naporene) okoliščine spremenimo v poligon za trening novih prepričevalnih taktik.

Predavateljica: Anja Horvat Jeromel

8.

junij

Osebna rast in samozavest – katera čustvena barva mi danes pristoji?

Zakaj pri določenih osebah ohromite? Od kod vam ta občutek nemoči in strahu? Kako to, da ravno pri »teji« osebi izgubite dar govora in samozavest?

Predavateljica: Armina Džafič

12. - 14.

junij

20-urna OZS Šola računovodstva: Na hiter način se seznanite s praktičnimi znanji s področja računovodstva (3 srečanja)

Delo računovodje je raznoliko in zelo zahtevno. Poleg knjiženja poslovnih dogodkov, sestavljanja poročil za notranje in zunanje uporabnike, poročanja pristojnim inštitucijam, sodelovanja z revizorji in inšpektorji, nemalokrat opravlja tudi vlogo davčnega svetovaleca. Kje pridobiti osnovna znanja? Vabimo vas, da se nam pridružite na tri dnevni izobraževanju in osvojite ter nadgradite znanja s področja računovodstva.

Predavateljica: Jasmina Malnar Molek

14.

junij

Usposabljanje iz higiene živil in sistema HACCP ter označevanje alergenov (s pisnim preizkusom)

Izobraževanje je namenjeno gostincem, živilcem in prevoznikom (tistim, ki prevažajo živila), proizvajalcem živil in pijač, prav tako javnim zavodom (vrtci, šole, domovi za ostarele itd.) in drugim, ki imajo kuhinjo!

Predavateljica: mag. Katarina Železnik Logar

15.

junij

Vrtilne tabele

Če Excel dnevno uporabljate in se pri delu soočate z veliko količino podatkov, ki jih je treba še urediti in iz njih pripraviti analizo, je to pravo izobraževanje za vas. Spoznali boste kako urediti podatke in iz njih narediti vrtilne tabele.

Predavatelj: Micro Team, d.o.o.

15.

junij

Proaktiven mentorski posvet na področju samozavesti, strahu, izgorelosti, odnosov in motivacije

S proaktivnim mentorskim posvetom boste prevzeli vajeti v svoje roke in končno naredili korak naprej točno tam, kjer si želite.

Svetovalka: Armina Džafič

16.

junij

Biti normiranec – brezplačna spletna delavnica

Spoznajte prednosti in slabosti sistema »normiranstva«.

Predavateljica: Jana Galič

19.

junij

Power pivot

Na izobraževanju boste spoznali najbolj uporabne funkcije za pripravo podatkov za nadaljnjo analizo in orodja za izdelavo analiz. S pomočjo PowerPivot bomo izdelali tudi vrtilno tabelo za podatke iz več različnih tabel / virov.

Predavatelj: Micro Team, d.o.o.

22.

junij

Komunikacija in odnosi v podjetju

V podjetju so komunikacija in odnosi ključnega pomena. Transparentna komunikacija, aktivno poslušanje, prepoznavanje timskega dela, zaupanje in nenehno izboljševanje

postajajo ob pritiskih in stresih v delovnem okolju, ki jih povzročila pandemija in drugi dejavniki, še pomembnejši. S spodbujanjem podporne delovne kulture in dajanjem prednosti učinkoviti komunikaciji, lahko organizacije krmarijo z izzivi, ublažijo stres in ohranijo odpornost v teh negotovih časih. Ker podjetja tvorimo ljudje in ne roboti je ključno, da vsak posameznik prepozna svoje prednosti in možnosti za izboljšavo na temo komunikacije in odnosov.

Predavateljica: Armina Džafič

22.

junij

Povračila stroškov in drugi prejemki po novi uredbi

Delavec je upravičen do povračila stroškov prehrane, prevoza na in z dela, povračila stroškov na službenem potovanju ter ostalih prejemkov iz delovnega razmerja. Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja se je v letu 2022 večkrat spremenila, pri čemer se bodo nekatere spremembe Uredbe prvič uporabljale v letu 2023. Kako spremembe Uredbe vplivajo na povračila stroškov in ostale prejemke?

Ali delavcu pripada povračilo stroškov prehrane, če delodajalec omogoča topli obrok? Ali sem dolžan povrniti povračilo stroškov prevoza v višini iz Uredbe, če delavec koristi javna prevozna sredstva? Kdaj je delavec upravičen do jubilejne nagrade in solidarnostne pomoči? Lahko neobdavčeno izplačam odpravnino ob upokojitvi delavcu, ki je v podjetju zaposlen manj kot pet let? Kaj storiti, če so povračila stroškov izplačana nad Uredbo? Cilj seminarja je udeležence seznaniti s spremembami Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, začrtati mejo med pravico in obdavčitvijo le-te, razjasniti vpliv sprememb Uredbe na pravice delavcev in predstaviti stališča davčnega organa. Seminar je pripravljen na praktičnih primerih.

Predavateljica: Jasmina Malnar Molek

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa pišite na izobrazevanje@ozs.si.

AVTOCESTA? ALI AUTOBAHN?

Prijetna dilema ...
Razširite meje svojega posla.
Obiščite nas v poslovalnici
in preverite možnost financiranja
nakupa vozila, delovnih strojev
ali drugih premičnin
s FINANČNIM LIZINGOM.

INTESA SANPAOLO BANK

Bank of INTESA SANPAOLO

SKRBIMO ZA VSE,
KAR VAM POMENI NAJVEČ.

www.intesasnpaolobank.si

Banka Intesa Sanpaolo d.d., Prilagojena ulica 14, 1000 Ljubljana

**PRILAGODLJIVO
IN ENOSTAVNO
FINANCIRANJE
FINANČNI LIZING**

Vpiši se na mojstrski izpit in POSTANI MOJSTER!

52 različnih mojstrskih nazivov

- mojster si pridobi srednjo strokovno izobrazbo
- mojster lahko nadaljuje izobraževanje na višjih strokovnih šolah
- mojster izpolnjuje izobrazbene pogoje za opravljanje določenih obrtnih dejavnosti
 - mojster je lahko mentor dijakom in študentom
- mojster je lahko odgovorni vodja posameznih gradbenih del
(za dela, za katera ima pridobljen mojstrski naziv)
- mojster je blagovna znamka, ki na trgu pomeni znak za odličnost izdelkov in storitev
 - mojster je lahko član Kluba mojstrov Slovenije

Več informacij na
Obrtno-podjetniška
zbornica Slovenije
Celovška 71
1000 Ljubljana
tel.št. 01/583 05 00
www.ozs.si
info@ozs.si

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do 26. 5. 2023.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

- 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,
- 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in
- 47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 1. 2023 dalje*	809,02	840,07	889,96	950,00	1.058,92	1.170,61	1.396,10

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2023 dalje	614,60	682,16	756,08	837,68	888,50	990,12	1.051,72	1.108,70	1.284,24	1.315,04	1.478,25	1.592,20	1.763,14

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2023 dalje	800,00	900,00	950,00	1.050,00	1.200,00	1.300,00	1.400,00	1.500,00

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2023 dalje	557,60	632,83	708,21	783,49	915,68	1.168,27	1.380,69	1.752,44	1.752,44	2.017,96

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2023 dalje	592,15	651,38	722,44	811,25	923,77	1.059,95	1.202,08	1.663,96	2.007,39

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220					

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	635,40	650,72	713,87	803,82	876,55	1.020,09	1.186,60	1.355,01	1.594,25

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 7. 2022 dalje	565,85	617,35	683,30	778,82	848,60	993,89	1.159,19	1.322,57	1.565,13
na uro	-	-	-	-	-	-	-	-	-

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ Kolektivna pogodba za cestni potniški promet (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

→ Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	647,45	738,10	828,71	932,31	1.042,38	1.243,11	1.411,43	1.683,34	2.020,02

→ Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 46/23)

Podpisniki: GIZ - Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas 3 let, ki začne teči od datuma uporabe 1.5.2023.

Razširjena veljavnost: zaenkrat še ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 5. 2023 dalje	754,00	867,00	915,00	969,00	1.037,00	1.085,00	1.111,00	1.243,00

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2023

Obvestilo FURS z dne 19. 12. 2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.755,00	16 %	
8.755,00	25.750,00	1.400,80 + 26 %	nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50 + 33 %	nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00 + 39 %	nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40 + 50 %	nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	729,58	16 %	
729,58	2.145,83	116,73 + 26 %	nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96 + 33 %	nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08 + 39 %	nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53 + 50 %	nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2022:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	16.000,00	5.000,00 + (18.761,40 - 1.172,59 x skupni dohodek)	
16.000,00		5.000,00	

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	1.333,33	416,67 + (1.563,45 - 1.172,59 x bruto dohodek)	
1.333,33		416,67	

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 416,67 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.300 evrov. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.959,00 eura (mesečno za 163,25 evrov)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.698,00	224,83

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43
1.1.2023 - 31.12.2023	1.203,36

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.023,92	1.214,35	od 1.3.2023 do 29.2.2024

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV MAJ 2023

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	9,69 EUR
nad 8 do 12 ur	13,88 EUR
nad 12 ur	27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	januar 2023 434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
9. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	
10. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade		
za 10 let delovne dobe	30% PLP	607,18 EUR
za 20 let delovne dobe	45% PLP	910,76 EUR
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.214,35 EUR
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.517,94 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	6.071,76 EUR
12. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	5.000 EUR	
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR	
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR	
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
dijaki in študenti	15% PLP	303,59 EUR
14. Plačila vajencem		
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu		

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
marec 2023	2.191,85	2.023,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

1. 4. 2023 dalje znaša 42,19 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2023 do 31.12.2023** znaša **42,91 EUR** (10,73 EUR + 32,18 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - maj 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.214,35	7.083,72
2.023,92			Referenca	
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		188,22	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		107,47	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	295,69	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		77,23	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		79,66	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,44	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 0110088830000073	SI19 DŠ-45004	163,33	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,21	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-43001	2,42	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,7	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,73	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-42005	2,43	14,17
Skupaj drugi prisp.			4,85	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			463,87	2.705,97

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - maj 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.821,53	7.083,72
2.023,92			Referenca	
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		282,34	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		161,21	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	443,55	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		115,85	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		119,49	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,65	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 0110088830000073	SI19 DŠ-45004	244,99	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-43001	3,64	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,55	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,09	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-42005	3,64	14,17
Skupaj drugi prisp.			7,28	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			695,82	2.705,97

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2023 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.023,92 EUR = 1.214,35 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2023 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.023,92 = 1.821,53 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2023 do 29.2.2024	6,92	10.346,52
Študenško delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR	
	od 21.1.2023	6,92	

Rokodelstvo in mladi: Obujanje rokodelskih poklicev

Slovenski rokodelski festival je promocijski dogodek, ki že od leta 2015 povezuje prireditve regijskih rokodelskih centrov. Dogodki potekajo od maja do novembra, letos pa bo Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije vrsto dogodkov nadgradil še z osrednjim vseslovenskim rokodelskim dogodkom, ki bo v nedeljo, 11. junija 2023 na Brdu pri Kranju, kjer bo potekal tudi strokovni program z okroglo mizo na kateri bo sodelovala tudi naša Sekcija za domačo in umetnostno obrt pri OZS.

Izdelki, rokodelske veščine in strokovni program

Osrednji del dogodka bo rokodelski sejem, na katerem se bodo s svojimi izdelki in prikazom rokodelskih veščin predstavili rokodelci iz vse Slovenije. Festival bo potekal cel dan od 10. do 16. ure.

Čez dan se bodo v parku zvrstile različne rokodelske delavnice za odrasle, bogat otroški program, ogledali si boste lahko razstave na prostem, obiskali knjižnico na prostem in poslušali pripovedke.

Predstavitve prejemnikov priznanja Zlata vitica

Ob tem izpostavljam, da bodo na festivalu posebej predstavljeni tudi dosednji prejemniki priznanja Zlata vitica,

ki ga kot najvišje priznanje rokodelcem za življenjsko delo ali opus podeljuje Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Okrogla miza Rokodelstvo in mladi

Ob 11. uri se bo v Kongresnem centru Brdo pri Kranju začela okrogla miza Rokodelstvo in mladi: Obujanje rokodelskih poklicev.

Rokodelstvo ima namreč izjemen pomen za gospodarski razvoj in je pomemben element nesnovne kulturne dediščine. Mojstri in mojstrice rokodelke so nosilci redkega znanja uporabe naravnih materialov in izdelovanja trajnostnih izdelkov.

Tradicionalna znanja se s svežim pristopom, ki ga prinašajo mladi, razvijajo in dobivajo nove oblikovalske in uporab-

ne razsežnosti. Rokodelsko delo je v tuji ni vedno bolj cenjeno in spoštovano, tudi v luči trajnosti in ohranjanja kulturne dediščine, kakšno pa je stanje v Sloveniji?

ANTON ŠIJANEC

NAJVIŠJE PRIZNANJE
OBRITNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
ROKODELCEM ZA ŽIVLJENSKI OPUS IN
DOSEŽKE NA PODROČJU
DOMAČE IN UMETNOSTNE OBRTI

SLOVENSKI ROKODELSKI FESTIVAL 2023

...

nedelja, 11. 6. 2023

10.00-16.00

Park Brdo pri Kranju

VSTOP PROST

SEKCIJA ZA PROMET

Mednarodno povezovanje, varnost na cestah in prizadevanja za zaposlovanje tujih voznikov

Sekcija za promet je maja pripravila zelo uspešno gospodarsko delegacijo na osrednji mednarodni strokovni sejem Transport Logistic, udeleženci pa si čim prej želijo njene reprize. V skrbi za varnost v cestnem prometu se je na Vranskem zbralo več kot sto voznikov iz naših prevoznških podjetij. Nevzdržne razmere v Luki Koper in zastoje, ki zato nastajajo na okoliških cestah, bo pod nujno reševala nova medresorska delovna skupina, za hitrejše zaposlovanje tujih voznikov pa moramo rešitve poiskati znotraj obstoječe zakonodaje.

Gospodarska delegacija na sejmu Transport Logistic 2023

V sodelovanju Sekcije za promet pri OZS, SPIRIT Slovenija in Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport so predstavniki slovenskih transportnih in logističnih podjetij v začetku maja obiskali osrednji mednarodni strokovni sejem Transport Logistic 2023 v Münchnu. Naša sekcija je ob tem izkoristila svojo razširjeno mednarodno mrežo stikov z različnimi logističnimi združenji ter proizvajalci vozil in opreme, ki sodelujejo pri delu panoge, in članom naše gospodarske delegacije na sejmu pripravila tudi vrsto B2B poslovnih srečanj.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Udeleženci gospodarske delegacije so poleg številnih individualni srečanj izvedli tudi tri v naprej pripravljena skupinska poslovna srečanja s predstavniki podjetja Volvo, DKV Mobility Service in Asko, na katerih so spregovorili o najnovejših pridobitvah industrije in podpornih storitev logistični dejavnosti.

Slovenski prevozniki, ki so se delegacije udeležili, so si bili enotni, da je obisk izvrstno uspel, zaradi številnih uspešnih pogovorov in plodne izmenjave mnenj pa si podobnih srečanj v organizaciji sekcije želijo tudi v prihodnje.

Del slovenske delegacije na sejmu Transport Logistic 2023 v Münchnu.

Preventivna akcija za več kot 100 voznikov

Na Vranskem je Agencija za varnost prometa v sklopu druge od letošnjih treh nacionalnih preventivnih akcij za večjo varnost voznikov tovornih vozil in avtobusov sredi maja izvedla dogodek Vozniki gospodarskih vozil - varni v prometu. Več kot 100 udeležencev iz vse Slovenije so uvodoma pozdravili predstavniki

Agencije za varnost prometa, Sekcije za promet pri OZS, Združenja za promet pri GZS in Generalne policijske uprave.

Slovenija je izrazito tranzitna država, saj jo vsako leto prečka okrog 16 milijonov tovornih vozil. Udeleženci so se zato na poligonu praktično seznanjali z novimi tehničnimi rešitvami, ki zmanjšujejo tveganja zaradi mrtvih kotov velikih vozil, z najsodobnejšimi sistemi vzratnih kamer, zavornimi potmi različnih tipov vozil, pomenom ustreznih pnevmatik, umikanjem nenadni oviri in pomenom pravilno naloženega tovora, prikazan pa je bil tudi postopek gašenja baterije električnega vozila.

Srečanje prevoznških družin in prevoznških podjetij

Sobota, 30. 9. 2023 od 10. ure
parkirišče ob Celjski cesti v Rogatcu

Teoretični poudarek je bil namenjen štirim predavanjem, tako na temo Evropskega paketa mobilnosti, požarni varnosti električnih vozil, tehtanju vozil v gibanju in izvajanju nadzora nad tovornimi vozili in avtobusi. Praktično in teoretično izobraževanje je bilo namenjeno dvigu varnosti za vse udeležence v prometu, saj v Sloveniji cestni tovorni promet narašča, z večanjem njegovega obsega pa se povečujejo tudi možnosti za nastanek prometnih nesreč.

Reševanje nepretočnosti Luke Koper

Sekcija za promet že dlje časa opozarja na nevzdržne razmere glede zastojev pri nakladu in razkladu blaga v Luki Koper, saj zaradi velikih zamud prihaja tudi do večjih zastojev v cestnem prometu, predvsem na primorskem delu avtoceste. Policija zato izvaja izločanje tovornih vozil na odstavne pasove, ti pa so namenjeni le vozilom, ki se morajo ustaviti v sili ali okvari, torej niso namenjeni parkiranju tovornih vozil, zato so vozniki kot tudi policisti izpostavljeni visokemu

varnostnemu tveganju.

Na nujnem sestanku so se zato sestali **Boštjan Poklukar**, minister za notranje zadeve, **mag. Alenka Bratušek**, ministrica za infrastrukturo, **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za promet pri OZS, ter visoki predstavniki Policije, Združenja za promet GZS, Luke Koper in Mestne občine Koper. Dogovorili so se, da oblikujejo delovno skupino, ki bo hitro in učinkovito poiskala rešitve in ukrepe za odpravo nevzdržnih razmer v luki in na okoliških cestah.

Prizadevanja za tuje voznike

Zaradi velikega pomanjkanja voznikov avtobusov in tovornih vozil slovenski prevozniki pospešeno iščejo rešitve tega svojega perečega problema. Peter Pišek, predsednik Sekcije za promet pri OZS, in **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga pri GZS, sta se zato srečala s **Sanjo Ajanovič Hovnik**, ministrico za javno upravo RS.

Izpostavila sta veliko pomanjkanje voznikov tovornih vozil in avtobusov ter poudarila, da je predvsem zaradi nara-

ve dela sektor mednarodnih prevozov v večjem delu odvisen od zaposlovanja delavcev iz BiH, Srbije in ostalih tretjih držav, kjer pa nastane težava, saj pridobitev delovnega dovoljenja za zaposlitev voznika traja nerazumno dolgo, tudi 6 mesecev in več.

Predvsem zaradi omilitve drastičnega pomanjkanja voznikov so nekatere evropske države, kot na primer Nemčija in Hrvaška, že sprejele številne ukrepe na podlagi katerih prevoznik lahko zaposli voznika tujca zgolj v roku od 14 dni do najkasneje enega meseca, saj gojijo prakso t.i. zaposlovanja na zaupanje.

Ministrica je pojasnila, da je problem v obstoječi zakonodaji, ta namreč vsebuje številne administrativne obveze, ki povzročajo tako zelo dolge procedure pridobivanja dovoljenj. Najhitrejšo rešitev pa vidi v tem, da že iščejo načine za poenostavitve postopkov znotraj obstoječe zakonodaje, saj sprejemanje nove na kratek rok seveda ni možno, pozitivno pa gleda tudi na predlog zaposlovanja tujcev na zaupanje.

ANTON ŠIJANEC

FESTIVAL KAMNA

14. in 17. - 18. 6. 2023

kamolom Lipica in Pliskovica

Festival, posvečen kraškemu kamnu in kamnoseštvu.

Osrednji dogodek je tekmovanje mladih kamnosekov, za predizbor EuroSkills.

INFO: www.facebook.com/festivalkamna

STROKOVNO SREČANJE AVTOSERVISERJEV

Dan odprtih vrat: Vozila, kadri, energija – danes in jutri!

V sklopu tradicionalnega sejma Avto in vzdrževanje, ta je v Celju nastal prav na pobudo naše strokovne sekcije avtoserviserjev, je 20. maja 2023 sekcija pripravila svoj dan odprtih vrat, ki je potekal kot obširno strokovno srečanje avtoserviserjev. Člani sekcije in njihovi gosti so se najprej srečali na okrogli mizi Vozila – kadri – energija: danes in jutri! Beseda je tekla o možnostih izobraževanja, pridobivanja kadrov in tudi o razvoju panoge ter potrebah stroke, povezane s prihodnostjo električne mobilnosti.

Zbrane udeležence je uvodoma pozdravil **Zdravko Klevišar**, podpredsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS. Izpostavil je, da si sekcija ves čas prizadeva za strokovnost, poslovnost ter razvoj tehnologij in inovativnosti v dejavnosti, ob tem pa skrbi tudi za izobraževanje tako bodočih kot aktivnih avtomehanikov, saj se zaveda hitrega razvoja dejavnosti, okolja in tehnologij, v katerih deluje. Vse skupaj članom prenaša s kakovostnim informiranjem in strokovnim povezovanjem, kar je predpogoj za ohranjanje visokega nivoja storitev v dejavnosti in odnosa do okolja.

Avtoserviserji so pomemben del gospodarstva

Avtoserviserji so se na strokovnem srečanju ponovno zbrali po dolgem korona premoru, razpravljali so o aktivnostih sekcije in njenem pomenu za razvoj stroke, izobraževanju in prenosu znanja na mlado generacijo v luči pomanjkanja kadrov, prednostnih vajeniškega in višješolskega izobraževanja, pasteh prihajajoče električne mobilnosti, povezovanju v sekciji za doseganje skupnih ciljev, vrsti praktičnih pravnih vprašanj ter številnih drugih temah, ki bodo podlaga za delo sekcije v prihodnosti.

Posebej je poudaril, da se v stroki avtoserviserji premalo zavedajo, kako pomemben in nujno potreben del gospodarstva so, saj brez njih v povezavi z avtomobilsko industrijo tehnologija in družba enostavno ne bi delovali, zato morajo na vsakem koraku skrbeti za razvoj, izobraževanje in zagotavljanje novih kadrov, ki jih tudi v njihovi panogi vse bolj primanjkuje. Pri svojem delu moraj biti natančni, dosledni in odgovorno ravnati, saj posegajo v vozila, od tega pa je odvisna tudi varna vožnja in s tem človeška življenja.

Zato je prav, da s ponosom in dvignjeno glavo ter neglede na nesoglasja z državo, zavarovalnicami, birokracijo, določenimi predpisi ali zakoni še naprej na glas in vztrajno opozarjajo na probleme in predlagajo rešitve, saj so kot strokovna sekcija stanovske organizacije to dejavnosti in družbi enostavno dolžni.

Na šolah veliko mest, a nekaj manjši vpis

Sledila je razprava o izobraževanju mladih za vrsto avtoservisnih poklicev. **Mag. Matej Ozebek**, ravnatelj Višje strokovne šole Celje, je ob tem izpostavil, da imamo v državi okrog 1.000 mest v institucionalnem sistemu izobraževanja na vseh ravneh, da interes rahlo upada, da so tudi generacije otrok vedno manjše in da med avtoserviserji že vlada hud boj za kadre. Kot veliko pridobitev je izpostavil izobraževanje za avtoservisnega inženirja, za katerega je pobudo dala ravno naša strokovna sekcija, saj je začutila potrebo mladih, večinoma

Zbrane je uvodoma pozdravil Zdravko Klevišar, podpredsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS, in izpostavil, da si sekcija prizadeva za strokovnost, poslovnost, razvoj tehnologij in inovativnosti ter izobraževanje na vseh nivojih

naslednikov družinskih tradicij v avtoservisnih podjetjih. Za konec je stroko prosil tudi za pomoč in sodelovanje pri izobraževanju mladih, saj imajo učitelji veliko težav pri odkrivanju skrivnosti ravno pri novih tehnologijah, povezanih z električnimi vozili.

Zelo uporabno vajeniško izobraževanje

Izobraževanje avtoserviserjev pa tradicionalno poteka tudi po vajeniškemu sistemu, ki ga vodi naša stanovska organizacija. Koncept, prednosti in možne koristi tako za dijake kot avtoservisna podjetja je predstavil **Mitja Korunovski**, strokovni sodelavec za izobraževanje na OZS. Izpostavil je, da je zbornica s prizadevanji za ponovno uvajanje vajeništva sledila željam številnih obrtnikov in podjetnikov, ki so želeli, da bi mladi iz šol prišli tudi bolj praktično podkovani. Vajeništvo zagotavlja, da se dijaki polovico časa šolanja izobražujejo ob delu na verificiranem učnem mestu v podje-

tju ali obrtni delavnici, bodoči delodajalci pa jih tako učijo praktičnih znanj ter jih spoznajo in pritegnejo k nadaljevanju dela pri njih.

Avtoserviserji s kar štirimi mojstrskimi nazivi

Z vajeništvom je tradicionalno povezano tudi mojstrstvo. Avtoserviserji lahko mojstrski naziv dosežejo v kar štirih poklicih. Pridobljen mojstrski naziv pa dviga ugled, zagotavlja visoko strokovno usposobljenost, vzbuja zaupanje pri naročnikih, prinaša višjo stopnjo izobrazbe in pogoj za mentorstvo.

Sekcija je zanesljiv temelj razvoja stroke

Delo sekcije ter njen pomen in prizadevanja v dejavnosti je zbranim predstavil **Igor Pipan**, sekretar sekcije. Zbranim je navedel, da je pri nas registriranih 3.445 subjektov z dejavnostjo avtoservisiranja, dejansko jo opravlja 2.474 subjektov, od tega pa je kar 1.550 subjektov ali 63 % prostovoljnih članov, dejavnost pa zaposluje kar 10.000 ljudi. Opozoril je tudi na neverjetno tradicijo avtoservisiranja v Sloveniji in izpostavil štiri družine, ki pri nas dejavnost gojijo že več kot sto let. Avtoserviserji morajo zato s ponosom razvijati svojo dejavnost, jo vztrajno širiti med mlade in še naprej povezano delati v sekciji.

Miran Andrejek, predsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS, je izpostavil vrsto aktualnih odprtih vprašanj, zbrane člane je pozval k sodelovanju in poudaril, da je edino skupna in dobro povezana pot vseh v stroki porok za uspeh in oblikovanje čim boljših pogojev dela v panogi.

Odmore med strokovnim srečanjem so avtoserviserji izkoristili za prijetno medsebojno stanovsko druženje in povezovanje ter ob tem odprli tudi marsikatero novo temo za zaključno razpravo.

Prihodnost električne mobilnosti in njene pasti

Zaključna tema dopoldanskega dela strokovnega srečanja je bila namenjena električni mobilnosti, ki jo je zbranim v izvrstnem in inženirsko realnem predavanju predstavil mag. Matej Ozebek, ravnatelj VSŠC, opisal je stroškovne vidike, razvojne možnosti in prihodnost električne mobilnosti ter ob tem izpostavil tudi številne pasti, ki potrošnike in avtoservisno stroko čakajo ob tem. S praktično predstavitevjo vzdrževanja baterij električnih vozil ga je za konec nadgradil še **Janko Svet** iz podjetja BMW Selmar ter zbranim predstavil visoko tehnološko zahtevnost vzdrževanja in popravila baterij, ki terja veliko znanja in previdnosti.

Le skupaj in povezani v reševanje problemov panoge

Po odmoru in času, ki so ga avtoserviserji namenili ogledu sejma, se je dan odprtih vrat popoldan nadaljeval s predavanji in vodenimi razgovori med gosti iz stroke in udeleženci o aktualnih temah v avtoservisni stroki.

Z uvodom je začel **Miran Andrejek**, predsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS, izpostavil je vrsto aktualnih odprtih vprašanj, s katerimi se ukvarja sekcija v odnosu do strokovnih in državnih institucij, zakonodaje, izobraževanja ter nenazadnje tudi sodelovanja z zavarovalnicami. Člane je pozval k sodelovanju in podpori pri prizadevanjih sekcije ter poudaril, da je edino skupna in dobro povezana pot vseh akterjev v stroki porok za uspeh in oblikovanje čim boljših pogojev dela v panogi.

Praktični vidiki pravnih vprašanj stroke

Sledila mu je odvetnica **Alja Fakin**, ki je pripravila praktični predavanji na temo Zakona o varstvu potrošnikov in sklepanju pogodb ter z udeleženci razvila zanimivo medsebojno razpravo, polno praktičnih primerov in nasvetov neposredno iz dela.

Nova kolektivna pogodba

Sklop predavanj je zaključila **Nina Ličar**, svetovalka Svetovalnega centra OZS, s temo veljave kolektivne pogodbe za avtoserviserje in razpravo o tem, kaj kolektivna pogodba v praksi določa.

Razvoj dejavnosti ob podpori stroke in strokovnih srečanj

Za konec res obširnega strokovnega srečanja so avtoserviserji v sproščenem vzdušju razpravljali še o pomenu znanja in izkušenj v avtovleki ter vrsti drugih tem, ki so se med udeleženci porajale sproti ter širile obzorja ter strokovno in poslovno znanje, mnoge pa bodo tudi izhodišča za nova srečanja ali delo sekcije.

Prihaja že prvi seminar!

Tik pred izidom revije pa je sekcija eno od izhodišč že realizirala. Na tem mestu lahko zato najavimo strokovno izobraževanje na temo Varno reševanje in vleka motornih vozil z visokonapetostnimi sistemi, ki v praksi, kot se je izkazalo v razpravi na strokovnem srečanju, predstavlja zelo velik tehnični in varnostni izziv. Celodnevni seminar bo 20. junija, več o njem pa poiščite na spletni strani sekcije www.avtoserviser.si.

ANTON ŠIJANEC

ŠKOFJA LOKA

Tudi TOP 2023 ni razočaral

OOZ Škofja Loka v sodelovanju z Razvojno agencijo Sora in ob finančni podpori občin Škofja Loka, Gorenja vas-Poljane, Žiri in Železniki vsako leto organizira Teden obrti in podjetništva na Loškem – TOP. Letošnji že šestnajsti Teden obrti in podjetništva je potekal od 15. do 19. maja.

Začel se je z obiskom Industrijske cone Todraž v Gorenji vasi, kjer nas je prijazno sprejel **Tomaž Potočnik**, direktor podjetja Topos Hotavlje d.o.o. ter predsednik nadzornega odbora ter Sekcije gradbincev pri OOZ Škofja Loka. Pod njegovim vodstvom smo spoznali zgodovino nastanka Industrijske cone in si ogledali nekaj podjetij. Po ogledu je sledil pogovor na temo gospodarskega razvoja občine, na katerem sta sodelovala **Milan Čadež**, župan občine Gorenja vas – Poljane, in **Marko Lotrič**, predsednik Državnega sveta RS in OOZ Škofja Loka. Razgovor je vodil direktor Razvojne agencije Sora **Gašper Kleč**. Obisk Industrijske cone Todraž je bil zasnovan z namenom, da se udeleženci seznani z njenimi zmogljivostmi, inovativnostjo ter potencialom za gospodarski razvoj območja.

Naslednji dan je pod vodstvom **Sare Oblak Speicher** potekal Top dogodek. Od prvih vtisov do uresničitve velikih vizij, ki je bil namenjen širši javnosti. Predstavljene so bile zmotne in prepričanja o prvih vtisih, ki nas ovirajo pri zastavljanju in uresničitvi ciljev, kako si zamislimo

nove možnosti, ideje, cilje, katere ključne miselne premike potrebujemo in kako zanje pridobimo pogum ...

Sreda je minila v znamenju dveh dogodkov, ki je bila v prvi vrsti namenjena mladim. Dijaki Gimnazije Škofja Loka so lahko spremljali motivacijski pogovor, ki smo ga poimenovali Karierni razvoj naših gimnazijcev. Svoje gimnazijske in življenjske izkušnje je s sedanjimi dija-

TOP 2023 se je začel z obiskom Industrijske cone Todraž v Gorenji vasi. Namen obiska je bil seznanitev z zmogljivostmi, inovativnostjo ter potencialom cone za gospodarski razvoj območja.

ki delilo osem nekdanjih gimnazijcev z namenom, da dijakom predstavijo svojo karierno pot po zaključku srednješolskega izobraževanja. Gostje so tako bili **Nataša Bokal**, nekdanja alpska smučarka in sedaj trenerka smučarskih disciplin, **Matjaž Zupan**, pevec skupine California, **dr. Franci Petek**, nekdanji smučarski skakalec, sedaj pa direktor Zavoda za šport Planica, **Sara Oblak Speicher**, poslovna coachinja in svetovalka, povabilu se je odzval tudi **Tine Radinja**, župan občine Škofja Loka, pa tudi **Nejc Jemec**, odgovorni urednik Vala 202. Poseben gost je bil aktualni profesor kemije na šoli **Gašper Murn**, ki se poleg poučevanja ukvarja še z gledališko režijo in igro ter petjem. Da je pogovor potekal v sproščnem in zabavnem vzdušju je poskrbela nekdanja gimnazijka, sedaj pa televizijska voditeljica **Monika Tavčar**.

Osem nekdanjih dijakov Gimnazije Škofja Loka je svoje gimnazijske in življenjske izkušnje delilo s sedanjimi dijaki.

S pomanjkanjem kadrov, znanj in kompetenc, ki jih potrebujemo za opravljanje svojega dela, se srečujemo dnevno na različnih področjih. Katere veščine pa bomo potrebovali pri načrtovanju kariere, so res klasični poklici obsojeni na pozabo, kateri so poklici prihodnosti, pa so se spraševali udeleženci **okrogle mize na radiu Sora**. Poklici prihodnosti niso le novi profili, temveč tudi pozabljeni poklici, ki so pomembni za vsakdanje življenje. Nanje pomembno vplivajo nove tehnologije, ki se jim bo potrebno prilagoditi.

Program letošnjega TOP-a sta dopolnila še dva dogodka, ki sta bila izpeljana v okviru posameznih projektov, in sicer dogodek z naslovom Virtualna kreativnost, ki je potekal v Coworkingu in inkubator centru Škofja Loka ter srečanje rokodelcev z naslovom Izzivi in novosti v rokodelstvu, ki je potekal v okviru SPOT Svetovanja Gorenjska. Na njem so bile med drugim predstavljene tudi novosti, ki jih prinaša novi Zakon o ohranjanju in razvoju rokodelstva, ki je trenutno v postopku sprejemanja v Državnem zboru.

Podeljene tudi denarne nagrade dijakom Šolskega centra Škofja Loka

Tudi letos je višek programa predstavljala otvoritev razstave izdelkov dijakov Šolskega centra Škofja Loka, na kateri je OOO Škofja Loka tako kot vsa leta do sedaj najbolj inovativnim in kreativnim dijakom podelila denarne nagrade v skupni neto vrednosti 2.000 evrov.

Otvoritev razstave in hkrati podelitev denarnih nagrad najboljšim dijakom je potekala 17. maja v Sokolskem domu. Nagrade škofjeloška zbornica sicer podeljuje od leta 2010, z izjemo leta 2020. Sprva so bile namenjene le dijakom Srednje šole za lesarstvo Škofja Loka, leta 2011 pa se je nagradni sklad povečal in v razpis so se vključili še dijaki Srednje šole za strojništvo Škofja Loka, saj obe šoli delujeta v okviru Šolskega centra Škofja Loka. Zbornica je tako, vključno z letošnjim letom, doslej razdelila dijakom denarne nagrade v skupni neto višini več kot 25.000 evrov.

Prisotne je najprej pozdravil **Marko Lotrič**, predsednik Državnega sveta Repu-

blike Slovenije, nato pa še **Tine Radinja**, župan Občine Škofja Loka, **Franc Tolar**, direktor razvoja v podjetju Alpes d.d. in **Martin Pivk**, direktor Šolskega centra Škofja Loka, nato pa je sledil najbolj pričakovan trenutek – razglasitev nagrajencev.

Za **področje lesarstva** je komisija, ki so jo sestavljali **Jernej Markelj**, **Jure Zupanc** in **Damijan Kržišnik** iz OOO Škofja Loka ter **Jože Jarc** iz Srednje šole za lesarstvo, podelila prvo nagrado v višini 500 evrov **Roku Stanoniku** za izdelavo klubske mize iz lesa oreha in epoxy smole (mentorja: Janez Belič in Klemen Mezeg), drugo nagrado in 300 evrov **Filipu Ruparju** za rezbarjeno omarico (mentorja: Peter Kurnik in Klemen Mezeg), tretjo nagrado in 200 evrov pa je prejel **Klemen Iglič** za izdelavo stola (mentorja: Aleš Malnarič in Jože Gregorc).

Komisija se je odločila, da podeli tudi simbolično nagrado, ki jo je prejela dijakinja **Saša Dolenc** za izdelavo omarice za piano (mentorja: Peter Kurnik in Klemen Mezeg).

Za **področje strojništva** pa je komisija, ki so jo sestavljali **Roman Jenko** in **Nejc Križaj** iz OOO Škofja Loka ter **Franc Jelenc** iz Srednje šole za strojništvo, podelila prvo nagrado – 500 evrov **Domnu Filipiču** za superkart (mentor: Matjaž Luznar), drugo nagrado v višini 300 evrov je prejel **Žan Luka Ažbe** za sekalnik vej (mentor: Matjaž Metaj), tretjo nagrado

Tudi letos je višek programa predstavljala otvoritev razstave izdelkov dijakov Šolskega centra Škofja Loka, na kateri je OOO Škofja Loka tako kot vsa leta do sedaj najbolj inovativnim in kreativnim dijakom podelila denarne nagrade v skupni neto vrednosti 2.000 evrov.

v višini 200 evrov pa **Marko Kejžar** za izdelavo kiper kesona (mentor: Tomaž Bogataj).

Že po tradiciji je podjetje Tri krone d.o.o. iz Škofje Loke podelilo še posebno nagrado za inovativnost v višini 200 evrov, ki jo je tokrat prejel **Luka Rant** za izdelavo resonančnega izpuha in predelavo motorja (mentor: Tomaž Bogataj). Iskrene čestitke vsem nagrajencem ter njihovim mentorjem.

PETRA DOLENC,
SLIKE: ARHIV OOO ŠKOFJA LOKA

Za področje lesarstva je prvo nagrado prejel Rok Stanonik, ki je izdelal klubsko mizo iz lesa oreha in epoksi smole.

Naj podjetna pozitivna 2022

Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor je 25. maja v Sodnem stolpu na Lentu organizirala prireditev ob razglasitvi Naj podjetne pozitivne 2022. Izmed štirinajstimi zbranimi »podjetnimi pozitivimi« je na podlagi spletnih glasov zmagala izjava Gordane Jezernik: »Rada pomagam ljudem, ker so mi besede mojih strank 'hvala, ker obstajate' neprecenljive.«

Avtorji izjav Podjetne pozitivne z gostitelji in gosti.

V Območni obrtno-podjetniški zbornici Maribor spodbujamo pozitivno naravnost. Ob vseh resnih izzivih, težavnih okoliščinah in ob negotovosti, ki so jim vsakodnevno izpostavljeni obrtniki in podjetniki je dobrodošlo, da se skupaj z njimi spomnimo tudi na drobne dobre malenkosti, ki jih (in nas) opogumljajo.

Projekt Podjetna pozitivna je nastal leta 2021. Skozi vse leto smo zbirali opogumljajoče misli naših članov, ki jih vodijo pri njihovem delu, in maja lani pripravili prvi dogodek ob razglasitvi Naj

podjetne pozitivne. Projekt smo nadaljevali tudi letos in v enem letu ponovno zbrali 14 podjetnih pozitiv, naj podjetno pozitivno pa smo razglasili 25. maja.

Voditelja dogodka, **Mojca Pehant** in **Robert Levstek**, sta nas zanesljivo popeljala skozi celoten program, v katerem smo imeli tudi priložnost prisluhniti ministrici za digitalno preobrazbo **Emiliji Stojmenovi Duh**, ki je poudarila pomen sodelovanja. Poudarila je tudi pomembnost pozitivne naravnosti. Na dogodku sta nas pozdravila tudi predsednik OOO Maribor **Marko Gorjak** ter predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar**.

Med programom smo imeli priložnost prisluhniti tudi navdihujočim pogovorom z lastniki uspešnih podjetij, kot sta **Aleš Pulko** iz podjetja Pulko ventili Ruše d. o. o. ter **Aleš Babič** iz podjetja Ekosen d. o. o. Dotaknili smo se tudi teme družinskega podjetništva, ko smo gostili **Heleno Krevh Zorec** in bodočo potencialno naslednico podjetja Neonart d. o. o. **Špelo Zorec**.

Naj podjetna pozitivna 2022, ki je prejela največ glasov v izboru, ki je potekal preko spleta, se glasi: »Rada pomagam ljudem, ker so mi besede mojih strank

'hvala, ker obstajate' neprecenljive.« Njena avtorica je **Gordana Jezernik** iz podjetja PHI laser Slovenija, ki že vrsto let uspešno opravlja storitve odstranjevanja tatujev in vrisanih obrvi, in pravi, da je to njena strast.

Ob tej priložnosti je bila Gordana nagrajena s Trtinim kipcem, ki ga je ustvarila ustvarjalka skulptur in lesenih izdelkov Maruša Polajnar, ki ustvarja pod blagovno znamko Woodliner.

Dogodek Podjetna pozitivna je bil obarvan s prijetno atmosfero, ob kateri smo uživali v glasbi dua Nejca in Tilna, tako med uradnim delom kot tudi po prireditvi. Poleg tega je za kulinarično razvajanje poskrbela ekipa Nana catering, medtem ko je Hiša Joannes Protner poskrbela za odlično vinsko spremljavo.

Takšni dogodki nas resnično povezujejo, v prijetnem in pozitivnem vzdušju se spletajo številne vezi in kreirajo novi skupni cilji.

URŠKA ŽIVKO, FOTO: NATALIJA JELUŠIČ BABIČ, BLAŽ ČRNIČ

»Izjave naših podjetnikov in obrtnikov so zrcalo zgodb vsakega podjetnika, ki si prizadeva za uspeh zato, da smo lahko kot družba vsak dan boljši. Želel bi si, da v podjetništvu in v življenju vsakogar prevlada optimizem nad pesimizmom. Verjamem, da je projekt Naj podjetna pozitivna temu cilju v dobro oporo,« je na dogodku med drugim dejal predsednik OOO Maribor Marko Gorjak.

Gordana Jezernik, avtorica Naj podjetne pozitivne 2022

Obrtniki so se potepali po Goriških Brdih

V soboto, 13. maja 2023, smo se metliški obrtniki potepali po Goriških Brdih, ki so znana po številnih vinogradih na hribčkih, po vinarjih, sadjarjih in kmečkih turizmih. Potep je bil prvi enodnevni izlet v zgodovini metliške zbornice, a glede na odzive udeležencev zagotovo ne zadnji.

Najprej smo se ustavili na Kostanjevici nad Novo Gorico, kjer smo spoznali zanimivo zgodovino cerkve in k njej prizidanega frančiškanskega samostana. Sprehodili smo se še po bogati samostanski knjižnici, katere začetki segajo v 16. stoletje in je od leta 1952 zaradi svojih dragocenosti kulturni in zgodovinski spomenik. Posebna zanimivost je kakih 30 prvotiskov in slovnica Adama Bohoriča Zimske urice iz leta 1584 z avtorjevim lastnoročnim posvetilom.

Ogledali smo si še grobnico francoske kraljevske rodbine Bourbonov pod cerkvijo in se sprehodili po samostanskem vrtu z zbirko zgodovinskih vrtnic bourbonk, ki v teh dneh lepo cvetijo in dišijo.

Po ozki cesti smo nato zapeljali na Sabotin do Parka miru. V času 1. svetovne vojne je bil Sabotin področje, kjer so potekale težke bitke in nam še predobro znana Soška fronta. S sprehodom skozi jarke in rove ter z obiskom kaverne je bilo z razlago lokalnega vodnika še vedno mogoče zaznati grozljive prizore in težke razmere, ki so bile tu v času soških bitk.

Sončni žarki so nas pospremili na hrib Gonjače, kjer so se mnogi podali na 23 metrov visok razgledni stolp in uživali v razgledu po širši okolici, nato nas je pot vodila v vas Šmartno, geografsko središče Goriških Brd. Sprehod med lepo urejenimi in obnovljenimi ozkimi ulicami je bil prav prijetno potovanje skozi čas. Kosilo z lokalno hrano so nam pripravili v Hiši kulinarike. K dobri hrani spada še dobra kapljica. Zadnja postojanka tega dne je bil še vinar Sosolič v Zalem Bregu, kjer smo v prijetnem ambientu poskusili 5 odličnih vrst vina.

Polni novih vtisov, doživetja hrane in briškega vina smo še malo uživali na toplem soncu, nato pa se je bilo le potrebno odpraviti proti domu. Potepanje

po Goriških Brdih je bil prvi enodnevni izlet v zgodovini metliške obrtne zbornice. Dobro razpoloženi udeleženci smo se strinjali, da si poleg tradicionalnih

večdnevni izletov želimo tudi takih krajših in jih bomo na zbornici za naše člane pripravljali tudi v prihodnje.

JOŽICA BAJUK

Udeleženci enodnevnega potepa po Goriških Brdih.

NOVA GORICA

Festival goriške obrti in podjetništva presenetil s kreativnostjo podjetnikov

V torek, 23. maja, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica center Nove Gorice spremenila v mesto tisočernih doživetij. O tem priča tudi več kot 10.000 obiskovalcev, ki se je čez dan z velikim zanimanjem sprehodilo po prizorišču in zadovoljilo malodane vse čute. Na račun številnih dogodkov v dogodku je festival postal sinonim mesta doživetij in se s tem usedel v srca vseh obiskovalcev. Velik del dogodka so bili prav podjetniki in obrtniki, ki so z izjemno kreativnostjo predstavljali svoje dejavnosti, vse s ciljem, da presenetijo in navdušijo.

Primarni cilj Festivala goriške obrti in podjetništva je bil vse doslej predvsem v tem, da se obrtniki in podjetniki predstavijo širši javnosti, se z njo povežejo in opozorijo nase ter na svojo dejavnost. Takšni odnosi pa nedvomno vodijo tudi k krepitevi odnosa do lokalnega okolja, v katerem ta javnost živi, se zaposluje, se ozavešča in nenazadnje usmerja mlade generacije pri poklicnih usmeritvah in iskanju zaposlitve. Koncept, ki ga je zbornica začela letos konkretno zasledovati s tem dogodkom, pa še bolj intenzivno vključuje vse lokalne akterje, kot so osnovne in srednje šole, mladi podjetniki in prevzemniki, gasilci, vojska, policija, zdravstvene institucije, klubi, društva,

radio in še bi lahko naštevali. Doživetja, ki so jih ustvarjala podjetja in obrtniki s ciljem predstavitve, so zato bila le eno izmed presenečenj. Da ne omenimo slovesnega odprtja s častno gardo Slovenske vojske, pihalnega orkestra Glasbene šole Nova Gorica, policije, ki je pritegnila pozornost s konjeniško in specialno enoto ter velikim presenečenjem – vrhunskim športnikom Domnom Prevcom, ter nazadnje Mini Planico, kjer so se lahko najmlajši preizkusili v »mini skokih«.

Ne samo doživetja, tudi okusi

Seveda pa niso bila samo doživetja tista, ki niso poznala meja, temveč tudi okusi! Restavracije, ki so za svoj rajon iz-

je tudi v središču samega prizorišča, kjer so svoje mesto zavzeli osnovnošolci, ki so se s pomočjo Mojce Trnovce, žirantke iz šova Mali šef Slovenije, potegovali za zmago v štafetnem tekmovanju v peki palačink. Vsak kotiček je nudil svojevrstno doživetje, med katerimi tudi ne gre spregledati kolesa sreče, ki je skozi cel dan razveseljevalo mimoidoče s številnimi darili. Obiskovalce so presenetila tudi večja lokalna podjetja, ki so se letos odločila biti del tega povezovalnega dogodka, med drugim tudi Goriške lekarne, Bolnišnica dr. Franca Derganca, Zdravstveni dom Nova Gorica in NIJZ, Slovenska vojska, policija in gasilci. Eden izmed razlogov za to je med drugim tudi promocija dejavnosti in poklicev, saj tako širom Slovenije kot tudi v Evropi, že nekaj let potekajo intenzivna ozaveščanja s področja promocije poklicev in je zato nedvomno učinek toliko večji, ko se za skupni cilj zavzamejo vsi vpleteni akterji. V poznih popoldanskih urah pa se je pod odrom zbralo več ljudi, ki so želeli dočakati zmagovalko izbora Kraljice vrtnic 2023.

Takšnih priložnosti, kot je Festival goriške obrti in podjetništva, je malo, če že ne premalo. Iz tega razloga je za vsakogar, ki želi biti del nečesa večjega, predvsem pa v mreži povezanih, udeležba na takšnem festivalu, ključnega pomena. Festival goriške obrti in podjetništva zato ni zgolj eden izmed dogodkov na koledarju. Je odličen odgovor na točno tisto, kar regija potrebuje.

JASNA LAZAR

Festival goriške obrti in podjetništva so odprli (z leve) predsednik OZS Blaž Cvar, predsednik OOOZ Nova Gorica Primož Černič in župan mestne občine Nova Gorica Samo Turel.

brale zelenico v Bevkovem parku, so nehoti širile omamne vonjave in zadrževale množice ljudi pozno v večer. Dišalo

Dan obrti in podjetništva

V petek, 12. maja 2023, je bil v Tolminu prvi Dan obrti in podjetništva. Že dopoldne je Tolmin dobil »novo ulico«, na kateri so bile osnovnošolcem iz Posočja predstavljene posamezne obrti in deficitarni poklici, predstavila pa so se tudi lokalna podjetja, podjetniki ter nekatere službe zaščite in reševanja. V popoldanskem času je OOO Tolmin zainteresirano javnost povabila še na okroglo mizo, ki je naslavljala izzive pridobivanja in izobraževanja kadrov v Posočju, tej pa je sledilo še srečanje obrtnikov in podjetnikov, ki ga je zaokrožila podelitev nagrad jubilentom za pretekla tri leta.

Tako imenovano Ulico obrti in podjetništva je z namenom interaktivne predstavitve poklicev pripravila Območna obrtno-podjetniška zbornica Tolmin v sodelovanju z vsemi tremi posočskimi občinami (Občino Bovec, Občino Kobarid in Občino Tolmin) ter Posočskim razvojnim centrom (PRC).

Mladi so lahko na stojnicah Mestnega trga in v avli Kinogledališča Tolmin

spoznavali več kot 20 poklicev – med njimi poklic mehatronika, kovinarja, orodjarja, konstruktorja, kuharja, natakarja, frizerja, kozmetika, cvetličarja, gradbinca, vodovodarja, električarja, avtokleparja, mehanika, avtoličarja, vulkanizerja, oblikovalca spletnih strani, računalničarja, kmeta, policaja, vojaka, reševalca, gasilca ...

V popoldanskem času je OOO Tolmin zainteresirano javnost povabila še na okroglo mizo, ki je naslavljala izzive pridobivanja in izobraževanja kadrov v Posočju. Na odru Glasbene šole Tolmin je sogovornike in druge povabljene goste najprej nagovorila predsednica OOO Tolmin **Anica Kanalec Prešeren**, besedo pa nato prepustila direktorju PRC **Simonu Škvoru**, ki je povezoval okroglo mizo. Ta je uvodoma predstavil, kot se je izrazil, »statistično drobovje Posočja«, ki po indeksu staranja prebivalstva kot tudi deležu prirasta in aktivnega prebivalstva ne kaže ravno optimističnih obetov. Kot je ugotavljal, je problem kompleksen in zapleten ter brez poguma, drznosti, ustreznega načrtovanja ter pisanja oziroma prenosa dobrih zgodb težko rešljiv.

Svoje mnenje na kadrovske probleme v Posočju in širše so sprva podali člani upravnega odbora OOO Tolmin in podjetniki **Renata Komar**, **Aleš Poljak**, **Marijan Gorenjšček** ter direktor enote Hidre Advancetec **Rudi Kragelj**. Z veseljem so prisluhnili **Tadeju Beočaninu**, županu Občine Ajdovščina, ki je predstavil ukrepe, s katerimi so v občini kar nekaj

razvojnih trendov uspešno obrnili sebi in plus (npr. dvignili prirast, zagotovili stanovanjske kapacitete, povečali število delovnih mest in rast dodane vrednosti itd.). Tamkajšnja občina namreč velja na področju razvojnega prehoda za eno od slovenskih gazel.

V nadaljevanju so o razvojnih projektih in načrtih spregovorili še vsi trije posočski župani **Valter Mlekuž**, **Marko Matajurc** in **Alen Červ**. Ob tem so opozorili tudi na težave, ki jim preprečujejo, da bi določene ukrepe, s katerimi bi lahko nudili podporo gospodarstvu in zagotavljali ustrezne kadre, izvedli hitreje.

Kot zadnji je svoje mnenje na situacijo podal ravnatelj OŠ Dušana Munih **Ciril Makovec**, ki je na problematiko pogledal z vidika vzgoje in izobraževanja. Poudaril je, da šole sicer lahko navdušijo otroke za določen poklic, vendar pa brez ustrezne podpore staršev na dolgoročno navdušenost ne gre računati.

Okrogli mizi je sledilo še srečanje obrtnikov in podjetnikov, ki ga je zaokrožila podelitev nagrad jubilentom za pretekla tri leta. Predsednica Anica Kanalec Prešeren je uvodoma izrekla iskreno zahvalo članicam in članom upravnega odbora in skupščine OOO Tolmin za ves vložen trud v organizacijo celodnevne zborničnega dogodka ter iskreno čestitala jubilentom in vsem obrtnikom, ki delujejo in se razvijajo v Posočju, zbrane pa je pozdravil tudi podpredsednik OZZ **Zoran Simčič**. Za dobro voljo in razpoloženje je skrbel Tilen Artač, za gurmanske užitke pa članica Renata Komar z ekipo.

VESNA MAVER

Zbrane je na večerni slovesnosti nagovoril tudi podpredsednik OZZ Zoran Simčič.

Na okrogli mizi v okviru Dneva obrti in podjetništva so govorili o kadrovskih izzivih v Posočju.

Predsednica OOO Tolmin Anica Kanalec Prešeren v družbi Tilna Artača, ki je skrbel za dobro razpoloženje zbranih.

Tolmin je dobil »novo ulico«, na kateri so bile osnovnošolcem iz Posočja predstavljene posamezne obrti in deficitarni poklici, predstavila pa so se tudi lokalna podjetja, podjetniki ter nekatere službe zaščite in reševanja.

Prejemniki jubilejnih priznanj za minula tri leta.

Že 40 let radostno pojemo pesem

Obrtniški mešani pevski zbor Notranjska je 20. maja v Rovtah pripravil 38. revijo obrtniških pevskih zborov Slovenije. Sprva so udeležbo potrdili vsi obrtniški zbori, nato je neugoden razplet okoliščin dvema zboroma onemogočil nastop. Zapelo je blizu 100 pevk in pevcev v treh moških in dveh mešanih zasedbah.

Sodelujoči na 38. reviji obrtniških pevskih zborov ob prepevanju skupne pesmi *Pa se sliš'* zborov, pevke na odru, pevci vzdolž dvorane
(foto: Foto Viktor, Žiri).

Revije obrtniških pevskih zborov so enkratna in med obrtniškiimi prostočasnimi dejavnostmi najdlje trajajoča oblika povezovanja in druženja, ki so, razen prekinitve v času epidemije, letos dosegla svojo 38. izvedbo. Prireditelj, ki se seli iz kraja v kraj, od koder prihajajo zbori, teče že svoj peti krog.

Leta 1983 je predsednik takratnega Obrtnega združenja Dravograd **Jani Kavtičnik** spodbudil in organiziral prvo revijo obrtniških pevskih zborov. Na njej je za-

pelo četvero zborov, kasnejše revije pa se lahko pohvalijo tudi z udeležbo več kot desetih zborov in s prek 600 poslušalci. Z leti številčnost v zborih pada, večja se delež zrelejših pevcev. Če pevci, ki v zborih vztrajajo, ne bi bili ponosni na svoje zборе in zavezanost obrtništvu, bi verjetno že temu in onemu zboru pošla sapa. Zdaj jih deluje še sedem.

Poslanstvo obrtniškega petja je pri-
spevati svoj delež k ohranjanju lepih slovenskih pesmi in k širjenju splošne kul-

ture med obrtniki in podjetniki ter širše. Na letošnji reviji so zbori z Gorenjske, Štajerske, Zasavja in Notranjske zapeli 15 pesmi ter eno skupno; kadar se zbori srečajo, ne morejo mimo skušnjave, da bi tudi družno zapeli.

Nastopajoče in poslušalce so pozdravili župan Občine Logatec **Berto Menard**, ki je poudaril pomen slovenske ljubiteljske kulture ter ponos, da se vseslovenska revija zborov odvija v Rovtah, zelo lepi in urejeni hribovski vasici. V imenu vodstva Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je **Franc Vesel** izpostavil pomen tovrstnega druženja in povezovanja, ki živi že od leta 1983, kar je dolga tradicija, na katero je obrtno-podjetniška zbornica izredno ponosna. Po besedah predstavnika gostiteljske zbornice, direktorja OOO Logatec **mag. Dejana Šramla**, pa obrtniško petje ni le generator kulturnega življenja med obrtniki, temveč tudi generator socialnih stikov, kar tudi vpliva na kakovost pevčevega življenja.

Lepo se je ozreti na štiridesetletno pevsko dejavnost med obrtniki in podjetniki. Pevci radi povedo, da je za njimi vesel in navdušujoč čas. »Verjamemo, da smo poslušalcem na revijah in drugih nastopih pokazali, kaj zmoremo obrtniki, pri njih zaposleni in njih bližnji poleg svojega poklica še narediti, (po)ustvariti, v svet prinesiti dobrega, srcu in duši prijaznega. Skupaj bomo vedno našli nove poti k sreči in radosti, predvsem poti do poslušalcev,« pa je izpostavil **Janez Goštiša** iz Logatca, pobudnik organizacije tokratne revije, tri desetletja sodelujoč na revijah tudi kot zborovodja »Notranjske«.

DEJAN ŠRAMLA

NA 38. REVII OBRRTNIŠKIH PEVSKIH ZBOROV SLOVENIJE SO NASTOPILO:

- Obrtniški pevski zbor Kranj pod vodstvom **Borisa Ježa**
- Moški pevski zbor Radomlje, ki ga vodi **Primož Leskovec**
- Obrtniški mešani pevski zbor »Notranjska« z zborovodkinjo **Mihaelo Kavčič**
- Moški pevski zbor Obrtnik Slovenska Bistrica – Polskava, že triinšdesetletič pod vodstvom **Nevenke Gril Hamershak**
- Mešani pevski zbor Ladko Korošec, prvič pod vodstvom **Tjaše Judež**

Na letnem srečanju so se zbrali prevozniki iz Kamnika in Komende

Prevozniki, člani OOO Kamnik, so se danes zbrali na letnem srečanju, na katerem so govorili o izzivih v dejavnosti, pri čemer so v ospredje postavili vprašanje kadra, mobilnostni paket, kolektivne pogodbe in se dotaknili tem, ki so aktualne v lokalnem okolju. Poudarili so še pomen sodelovanja, dialoga in povezovanja.

Zbrane sta poleg gostiteljev, predsednika OOO Kamnik **Tomaža Sodnika** in predsednika sekcije prevoznikov OOO Kamnik **Srečka Škerjanca**, uvodoma pozdravila tudi župan občine Komenda **Jurij**

Kamniški podžupan Uroš Pirc je kolegom zagotovil, da je občina naklonjena lokalnim prevoznikom.

Kern in podžupan občine Kamnik **Uroš Pirc**, tudi sam prevoznik. Medtem ko sta predstavnik zbornice izrazila zadovoljstvo nad številom udeležencev in se zahvalila sponzorjem, ki so pomagali pri organizaciji dogodka, sta predstavnik lokalnih oblati izpostavila pomen dialoga in pripravljenost na sodelovanje.

Srečanja se je udeležil tudi predsednik Sekcije za promet pri OZS **Peter**

Pišek, ki je predstavil aktivnosti sekcije in zbornice na področju zastopanja. Izpostavil je teme, kot so pomanjkanje kadra, subvencije, poklicno zavarovanje, inšpekcijski nadzori, digitalizacija, in dodal, da med sekcijo in ministri, katerih pristojnosti vplivajo na delo prevoznikov, teče stalen dialog. Omenil je še dogovore sekcije z Ekoskladom, SID banko in Borzenom ter izrekel nekaj kritike na račun DARS-a. Poleg tega je zbrane še pozval, naj bodo aktivni člani, naj sodelujejo z zbornico in prispevajo svoje predloge, pripombe in ideje, saj bo zbornica s tem imela več informacij in bo lahko bolj učinkovito zastopala njihove interese v odnosu z državo.

Sekretarka Sekcije za promet pri OZS **Natalija Repanšek** je kamniškim prevoznikom predstavila novosti v okviru mobilnostnega paketa, evropske uredbe, katere namen je izboljšati delovne pogoje voznikov, prispevek k varnosti v cestnem prometu, posodobiti pogoje o dostopu do trga prevoza blaga, uvesti posebna pravila o napotitvi voznikov v mednarodnem prometu. Od **Nine Ličar**, svetovalke OZS za delovno pravo, so izvedeli, kako določiti, katera kolektivna pogodba velja za posamezno dejavnost, **Gregor Bogme** iz Zavarovalnice ARAG pa jim je predstavil prednosti zavarovanja pravne zaščite v prevozniskem podjetju.

Glede na to, da se bo v roku treh let vsak delodajalec srečal s tujo delovno silo oziroma bo sam posegal po tem kadru, kot je dejal **Ožbej Prinčič Omahen**, ki se ukvarja s posredovanjem pri najemu tuje delovne sile, jim je povedal, kako se tega lotiti, kaj vse je pomembno vedeti in upoštevati in kako pravilno izpeljati celoten postopek.

Z leve: Peter Pišek, predsednik Sekcije za promet pri OZS, Ožbej Prinčič Omahen, Srečko Škerjanc, predsednik sekcije prevoznikov pri OOO Kamnik, in sekretarka OOO Kamnik Barbara Jančar Rozman.

V sklepnem delu so se dotaknili izzivov na lokalnem območju. Izpostavljena je bila obremenjena cesta med Komendo in Vodiciami, kar v Komendi povzroča zastoje, v Kamniku pa še največ težav povzroča prah v okolici »borotane«. Komendski župan Kern je dejal, da se zavedajo, da je ustrezna infrastruktura nujno potrebna, in povedal, da se že pogovarja jo z DARS-om, ter poudaril, da na občini delajo vse, kar je v njihovi moči, da se zadeva reši. Tudi v Kamniku so predstavniki občine, kot je zagotovil podžupan Pirc, na strani iskanja rešitev, ne na strani zaviranja le-teh.

EVA MIHELICH

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **OBRTNIK LETA 2023**

Priznanje »Obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju obrtništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Obrtnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- do vključno 20 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Obrtnika leta« so, da:

- delo opravlja na obrtni način, skladno z opredelitvijo v Obrtnem zakonu,
- poslovna uspešnost,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA PODJETNIK LETA 2023

Priznanje »Podjetnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju podjetništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Podjetnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- več kot 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Podjetnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na industrijski način,
- poslovna uspešnost,
- strateška usmerjenost,
- globalno delovanje,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja, v katerem posluje, in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice,
- v primeru, da ima prijaviteljenec v lasti več podjetij, mora predložiti konsolidirano bilanco od pooblaščenega revizorja.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora OZS dne 23. 2. 2023

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA NAJSTAREJŠI OBRTNIK LETA 2023

**Priznanje »Najstarejši obrtnik leta«
podeljuje zbornica enkrat letno.**

**Kandidate za podelitev priznanja
»Najstarejši obrtnik leta« lahko predlagajo:**

- predsednik zbornice in podpredsednik upravnega odbora zbornice,
- skupščina zbornice,
- upravni odbor zbornice,
- upravni odbor strokovne sekcije zbornice,
- upravni odbor ali predsednik območne obrtno-podjetniške zbornice.

**Kandidat mora za prijavo na razpis
izpolnjevati naslednji pogoj:**

- članstvo v zbornici.

**Kriterij za izbor »Najstarejšega obrtnika
leta« je:**

- najdaljše obdobje opravljanja dejavnosti.

Izpolnjevanje kriterija se dokazuje s pisnimi dokazili, iz katerih je razvidno obdobje opravljanja dejavnosti, ki jih komisiji posreduje predlagatelj.

Rok za prijavo je 31. avgust 2023.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in sicer v elektronski obliki ali fizično poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Blaž Cvar
Predsednik OZS

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

**”POPUSTI
ZDAJ ZA VSE,
V PODJETJU
IN DRUŽINI.”**

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

Mesec izobraževanj na zbornici

Ena pomembnejših nalog zborničnega sistema je stalno strokovno izobraževanje članov. Za mesec maj lahko rečemo, da je bil v OOO Črnomelj mesec izobraževanj, saj se je v konferenčni dvorani zbornice izobraževalnih dogodkov udeležilo več kot 300 slušateljev.

V sredini meseca je bilo za nosilce dejavnosti in njihove zaposlene organizirano letno izobraževanje na temo higijene živil in kulturo varnosti hrane (HACCP), ki se ves čas spreminja in dograjuje. Na izobraževanju so bili udeleženci seznanjeni z vrstami tveganj in s preventivnimi ukrepi za zmanjšanje le-teh, sledljivostjo, sekundarnimi roki ter

z novostmi na tem področju. Veseli smo bili številčne udeležbe gostincev in živilcev, ki si želijo pravilno ter varno delati in ravnati z živili.

Sledilo je izobraževanje iz Varstva pri delu in požarne varnosti, ki so ga nosilci dejavnosti in njihovi zaposleni dolžni obnoviti vsaki dve leti. Potekalo je kar v sedmih skupinah po posameznih stro-

kah. Tudi tu smo bili veseli velike udeležbe, saj se tako nosilci kot zaposleni zavedajo, da bodo le poučeni izvajalci del prispevali k zmanjšanju nesreč in poškodb pri delu, katere so še vedno pre-pogoste.

Vsa izobraževanja so bila za člane zbornice brezplačna.

TATJANA AUPČ

Udeleženci izobraževanja na temo HACCP.

Ena izmed sedmih skupin udeležencev izobraževanja iz varstva pri delu in požarne varnosti.

VAJENIŠTVO

Potekajo vmesni preizkusi v vajeništvu

Vajenci praviloma ob zaključku 2. letnika opravljajo vmesni preizkus praktične usposobljenosti. Obiskali smo Mizarstvo Jezeršek d.o.o., kjer je vmesne preizkuse opravljalo kar 6 vajencev.

Preizkus se izvaja v obratovalnici, kjer se vajenec praktično usposablja. Di-jak mora strokovnemu nadzorniku oziroma komisiji na vmesnem preizkusu predložiti vajeniški dnevnik za 1. in 2. letnik. Opravljen vmesni preizkus pa je pogoj za vpis v naslednji letnik.

Tokrat smo bili prisotni na vmesnih preizkusih v podjetju Mizarstvo Jezeršek

d.o.o., kjer je vmesne preizkuse opravljalo kar 6 vajencev (na sliki). Bili smo prijetno presenečeni, kako v podjetju zavzeto in z veliko energije delajo z vajenci. To se odraža tudi v njihovem znanju in sami pripravljenosti za delo. Zelo pozitivno!

M. K.

STROJNA AKADEMIJA, PTUJ

Izobraževalni center za novo generacijo strojnikov

Na Ptujju od lanske jeseni deluje Strojna akademija. Z namenom povezovanja gospodarstva in šolstva ter spodbujanja novih generacij strojnikov jo je skupaj s partnerji ustanovilo uspešno ptujsko podjetje Murko. Gre za izobraževalno – razvojni center za strojnike, ki v učnih delavnicah, ki posnemajo realno delovno okolje in so opremljene z vrhunskimi stroji in orodji, pridobivajo potrebna znanja.

Podjetje Murko je sodobno, inovativno storitveno podjetje, ki se ukvarja z izdelavo visoko kakovostnih strojnih delov, ki se uporabljajo v širšem strojništvu. Vse od začetka poslovanja stremijo k visoki kakovosti izdelkov in storitev ter se prilagajajo trendom, času in zahtevam trga.

Tudi ustanovitev Strojne akademije je na nek način odgovor na razmere na trgu dela, hkrati pa so v podjetju Murko s tem uresničili tudi dolgoletne želje in cilje.

V prenovljenem objektu na Špindlerjevi ulici 23 so uredili učno okolje, ki je približek dejanske proizvodnje. V tehnološko dovršenih učilnicah predavatelji uporabljajo najsodobnejšo tehnologijo, največji prostor pa je namenjen učni delavnici, ki je opremljena z vrhunskimi stroji in orodji (klasični rezkalni stroj, klasična stružnica, CNC-stružnica in CNC 5-osni rezkalni stroj za indeksirano in simultano obdelavo).

Komu je namenjena Strojna akademija?

Izobraževalni center Strojna akademija spodbuja aktivnostni razvoj v strojništvu, povezovanje šolstva z gospodarstvom in daje možnost podpore podjetjem za njihov razvoj. Tako ponuja izobraževanja za dijake in študente, nezaposlene, izobraževanja za podjetja in samoplačniške tečaje.

Na področju strojništva nudi možnost pridobivanja kakovostnega in v prihodnost usmerjenega znanja, ki po končanem izobraževanju omogoča samostojno delo za stroji in vzpostavlja

stik z visoko konkurenčno in moderno tehnologijo v Sloveniji.

Akademija ponuja znanje branja načrtov, pravilno uporabo meril in meroslovja, določanje tehnoloških postopkov mehanske obdelave, poznavanje obdelovalnega orodja in pravičen izračun parametrov, programiranje v CAM programih, programiranje na stroju, postopkov izdelave kosov in varno ter pravilno rokovanje s strojem.

Programi Strojne akademije

Dijaki in študenti se aktivno izobražujejo v učilnici s simulatorji in konzo-

lami z osmimi delovnimi mesti, v učni delavnici pa so jim na razpolago klasični in CNC obdelovalni stroji, ki so namenjeni zgolj v izobraževalne namene. Za izobraževanje sta na voljo tudi sodobna merilnica in prostor s 3D tiskalniki različnih tehnologij.

»Zavedamo se velikega pomena znanja in kakovostne priprave mladih na zaposlitev. Z metodo praktičnega pouka neposredno na delovnem območju v proizvodnji vzgajamo mlade, da so se sposobni prilagajati zahtevam hitro spreminjajočega se okolja, so kompetentni v svojem poklicu in konkurenčni

na evropskem trgu,« povedo v Strojni akademiji.

Izvajajo intenzivne tečaje:

- klasični strugar
- klasični rezkalec
- CNC strugar / gnano orodje + Y os
- CNC rezkalec / 3-osno, 5-osno indeksirano + simultano
- programer CAM
- konstruktor CAD

Poleg tega pa Strojna akademija z Zavodom RS za zaposlovanje spodbuja izobraževanje odraslih ali prekvalifikacije poklicev ter eksterno nudi še izobraževalne tečaje odraslih.

Izobraževanje se začne s spoznavanjem teorije v moderni učilnici, kjer

kandidati dobijo začetne osnove strojništva (spoznavajo npr. koordinatni sistem, matematične formule za izračun parametrov, učijo se risanja in branja načrtov ...). Nato na simulatorjih osvajajo znanje programiranja, izobraževanje pa nadaljujejo v delavnici na strojih.

Izobraževanje poteka pod mentorstvom strokovnjakov, ki imajo dolgoterne izkušnje praktičnih usposabljanj dijakov in študentov in večletne izkušnje z delom iz proizvodnje.

»Po uspešno končanem izobraževanju lahko kandidati takoj začnejo delati na stroju. Znanja lahko uporabijo pri svojem delu in s tem pomembno vplivajo na povečanje produktivnosti in

uspešnosti podjetja, v katerem so zaposleni. Hkrati pa novo osvojeno znanje daje dober občutek in vrednost zaposlenih. S tem ko so cenjeni, izboljšujejo tudi kulturo podjetja,« še poudarjajo v Strojni akademiji.

Strojna akademija podpira digitalne novosti

V Strojni akademiji aktivno razvijajo virtualni delovni proces (VDP), s katerim izboljšujejo učne procese in spreminjajo postopke dela iz papirnega v digitalni proces z uporabo AR/VR očal. Poleg tega za partnerje iz tujine izvajajo projekte, v katerih so uporabniki vođeni skozi digitalni proces, pomagajo pa jih tudi pri zahtevnih tehnoloških postopkih.

Glede na edinstvenost strojne panoge in njene specifične zahteve razvijajo programsko rešitev ERP, ki je pisana na kožo različnim proizvodnjam. »Program zajema rešitve kalkulacij, tehnoloških postopkov, izdelavo ponudb, izdelavo delovnih nalogov, dvig učinkovitosti, dvismerno komunikacijo administracija-delavnica, shranjevanje tehnoloških informacij, odpravo ponavljajočih napak, planiranje proizvodnje, pokalkulacije, izpis delovnih ur za obračun plač,« pojasnjujejo v Strojni akademiji in dodajajo, da posameznike, ki iščejo zaposlitvene možnosti na področju programiranja ERP programov, vabijo k sodelovanju.

Ob tem naj dodamo še, da v Strojni akademiji podpirajo digitalne novosti in so prepričani, da prihodnost uspešnih podjetij temelji na prilagodljivih informacijskih rešitvah in v integraciji optimiziranih poslovnih procesov.

EVA MIHELICH

Izobraževalni center Strojna akademija se nahaja na Špindlerjevi ulici 23, na Ptujju. Za več informacij smo dosegljivi na mail naslovu: info@strojna-akademija.si ali www.strojna-akademija.si.

SBIS D. O. O., PUŠENCI PRI ORMOŽU

Največje uspehe dosegel s stroji za tamponski tisk

Obrtno-podjetniška kariera Ivana Babiča se je začela davnega leta 1987, ko je zapustil delovno mesto v takrat znani in priznani ormoški tovarni očal Optyl in se za začetek poskusil kot obrtnik kovinarske dejavnosti v sosednjem Medžimurju. Dve leti pozneje je v Pušencih pri Ormožu ustanovil podjetje in se leta 1994 skupaj s stanovskim kolegom Dragom Žumanom iz Ljutomera proslavil s stroji za tamponski tisk.

Na mednarodnem obrtnem sejmu v Celju sta Ivan Babič in Drago Žuman za svoj izdelek, ki je bil namenjen večbarvnemu tisku na različne izdelke, prejela zlati ceh kot najvišje priznanje za kakovost. Njun izjemno zahteven proizvod je bil takrat narejen za CNC stroj, ki je na smučarski čevlji proizvajalca Alpine Žiri natisnil štiri barve. Izdelek sta uspešna obrtnika razstavljala na številnih sejmih doma in v tujini, med drugimi na sejmu grafike v Zagrebu in na sejmu DRUPA/96 v Düsseldorfu. Redno sta se udeleževala tudi mednarodnih specializiranih sejmov v Beogradu, Münchnu in Budimpešti.

»Stroji za tamponski tisk so v tistem času predstavljali pravi hit, ne le na domačem trgu, pač pa domala v celotnem svetu tovrstne proizvodnje. Prodajali smo jih v vsaj sedemnajstih evropskih državah, kakšnega smo dostavili tudi na afriška in ameriška tla,« se uspehov svojega podjetja spominja Ivan Babič. Pravi, da elektromehanske tampotisk stroje izdelujejo le še po naročilu, saj so v zadnjih nekaj letih proizvodnjo preusmerili iz strojegradnje na strojno obdelavo in v ta namen kupili novo CNC opremo. »Ustanovil sem tudi novo podjetje SBIS, ki se ukvarja s proizvodno in trgovino. Gre za družinsko obliko, saj sta ob meni v njem zaposlena še oba sinova, Sandi in Sašo, ter snaha Božica. Naša dejavnost temelji na strojni obdelavi kovin, vrtanju in rezkanju na klasičnih in CNC obdelovalnih strojih, izdelujemo drobne kovinske izdelke, servisiramo stroje in opremo ter se ukvarjamo z njihovim konstruiranjem,« pripoveduje Ivan, ki se z nostalgijo spominja tudi svojega predsedniškega obdobja na OOO Ormož. Zbornico je vodil dva mandata, in sicer od 2006 do 2014. Z zadovoljstvom pove, da se je takrat veliko postorilo za člane zbornice, nudilo se jim je številne storitve in se jih vsaj dvakrat na leto popeljalo na sejemske prireditve. Ivan Babič je bil pobudnik in organizator

sejemske prireditve KOVITO (sejem kmetijstva, obrtništva, vina in turizma Ormož), pripada pa mu tudi največ zaslug za ustanovitev mrežnega podjetniškega inkubatorja v Ormožu.

»V takratnih časih smo pogosto navezovali stike z gospodarstveniki iz republik nekdanje skupne države – Hrvaško, Srbijo in Makedonijo. S podjetniki in obrtniki smo se udeleževali skupnih nastopov na sejmih in razstavah, za vzorno delo in dosežene poslovne rezultate je priznanja tujim podjetjem in posameznikom podelila tudi OZS,« pove Babič.

V preteklosti je v svoji obratovalnici v Pušencih zaposloval tujo delovno silo, veliko učencev je pri njem opravljalo tudi obvezno prakso. Med njimi velja omeniti Ivanovega nečaka Davida Vukoviča, podjetnika iz Središča ob Dravi, sicer znanega inovatorja, ki je lani prejel visoko priznanje za inovativne dosežke. Po Babičevih besedah je kar nekaj delavcev, ki so se pri njem izučili ali bili zaposleni, ki danes uživajo visok strokovni ugled in v več slovenskih podjetjih opravljajo pomembne delovne naloge.

Ivan Babič bo letos dopolnil 60 let. Je pred upokojitvijo, a o tem ne razmišlja. Verjame, da je tako umsko kot fizično zmožen še veliko prispevati k razvoju družinskega podjetja. Seveda pa najbolj stavi na oba sinova, še zlasti na Sandija, ki je mojster programiranja in računalniške obdelave podatkov. S svojim tridesetletnim delovnim stažem in bogatimi izkušnjami pa bo zagotovo še naslednjih nekaj let zagotavljal stabilnost in uspešnost nadaljnjega razvoja podjetja SBIS.

NIKO ŠOŠTARIČ

Ivan Babič verjame, da lahko, kljub temu da je pred upokojitvijo, še veliko pripomore k razvoju družinskega podjetja.

Sto let vezene umetnosti

Pred stotimi leti so v podjetju Naša sloga, iz katerega se je razvilo podjetje Vezenje Ercigoj, izdelovali cerkvene kelihe, lestence, oltarne prte, mašne plašče in prapore. Izdelovanje praporov ostaja vez s tradicijo, v zadnjih dvajsetih letih pa so se specializirali za vezenje umetniških del, pri čemer sodelujejo s priznanimi slikarji in fotografi.

Boštjan in Elizabeta Vidmar, Jure Pogačnik Ajdič in Matej Vidmar so ustvarjalci umetnin Vezenja Ercigoj.

Milijoni vbodov, desetine kilometrov sukanca široke palete barv ter ure in ure dela je potrebno, da pred našimi očmi zaživijo dela klasičnih in modernih slikarjev in fotografov v vezeni poustvaritvi. Plasti prepletajočih se niti namreč ustvarjajo neverjetne barvne prehode, sence in tridimenzionalne učinke, ki opazovalca skorajda prepričajo, da gleda fotografijo.

Umetniški projekt Vladimirja Lebna Pasje življenje, ki ga sestavlja triptih vezanih slik velikega formata, ter vezena klop, na kateri so izvezeni tudi napisi in celo žvečilni gumi na spodnji strani.

V podjetju Vezenje Ercigoj, ki ga danes uspešno vodita Boštjan in Elizabeta Vidmar, še vedno izdelujejo prapore za gasilska društva, lovske družine, godbe in pihalne orkestre, slovensko vojsko in policijo, občine, kulturna društva, upokojenska društva ... pred dobrimi dvajsetimi leti so se odločili za intenziven razvoj tehnologije, ki jim omogoča tudi vezenje umetniških del. Gre za izredno kompleksne vezenine iz treh plasti sukancev, pri čemer nima niti ena plast enakih barv sukancev, ne enake gostote in ne enake smeri vezanja.

Tehnologijo so izpopolnili do te mere, da uspejo poustvariti najrazličnejša umetniška dela z vsemi slikarskimi ali fotografskimi učinki originala. V okviru projekta Ercigoj Art s podjetjem sodelujejo slo-

venski slikarji Vladimir Leben, Silvester Plotajs – Sicoe, Uroš Weinberger, Aleksij Kobal, Boštjan Plesničar in Mitja Ficko ter domači fotografi Klavdij Sluban, Aleš Bravničar, Borut Peterlin, Zvone Šeruga, Arne Hodalič, Borut Furlan in Sašo Kos ter tuji Steve McCurry, Diana Lui in Chris DeBode.

Poleg tega se v zadnjem obdobju posvečajo razvoju dekorativnih vezanih stenskih panelov z modularnim montažnim sistemom za opremo notranjih prostorov. Pod blagovno znamko OTON Interior, kot so poimenovali ta segment, najdemo širok nabor barv in materialov, vezanih tekstur, dizajnov in motivov, ki vsako steno lahko naredijo res edinstveno.

EVA MIHELIČ

Tradicija izdelovanja praporov ostaja živa.

PEČARSTVO MEGAMIK, PIŠECE PRI BREŽICAH

Prijetno, domače, toplo

Boštjanu in Tanji Mikelj, ki že trideset let uspešno vodita podjetje Megamik, vsak projekt še vedno predstavlja izziv. Vsake lončene, krušne in toplozračne peči, štedilnika na drva ali kamina se lotita z enako mero zanosa kot pred tridesetimi leti, a z dodatnimi izkušnjami in znanjem.

Razpoznavni znak podjetja Megamik so lončene, krušne in toplozračne peči ter štedilniki na drva in kamini, ki jih Boštjan sam projektira glede na želje in potrebe stranke ter prostor, ki je na razpolago. Vsak izdelek je unikat, ki je v številnih domovih osrednji element in zaznamuje prostor, v zadnjem obdobju pa so peči in kamini tudi ena najbolj učinkovitih in cenovno sprejemljivih načinov ogrevanja.

Družinska tradicija pečarstva družine Mikelj se je začela na Gorenjskem, od koder lastnika tudi izhajata. Leta 1993 sta Boštjan in Tanja v Preddvoru ustanovila podjetje Megamik, pred sedmimi leti pa sta se preselila v novo hišo v Pišce v Posavju, ki sta jo zgradila na podlagi bogatih izkušenj s področja sistemov ogrevanja in ob upoštevanju najnovejših raziskav na področju bivalne kulture, novih

tehnologij in več sto let stare slovenske gradbene tradicije. Hišo ogrevata izključno z lončeno toplozračno in akumulacijsko pečjo, zato je postala tudi razstavni salon. »Naše stranke so investitorji, ki si s pečjo, kaminom ali štedilnikom želijo ogrevati le en prostor, kot tudi investitorji, ki se predvsem v zadnjem času odločajo za celotno ogrevanje hiše,« je pojasnil Boštjan in dodal: »Pred odločitvijo se s stranko sestane in ji predstavimo ponudbo ter svetujemo pri izbiri. Večina si takšen sistem težko predstavlja, zato pogosto investitorje gostiva tudi doma.«

Morda bi si mislili, da si v tridesetih letih pečar ustvari tako velik krog strank, da se mu za nove ni treba boriti. »Kje pa! Še vedno se predstavlja na sejmi in se trudiva. Ves čas je treba širiti krog strank, saj ko je posamezen projekt enkrat končan, nas stranka naslednjih 15 ali 20 let, do servisa, ne potrebuje,« poudari Boštjan, Tanja pa doda, da se tudi

Lani na srečanju v Berlinu, ki ga je za poslovne partnerje pripravil proizvajalec kovinskih vložkov za kurilne naprave Spartherm. Zanje so pripravili nekaj strokovnih vsebin, predstavili so novosti, predvsem pa je bil poudarek na druženju obrtnikov in podjetnikov z vsega sveta.

takrat zadovoljne stranke vrnejo in ne iščejo drugih serviserjev, poleg tega pa širijo dober glas: »Zdaj se nama že dogaja, da delamo peči ali kamine že otrokom in celo vnukom prvih strank.«

Pri izdelavi peči, kaminov in štedilnikov Boštjan uporablja kakovostne materiale priznanih tudi večkrat nagrajenih evropskih proizvajalcev, hkrati sledi trendom na tem področju: »Peč, osnova je še vedno taka, kot je bila pred leti. Tehnologija pa je bolj dovršena. Veliko je avtomatizacije, sistemi so izpopolnjeni, bolj zahtevni. Zato je treba slediti trendom, sicer ne znaš svetovati in nenazadnje sistema tudi pravilno nastaviti, ko je vgrajen.« Pa še nekaj je drugače, priznavata zakonca Mikelj: »Malo počasneje gre z leti, a po drugi strani boljše presojaš in tudi priprav se lotiš natančneje ter s tem nadgrajuješ sebe in storitev.«

EVA MIHELIČ

Tanja in Boštjan Mikelj na pečarskem sejmu v Avstriji.

Z inovativnim razvojem zelenih tehnologij do okoljskega certifikata Znak kakovosti v graditeljstvu

Več kot štiri desetletja izkušenj, vlaganje v raziskave in inovativen razvoj, izredna prilagodljivost, odzivnost in natančnost ter kvalitetna in profesionalna izvedba, predvsem pa oblikovanje lastnega sistema celovite rabe obnovljivih virov energetske oskrbe stavb, so družinskemu podjetju Dulc, d. o. o., prinesli uspeh na trgu, ki so ga nedavno kronali še z okoljskim certifikatom Znak kakovosti v graditeljstvu za razvojni dosežek zelenih tehnologij.

Začetki podjetja Dulc

Tudi uspešna pot podjetja Dulc se je, kot v primeru vrste naših uspešnih obrtnih podjetij, začela sredi druge polovice prejšnjega stoletja, ko je oče **Jožef Dulc** leta 1978 odprl obrt in stopil na svojo samostojno pot ter trgu ponudil osnovne storitve strojnih inštalacij. Z odrekanjem, vztrajnostjo in trdim delom je začel utirati pot podjetju, ki je danes prepoznavno po vsej Sloveniji ter velja za zaupanja vrednega partnerja s številnimi vizijami in odličnimi referencami. Letos tako praznujejo že 45 let svojega uspešnega delovanja.

Matej Dulc, Dulc, d. o. o., z letošnjim Znakom kakovosti v graditeljstvu, je zavezan razvoju stroke tudi v stanovski organizaciji.

Druga generacija v razvoj

Obrtno dejavnost so preoblikovali v podjetje, ko je vajeti prevzela druga generacija, od takrat ga z roko v roki uspešno vodita sin **Matej Dulc** in nje-

Ekipo zaposlenih v podjetju Dulc, d. o. o., s svojimi prizadevanji na domačem in tujih trgih utrjuje lastno blagovno znamko in sistem Solinterra.

gova žena **Renata Dulc**, ki podjetje v Stranjah pri Škocjanu razvijata naprej, neprestano vlagata v razvoj in zmerno a zanesljivo rast ter z ekipo 13 zaposlenih na slovenskem in tujih trgih utrjuje lastno blagovno znamko Solinterra. Z njo se trudijo, da ves čas ostajajo korak pred konkurenco, svojim naročnikom pa pomagajo izkoriščati širok spekter obnovljivih virov energije.

Lasten sistem in blagovna znamka

Začetki razvoja lastnega sistema in blagovne znamke segajo v leto 2009, celovit sistem pa je bil zaključen leta 2021. Sistem Solinterra, torej sonce in zemlja, ki je zaščiten tudi kot blagovna znamka, izkorišča obnovljiv vir sončne energije za ogrevanje, zemljo kot topli zemeljski hranilnik toplote in podtalnico kot vir energije za hlajenje.

Znak kakovosti v graditeljstvu

Znak kakovosti v graditeljstvu kot blagovno-storitvena znamka označuje

najboljše izdelke in storitve graditeljstva v Sloveniji in naročnikom pomaga tudi pri odločitvi za investicijo. Proizvajalce in izvajalce želi usmerjati h kakovosti, zadovoljstvu investitorjev in uporabnikov ter s tem tudi k poslovni uspešnosti. Podjetje Dulc, d. o. o., je leta 2023 prejelo okoljski certifikat Znak kakovosti v graditeljstvu za razvojni dosežek zelenih tehnologij, in sicer za implementacijo sistema Solinterra in z njim celostne oskrbe stavbe z obnovljivo energijo.

Aktivni tudi v stanovski organizaciji

Matej Dulc pa ni aktiven samo v svojem podjetju, zavezan je tudi stroki in stanovskemu povezovanju. Kot predsednik Sekcije instalaterjev-energetikov OOO Novo mesto si prizadeva za razvoj stroke, ustvarjanje boljših pogojev dela in prenos znanj na mlajšo generacijo, aktiven pa je tudi kot član upravnega odbora Sekcije instalaterjev-energetikov pri OZS, kjer s podobnimi cilji pomaga pri delu krovne stanovske organizacije.

ANTON ŠIJANEC

Enterprise Europe Network

Mreža z brezplačnimi podjetniškimi podpornimi storitvami podpira mikro, mala in srednje velika podjetja pri širjenju poslovanja na tuje trge, trženju tehnoloških inovacij in projekte EU.

S **600 centri** v več kot **60 državah**

in približno **4.000 izkušenimi**

strokovnjaki, povezanimi v enotno mrežo, je Enterprise Europe Network največja mreža v Evropski uniji na področju nujenja strokovnega znanja in storitev podjetjem, univerzam, raziskovalnim organizacijam, tehnološkim centrom in drugim poslovnim in inovacijskim institucijam.

Obrnite se na eno od kontaktnih točk mreže Enterprise Europe Network, kjer vas bo svetovalec usmeril k najprimernejši podporni storitvi.

Strokovna področja, na katerih lahko pomagamo vašemu podjetju:

- **Zakonodaja in standardi EU.**

Pomagamo vam pri vpeljavi predpisov EU in izpolnjevanju standardov.

- **Dostop do mednarodnih trgov.**

Zagotavljamo vam tržne informacije in storitve za krepitev zmogljivosti, prepoznavamo primerne trge za rast in svetujemo o lokalnih poslovnih pogojih.

- **Financiranje.**

Pomagamo vam poiskati ustrezne vire financiranja in pripraviti vaše podjetje za potencialne vlagatelje.

- **Mednarodni razpisi in podpora pri prijavi.**

Predstavimo vam možnosti financiranja EU, ki ustrezajo potrebam vašega podjetja. Pomagamo vam tudi pri prijavi.

- **Pravice intelektualne lastnine (IPR).**

Pomagamo vam pri razumevanju in pomenu pravic intelektualne lastnine ter vam pri internacionalizaciji vašega poslovnega in/ali tehnološkega sodelovanja nudimo podporo mednarodnih strokovnjakov s področja IPR.

- **Učinkovita raba energije in virov.**

Približamo vam razumevanje in izbor najboljših tehnologij za vaše podjetje. Prepoznajte finančne priložnosti za ekološke inovacije in zeleno podjetništvo.

- **Trajnostni razvoj.**

Pomagamo vam razviti trajnostne poslovne modele ter obvladovati okoljske in družbene vidike trajnosti.

- **Digitalizacija.**

Svetujemo vam, kako vključiti digitalne tehnologije v vaše poslovne procese.

- **Izboljšave upravljanja.**

V skladu z vašimi potrebami sodelujemo pri izbiri in implementaciji ustreznega modela upravljanja za vaše podjetje.

www.een.si
#EENCanHelp

Bigstock

								REVILJA OBRTNIK	STRADI- VARIJEVA VIOLINA	UVODNI SEMINAR NA UNI- VERZI	OBČUTEK POTREBE PO JEDI	NEKDANJI PRED- SEDNIK MORALES	VRHNJI DEL GLAVE	KRHKO, SLANO PLOŠČATO PECIVO	KAZAH- STANSKA PRESTOL- NICA
								ZAHREBNO DEJANJE, INTRIGA							
								ANG. KEMIČ (MORRIS WILLIAM)							
								EKIPNA IGRA Z ŽOGO							
								NARODNI PARK NA OTOKU KJUŠU				KOSTUMO- GRAFIKA VOGELNIK SOLSKI CVEK			
								MAJHEN OTROK					EMIL NOLDE AMER. KO- SARKAR (KEVIN)		
								VELIKO JEZERO NA SEVERU RUSIJE							
								RIMSKA ŠTEVILKA ŠEST			KRISTIJAN UKMAR NAS PESNIK (LOJZE)			ZANI- KANJE BOGA	TOK ZA NOŽ ALI SABLJO
								MESTO NA SL. OBALI SPOR MED DRŽAVNIMI ORGANI							
												TEKAC BOLDON RIM. IME ZA DEZELO JUDA			
AVTOR: MARKO DREŠČEK	TURIST. INDONE- ZIJSKI OTOK	LASTNOST UMIŠLJE- NEGA	VRAN GOLOBJE VELI- KOSTI	ZANIČ. NAZIV ZA AZIJCA	SKUPINA ŽUŽELK	EDWARD NORTON	EKSTRE- MIST ANGLEŠKI SOSED								
GLAVNO MESTO ROMUNIJE										ORGANSKA SPOJINA JUŽNOAM. DIVJA SVINJA					
BOJEVITA ŽENSKA									REKA V SEVERNI ITALIJI GEPARD				ZDENKO ISKRA NAS ČEBELAR (ANTON)		
RIMSKI ZGODO- VINAR						REJEC OVAC SVED. IME JEZERA INARI									
PRITOK LJUBLJA- NICE					ČLAN RASNE SKUPINE ODER						ZEMELJ- SKA VDOLBINA PEKOČA ZAČIMBA				
MLAJŠE OBDOBJE ŽELEZNE DOBE SLOVENSKI PESNIK (MARKO)							PREBIV. ITAKE JAPONSKO AVTO. DIR- KALIŠČE							POZI- TIVNA LASTNOST	HITER FRANCO- SKI PLES
KAJA JUVAN			NASLOV ITAL. REDOV- NIKOV	DRUGO NAJVEČJE MESTO NA SARDINIJU								HUD PRETRES ŽIVČEVJA PEVKA KOHONT			
VEVERICA IMA KOSATEGA				DEL LETALA				HOMERJEV EP ROŽEVIN. PLOŠČICA NA PRSTU							
PEVKA SOKLIČ				SMISEL, RAZLOG (KNJIŽNO) ODMEV					IZIDOR REJC ŠIRJAVA				LILI NOVY PREME- TEN FANT		
VODITELJ						ROKOMET. SELEKTOR ZORMAN EVA LONGORIA					NRAVO- SLOVEC MONIKA ŽAGAR				
CENTER, SREDIŠČE								HIMNIČNO PESNIŠTVO							
POLJSKI SMUC. SKAKALEC (ANDRZEJ)								PREBI- VALEC TRSTA							

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetih možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 23-02-002

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu. Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, pripravnice enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 23-02-003

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njokov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 23-02-004

PRODAM DOBRO UTEČENO PROIZVODNJO oziroma podjetje za predelavo plastike (ekstruzija - proizvodnja plošč in folij), z dolgoletno tradicijo od leta 1988. Proizvodnja se prodaja z vso opremo in zagotovljenim prevzemom dosedanjih naročil. Podjetje je brez bremen. Cena: 140.000 € oz. po dogovoru. Več informacij po tel. 031 512 727. Šifra oglasa: 23-02-010

POSEBNA PONUDBA! Zaradi upokojitve prodam deset strojev za izdelavo usnjenih izdelkov - rokavniki, pasovi, stolčki, razni etuiji, pasovi za puško ... Izdelki se že prodajajo v trgovinah po Sloveniji. Potencialnega kupca naučim izdelave. Cena: 30.000 €. Informacije po tel. 040 308 300. Šifra oglasa: 23-02-012

PRODAM STROJNE DELE za stroj Index 24/36 A in Index 18 A ter opremo za rezkalni stroj MAS (ISO 5). Informacije po tel. 068 143 034. Šifra oglasa: 23-02-014

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmična kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti.**

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa **v julijsko-avgustovski Obrtnikovi borzi je 26. junija 2023.**

NAROČILO NA REVIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

OBRTNE STORITVE

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkaniziranje za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 23-03-001

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produkcijskih fotografij in fotografiranje dogodkov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 23-03-002

PROFIservis d. o. o. - prodaja, servis, najem in vzdrževanje tiskalnikov, multifunkcijskih naprav, računalnikov, skenerjev. Reševanje podatkov iz SSD. Brother, Canon, HP, Epson, Asus, Lenovo, Dell, Acer ... Informacije po tel. 0590 42 800, e-pošta: prodaja@pro-

fiservis.si, www.profiservis.si Šifra oglasa: 23-03-004

LASERSKI RAZREZ PLOČEVINE: nudimo različne storitve za obdelovanje kovin - razrez, krivljenje, varjenje, peskanje, prašno barvanje, hitra in natančna izdelava, enostavne in cenovno ugodne rešitve za vaš izdelek. Zagotovljena tehnična pomoč strankam. Informacije po tel. 070 401 802, e-pošta: vesna@rehar.com Šifra oglasa: 23-03-005

PESKANJE kovinskih elementov, šasij, starodobnikov, konstrukcij, možnost lakiranja in razne obnove vozil, gradbenih in komunalnih strojev. Informacije po e-pošti: avtoservismakar@gmail.com in tel. 051 636 083. Šifra oglasa: 23-03-008

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

**OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI**

DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

MATERIAL

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

**PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom**

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

PODJETJE PRO-TRG Kovač, d.o.o. nudi od-
kup kosov, odrezkov manjših kosov jekla
(različne debeline in dimenzije, kvalitete:
konstrukcijsko jeklo S235/SR55, jekla za
cementacijo 16MnCr, jekla za poboljša-

nje 42CrMo4, siva litina, poboljšana jekla
42CrMo4+Qt in CrMoS8 in ostala jekla) pri-
mernih za nadaljnjo uporabo. Več informa-
cij po tel. 041 692 608 ali e-pošti: mihela@
dbr-kovac.si. Šifra oglasa: 23-01-002

Registrirajte se na naši spletni strani
www.pigo.si

Čaka vas
DODATNIH 10 % POPUSTA
na vse artikule, ki niso v akciji!
V košarici uporabite kodo za popust in
popust se bo odštel!
KODA ZA POPUST: OZS-10

VSE IZ PLEXI STEKLA

► plošče, bloki, cevi,
palice, profili, kroglice,
kupole, ... ► mehanska
in termična obdelava
plexi stekla

T: +386 1 281 11 47
info@pecenko.com
www.pecenko.com

pečenko.

POSLOVNE STORITVE

VRHUNSKA KULINARIKA, fine dining, ču-
dovit ambient, catering pogostitve, poslov-
ni in protokolarni dogodki, možnosti semi-
narjev, poročna slavlja. Restavracija Nova
Rajngla, Rajngla d. o. o., Preserje 9/a, 3314
Braslovče. Informacije po tel. 041 721 299.
Za vse člane Obrtno-podjetniške zbornice
- 5 % popusta pri koriščenju storitev. Šifra
oglasa: 23-04-002

DOBER OKUS ŠTEJE, domače pristno bučno
olje pa je pika na i vsake izbrane jedi. Je-
ruzalem SAT - Štajersko prekmursko bučno
olje Slovenija najdete v vseh večjih trgo-
vinah ali v spletni trgovini: [www.oljarne-je-
ruzalem.si](http://www.oljarne-je-
ruzalem.si), tel. 02 713 48 52. Izberite doži-
veto in praktično darilo, po katerem si vas
bodo zapomnili. Šifra oglasa: 23-04-003

NEPREMIČNINE

VELI LOŠINJ - prodamo opremljeno
dvosobno stanovanje v izmeri 50 m².
Cena po dogovoru. Informacije po tel.
031 336 163 ali 041 674 436. Šifra ogla-
sa: 23-07-008

TRGOVSKO BLAGO

**ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravil-
nih zelišč!** Nudimo več vrst mazil, oblog,
kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p.,
Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po
tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju:
junij - 18., 19., 20., 21. in 22., delovni čas:
delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje
in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naro-
čila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793.
Šifra oglasa: 23-05-002

ZANESLJIVA DOBAVA INDUSTRIJSKIH KRP
za čiščenje v proizvodnji, delavnicah, či-
stilnih in biro servisih ... Reciklirane krpe
iz bombaža, trikoja in frotirja, embalarane
po 10 kg. Naročila: BRA.IN.TRADE, Čepin s.
p., e-pošta: info@2-bi.eu, tel. 041 694 653.
Šifra oglasa: 23-05-003

RAZNO

PRODAM DIGITALNI KLAVIR (Yamaha
digital piano P - 515) z vso potrebno
dokumentacijo in dodatnim, četrtnim
pedalom. Klavir je bil kupljen decem-
bra 2018 in v uporabi le kratek čas.
Cena: 1.250 €. Lokacija: Ljubljana Šiška.
Informacije: mojhrast13@gmail.com Ši-
fra oglasa: 23-09-003

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

**"KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETH
PARTNERJIH."**

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Borza EEN

Več oglasov s ponudbo in povpraševanjem si lahko pogledate na spletni strani <https://www.ozs.si/tuji-trgi/iskanje-poslov> ali na www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglaš (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)
E-pošta: een@ozs.si

UKRAJINA (BOUA20221227002): podjetje je eden največjih proizvajalcev kovinskih kontejnerjev za prevoz gradbenih in trdnih odpadkov, kmetijskih tovarov, odpadnih kovin in stekla v Ukrajini. Ponuja svoje kovinske izdelke preko poslovnega sporazuma.

UKRAJINA (BOUA20221227003): podjetje je specializirano za proizvodnjo tesnil za podjetja iz kemične in naftne industrije, metalurgije, strojegradnje in kovinarstva, elektrotehnike in elektroenergetike. Podjetje ponuja gotove in po meri izdelane

tesnilne materiale. Išče distributerja in ponuja pogodbe o distribucijskih storitvah gradbenim trgovinam, trgovcem na debelo in drobno s tehničnimi materiali.

SEVERNA MAKEDONIJA

(BOMK20221226012): podjetje je specializirano za proizvodnjo različnih kovinskih izdelkov kot so kmetijski stroji, kontejnerji, jeklene konstrukcije, ograje, rezervni deli in druge kovinske izdelke glede na potrebe strank. Trenutno izvažajo v nekatere države v regiji Zahodnega Balkana, vendar iščejo možnosti širitve poslovanja na druge tuje trge s komercialno pogodbo.

SEVERNA MAKEDONIJA

(BOMK20221226011): podjetje je eno od vodilnih na področju nabiranja, predelave, pakiranja in distribucije gob in divjih sadežev v balkanski regiji. S komercialnimi pogodbami želi razširiti svojo prisotnost na trgih.

UKRAJINA (BOUA20221226010): uveljavljeno, mednarodno izkušeno ukrajinsko podjetje je specializirano za proizvodnjo delov in komponent za rudarsko, metalurško, energetsko in kmetijsko opremo. Podjetje zagotavlja vse faze proizvodnje strojev – od posamezne enote do velikih serij v hitrih dobavnih rokih. Podjetje želi sodelovati po podizvajalskih in proizvodnih pogodbah.

TURČIJA (BOTR20221226007): podjetje je specializirano za avtomobilsko podindustrijo in ponuja svoje proste zmogljivosti v okviru podizvajalske pogodbe.

UKRAJINA (BOUA20221223011): podjetje, vodilno na področju proizvodnje in prodaje

keramičnih ploščic, išče distributerje.

UKRAJINA (BOUA20221225002): podjetje ponuja razoljen sončnični lecitin v prahu v okviru pogodbe o distribucijskih storitvah. Ukrajinski proizvajalec ponuja čisti razoljeni sončnični lecitin v prahu (aditiv za živila E-322) z vsebnostjo fosfolipidov min.97%. Na voljo je izdelek prehrabene in dietetične kakovosti. Možna je proizvodnja pod trgovsko znamko za trgovske verige.

ROMUNIJA (BORO20221219017): podjetje, specializirano za proizvodnjo industrijskih tekstilnih izdelkov, išče mednarodne poslovne partnerje za sodelovanje v okviru pogodb o zunanjem izvažanju.

ROMUNIJA (BORO20221218009): proizvajalec rešitev za papirno embalažo išče preprodajalce in distributerje.

ROMUNIJA (BRRO20221215007): proizvajalec vrhunskih modnih izdelkov za ženske išče dobavitelje za ekološko certificirane tekstilne izdelke iz konoplje, lanu in volne.

NEMČIJA (BODE20221107001): podjetje, ki oblikuje in izdeluje inovativno vrtno dekoracijo, išče lokalne trgovce na drobno (vrtni centri, butiki), agente in veletrgovce.

FRANCIJA (BRFR20221124012): agencija, specializirana za zdravstveno industrijo, išče proizvajalce medicinskih pripomočkov in opreme za komercialne zastopniške/distribucijske pogodbe za Francijo in trge Bližnjega vzhoda in Afrike.

ŠVEDSKA (BRSE20221117010): podjetje išče proizvajalca tekstila za lastno blagovno znamko ženskega spodnjega perila.

POLJSKA (BOPL20221121016): proizvajalec pro-ekoloških pripomočkov za dojenčke in otroke išče distributerje.

ŠVEDSKA (BRSE20221103008): podjetje je zasnovalo novo serijo lesenega in išče proizvajalca stolov za proizvodnjo visokokakovostnih lesenih stolov. Iščejo izkušenega proizvajalca pohištva z visokim znanjem izdelave klasičnih lesenih stolov in njihovih specifičnih detajlov. Stoli bodo izdelani iz breze ali morebitne buke. Podjetje išče partnerja v Evropi za zunanje izvajanje.

MADŽARSKA (BOHU20221123005): podjetje išče proizvajalce embalaže za pakiranje njihovih kozmetičnih izdelkov iz steklenic in recikliranega papirja.

FRANCIJA (BRFR2022112018): podjetje proizvajalcem inovativnih in trajnostnih igrac za otroke, ki želijo vstopiti na francoski trg, ponuja pogodbo o komercialnem zastopstvu za distribucijo.

FINSKA (BOFI20220713004): agencija, ki ustvarja edinstvene in nepozabne digitalne izkušnje, išče partnerje.

BELGIJA (BOBE20220811008): proizvajalec išče veletrgovca ali distributerja za svojo biorazgradljivo namizno posodo za enkratno uporabo.

AVSTRIJA (RDRAT20220811006) (R&R povpraševanje): Podjetje, ki razvija inovativne protimikrobne večnamenske kompozite, išče partnerje za razvoj izdelkov.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Brezplačno svetovanje in pomoč pri iskanju mednarodnih partnerjev za:

- proizvodnjo ali distribucijo vaših izdelkov,
- dostop do novih trgov,
- tehnološke rešitve za rast inovacij v vašem podjetju,
- sodelovanje pri raziskovalno-razvojnem projektu.

www.een.si
#EENCanHelp

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti,
v službi in doma!

Poiščite nas vsak mesec na prodajnih mestih ter dnevno spremljajte novice na
www.eTransport.si

Najdite nas na:
facebook

REVIJA ZA GRADBENIŠTVO, ARHITEKTURO IN MATERIALE

www.gradbenik.net

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav nudi
poseben popust za imetnike
kartice **Mozaik podjetnih**.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

